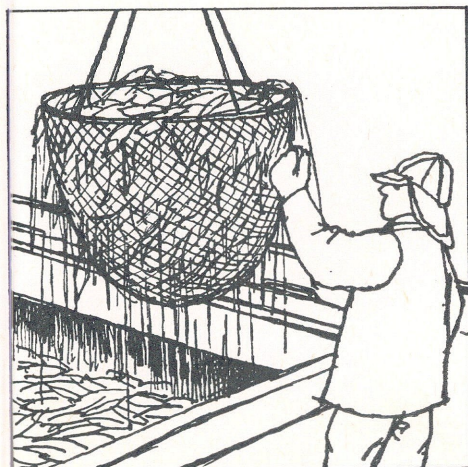


STATISTISKE ANALYSER



FISKERE
1960-1971
ALDER, BOSETTING, INNTEKT

FISHERMEN 1960-1971
AGE, RESIDENCE, INCOME

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
OSLO - NORWAY

STATISTISKE ANALYSER NR. 23



FISKERE

1960-1971

ALDER, BOSETTING, INNTEKT

FISHERMEN 1960-1971

Age, Residence, Income

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1976

ISBN 82-537-0595-6

FORORD

Fiskeritellingen pr. 1. oktober 1971 var i det vesentligste ferdig bearbeidd i desember 1974. Det var da publisert 3 hefter med detaljerte tabeller og det var utarbeidd et oversiktshefte. Dette inneholdt hovedresultater fra tellingen i 1971, stilt sammen med resultater fra tidligere fiskeritellinger.

I dette analyseheftet er det foretatt en mer detaljert bearbeiding av materiale fra samkjøringer av tellingen i 1971 med andre datakilder.

Ved siden av å gi nye og mer detaljerte opplysninger, vil både resultatene og metodikken være av interesse for planleggingen av neste fiskeritelling.

Publikasjonen er utarbeidd av konsulent Alfred Gustafson.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo 4. mars 1976

Petter Jakob Bjerve

Norvald Ones

PREFACE

The fishery census of 1 October 1971 was mainly completed in 1974. Three volumes with detailed tables were then published, and a survey volume was worked out. The latter contained main results from the census of 1971, and data also from the previous fishery censuses.

The present volume contains further details from individual comparisons with other data sources.

Besides the new information, both the results and the method used could be of interest in connection with the planning of the next fishery census.

The publication has been prepared under the supervision of Mr. Alfred Gustafson.

Central Bureau of Statistics, Oslo 4 March 1976

Petter Jakob Bjerve

Norvald Ones

INNHold

	Side
Tabellregister	7
Figurregister	10
I. Bakgrunn og problemstilling	11
1. Bakgrunn	11
2. Problemstilling	11
II. Oversikt over datagrunnlag, metode, prinsipper og definisjoner	13
1. Datagrunnlaget	13
2. Metode	13
3. Prinsipper og definisjoner	15
III. Tallet på fiskere, nettoendringer og bruttostrømmer	16
1. Generelt om telling av yrkesaktive og gruppering etter næring	16
2. Tallet på fiskere etter forskjellige datakilder	17
3. Bruttostrømmer av arbeidskraft	18
4. Bruttostrømmer av arbeidskraft i fiskerieringen	19
5. Alternativ levevei og næring	22
IV. Aldersstruktur	26
1. Generelt om aldersstrukturen i yrkesbefolkningen	26
2. Fiskere etter alder og etter fødselsår	28
3. Avgang og tilgang av fiskere etter fødselsår	32
V. Bosetting	38
1. Geografisk gruppering	38
2. Flytting	38
3. Kommunegrupper	39
4. Kretstype (bostedsstrøk)	44
5. Bosetting og alder	46
VI. Inntektsforhold	47
1. Generelt om inntektsmål	47
2. Inntektsvariasjon	53
3. Inntekt etter bosted	59
4. Fiskernes inntekt i annen næring	60
Sammendrag	64
Sammendrag på engelsk	67
 V e d l e g g	
1. Definisjoner m.v.	71
2. Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden 1. januar 1975	73
3. Utvalgte publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)	77

S t a n d a r d t e g n

- . Tall kan ikke forekomme
- .. Oppgave mangler
- Null
- 0,0 Mindre enn en halv av den brukte enhet

CONTENTS

	Page
Index of tables	8
Index of figures	10
I. Background and problem formulation	11
1. Background	11
2. Problem formulation	11
II. Survey of the statistical material, method, principles and definitions	13
1. The statistical material	13
2. Method	13
3. Principles and definitions	15
III. Number of fishermen, net changes and gross changes	16
1. General remarks on measurement of the economically active population and specification by industry	16
2. Number of fishermen according to different data sources	17
3. Gross changes in number of employed persons	18
4. Gross changes in the number of fishermen	19
5. Alternative source of livelihood and industry	22
IV. Age structure	26
1. General remarks on the age structure of the economically active population	26
2. Number of fishermen by age and by year of birth	28
3. Exits and entrants of fishermen by year of birth	32
V. Residence	38
1. Geographical specification	38
2. Migration	38
3. Groups of municipality	39
4. Area of residence	44
5. Residence and age	46
VI. Income conditions	47
1. General remarks on measurement of income	47
2. Income variations	53
3. Income by residence	59
4. The fishermen's income from other industries	60
Summary	64
English Summary	67
 A p p e n d i c e s	
1. Definitions etc.	71
2. Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 January 1975	73
3. Selected publications in the series Statistisk Sentralbyrås Håndbøger (SSH)	77

Explanation of Symbols

- . Category not applicable
- .. Data not available
- Nil
- 0,0 Less than half of unit employed

TABELLREGISTER

Side

III. Tallet på fiskere, nettoendringer og bruttostrømmer	
1. Yrkesbefolkningen etter kjønn og næring. Hele landet. 1950, 1960 og 1970	16
2. Tallet på fiskere ifølge fiskeritellinger, folketellinger og årlig statistikk	17
3. Bruttostrømmer i arbeidsmarkedet. Prosent	18
4. Tallet på fiskere i alt 1948 - 1971 og endringene periodevis	20
5. Fiskere i alt og yrkesfiskere, etter tellingsår 1960 - 1971	20
6. Yrkesfiskere 1960 - 1971 og endringene periodevis	21
7. Yrkesfiskere og biyrkesfiskere med annet arbeid, etter sidenæring 1948, 1960 og 1971 .	23
8. Fiskere 1960 - 1971 etter fiskerstatus og etter levevei og næring i 1970	24
9. Yrkesbefolkningen etter høyeste utdanning i 1970. Menn 16 - 69 år	25
10. Fiskere etter utdanning i 1971	25
IV. Aldersstruktur	
11. Yrkesbefolkning etter næring og alder. Menn. Prosent	26
12. Yrkesfiskere etter alder i 1960 og 1971	29
13. Fiskere 1960 - 1971 etter fødselsår	29
14. Yrkesfiskere 1960 - 1971, endringer periodevis og etter fødselsår. Prosent	33
15. Yrkesfiskere 1960 - 1971 gruppert etter tellingsår og fødselsår	33
16. Yrkesfiskere født 1937 - 1955, endringer 1960 - 1966 - 1970 - 1971	34
17. Fiskere 1960 - 1971 etter fødselsår og etter levevei og næring i 1970	36
18. Døde etter alder og årsak. Prosent	37
V. Bosetting	
19. Yrkesfiskere etter landsdel	38
20. Fiskere i 1960 og i 1971, etter bosted i 1970. Prosent	39
21. Fiskere etter kommunegruppe. Landsdeler 1971	39
22. Folkemengde etter kommunetype og landsdel. Yrkesbefolkning etter kommunetype og næring	40
23. Kommunene gruppert etter tallet på fiskere i 1971, og "sysselsettingsprosent"	41
24. Tallet på fiskere bosatt 1970 etter kommune, gruppert etter relativ sysselsetting i fiske og fiskeforedling	42
25. Folkemengde 1970 og fiskere 1960 - 1971 bosatt 1970, etter kommune, gruppert etter folkemengde 1970	43
26. Folkemengde 1970 og fiskere 1960 - 1971, etter bostedsstrøk 1970	45
27. Gjennomsnittsalder for fiskere etter fiske som levevei. Landsdeler og fylker 1971. År	46
28. Fiskere 1960 - 1971 etter fødselsår og etter bosted 1970. Prosent	47
VI. Inntektsforhold	
29. Driftsresultater for helårsdrevne fiskefarkoster over 40 fot. Gjennomsnitt pr. fartøy	49
30. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. fisker etter fiskerstatus. 1 000 kr	50
31. Fiskernes årsinntekter 1971 etter fiskerstatus. Kr	50
32. Mannlige inntektstakere og gjennomsnittlig inntekt, etter næring 1970	52
33. Personlige skattytere etter inntektstrinn 1971	53
34. Gjennomsnittsinntekt for personlige skattytere, fiskere og jordbrukere, etter alder .	55
35. Gjennomsnittsinntekt for fiskere etter fiske som levevei eller yrke og etter alder 1971. Prosent	56
36. Tallet på fiskere og gjennomsnittlig nettoinntekt for eneyrkesfiskere, etter fiskebåtens lengde	57

VI. Inntektsforhold (forts.)

37. Fiskebåter etter båt lengde og fiskerlott pr. årsverk 1971	58
38. Fiskebåter etter fiskerlott pr. årsverk, båt lengde og landsdel 1971	58
39. Fiskernes inntekt etter fiske som levevei og båtenes fangst etter båtstørrelse. Landsdeler og fylker 1971	59
40. Yrkesfiskernes inntekt etter bostedsstrøk og alder 1971. 1 000 kr	60
41. Fiskernes inntekt etter fiskerstatus og inntektskilde	61
42. Fiskere 1960 - 1971 og deres inntekt 1971, etter fiserstatus, alder og næring	62

INDEX OF TABLES

III. Number of fishermen, net changes and gross changes

1. Economically active population by sex and industry. The whole country. 1950, 1960 and 1970	16
2. Number of fishermen according to fishery censuses, population censuses and yearly statistics	17
3. Gross changes in number of employed persons. Percentages	18
4. All fishermen 1948 - 1971 and changes by period	20
5. Fishermen and professional fishermen, by year of enumeration. 1960 - 1971	20
6. Professional fishermen 1960 - 1971 and changes by period	21
7. Professional fishermen and other fishermen with other work, by additional industry 1948, 1960 and 1971	23
8. Fishermen 1960 - 1971 by status as fisherman and by main source of livelihood and industry in 1970	24
9. Economically active population by highest education in 1970. Males 16 - 69 years ...	25
10. Fishermen by education in 1971	25

IV. The age structure

11. Economically active population by industry and age. Males. Percentages	26
12. Professional fishermen by age in 1960 and 1971	29
13. Fishermen 1960 - 1971 by year of birth	29
14. Professional fishermen 1960 - 1971, changes by period and by year of birth. Percentages	33
15. Professional fishermen 1960 - 1971 specified by census year and by year of birth	33
16. Professional fishermen born 1937 - 1955, changes 1960 - 1966 - 1970 - 1971	34
17. Fishermen 1960 - 1971 by year of birth and by main source of livelihood and industry in 1970	36
18. Deaths by age and causes. Percentages	37

V. Residence

19. Professional fishermen by region	38
20. Fishermen in 1960 and in 1971, by residence in 1970. Percentages	39
21. Fishermen by municipality group. Regions 1971	39
22. Population by type of municipality and by region. Economically active population by type of municipality and by industry	40
23. The municipalities grouped by number of fishermen in 1971 and the "per cent of employment"	41
24. Number of fishermen resident in 1970 by municipality, grouped by employment in fishing and fish processing	42

V. Residence (cont.)

25. Total population 1970 and fishermen 1960 - 1971 resident 1970, by municipality, grouped by population 1970	43
26. Total population 1970 and fishermen 1960 - 1971, by area of residence in 1970	45
27. Average age of fishermen, by fishery as source of livelihood. Regions and counties 1971. Year	46
28. Fishermen 1960 - 1971 by year of birth and residence 1970. Percentages	47

VI. Income conditions

29. Economic results for whole-year operated fishing vessels over 40 feet. Average per vessel	49
30. Average net income per fisherman by status as fisherman. 1 000 kroner	50
31. Income of the fishermen 1971 by status as fisherman. Kroner	50
32. Male income earners and average income, by industry 1970	52
33. Personal taxpayers by income level 1971	53
34. Average income of income earners, fishermen and farmers, by age	55
35. Average income of fishermen, by fishery as source of livelihood or occupation and by age 1971. Percentages	56
36. Number of fishermen with fishery as sole occupation and average net income, by length of the fishing boat	57
37. Fishing boats by length of boat and share paid per man-year 1971	58
38. Fishing boats by share paid per man-year, by length of boat and region 1971	58
39. The fishermen's income by fishery as source of livelihood and the catch of the fishing boats by length. Regions and counties 1971	59
40. Professional fishermen's income, by area of residence and age 1971. 1 000 kroner	60
41. The fishermen's income, by status as fisherman and by source of income	61
42. Fishermen 1960 - 1971 and income 1971, by status as fisherman, age and industry	62

FIGURREGISTER

	Side
1. Yrkesbefolkningen etter hovedgrupper av næringer 1875 - 1970	12
2. Sammenkoblede datamasser	13
3. Oversikt over tallet på personer med data fra forskjellige datakilder	14
4. Prinsipper for beregnet og registrert endring	21
5. Yrkesbefolkning, menn, etter alder i 1970. Prosent	27
6. Yrkesfiskere 1960, 1966, 1970 og 1971 etter fødselsår	30
7. Fiskere etter alder 1971. Prosent	31
8. Fiskere i alt. Avgang og tilgang 1960 - 1971 etter fødselsår	32
9. Lorenz-kurver for prosent av personlige skattytere i forhold til prosent av inntekt 1971 ..	54
10. Gjennomsnittsinntekt 1971 etter alder	63
11. Gjennomsnittsinntekt 1971 for fiskere 1960 - 1971, etter næring 1970 og alder	63

INDEX OF FIGURES

	Page
1. Economically active population by main groups of industry 1875 - 1970	12
2. Survey of linked data	13
3. Survey of number of persons with data from different sources	14
4. Principles for calculated and registered changes	21
5. Economically active population, males, by age 1970. Percentages	27
6. Professional fishermen 1960, 1966, 1970 and 1971 by year of birth	30
7. Fishermen by age 1971. Percentages	31
8. All fishermen. Exits and entrants 1960 - 1971 by year of birth	32
9. Lorenz-curves for percentages of personal taxpayers and percentages of income 1971	54
10. Average income 1971 by age	63
11. Average income 1971 of fishermen 1960 - 1971, by industry 1970 and by age	63

I. BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLING

1. Bakgrunn

I nasjonalregnskapet for 1971 utgjorde bruttoproduktet i næringen fiske og fangst 1,7 prosent av bruttonasjonalproduktet. Til tross for denne relativt beskjedne stilling er det sterk interesse for næringen i samfunnsdebatt og næringspolitikk.

Dette skyldes både den regionale fordelingen innen næringen og de betydelige ringvirkningene i sekundær- og tertiærnæringer. Fiske og fangst er på den måten av avgjørende betydning for bosetting og vekst, ikke bare i en rekke lokalsamfunn, men også for større regioner og på landsdelsnivå.

I sammenheng med spørsmål om ressursutnyttning og matforsyning står fiskeriene i søkelyset både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Norsk fiskeriering har derfor vært gjenstand for utredning i betydelig omfang og det har vært stort behov for mer statistikk.

Interessen for disse forholdene er økt ved at tellinger gjennom en årrekke har vist en meget stor nedgang i primærnæringenes andel av yrkesbefolkningen. Dette gjelder ikke minst fiskerieringen, der spørsmål om vurdering av rekrutteringsbehov og rekrutteringsmuligheter er aktuelle.

Denne analysen er avgrenset til å gjelde statistiske opplysninger om fiskerne. Den bygger på materiale fra fiskeritellingen 1971, sett i sammenheng med materiale fra en rekke andre datakilder.

2. Problemstilling

Nedgangen i sysselsettingen i primærnæringene har foregått i en periode da det har vært ekspansjon i andre næringer, sterk etterspørsel etter arbeidskraft og et stigende reallønnsnivå. Primærnæringenes betydning for den samlede sysselsetting er under denne utviklingen sterkt redusert. Gjennom lang tid har primærnæringene bidratt til nyrekrutteringen i andre næringer, og har også hatt en viss buffervirkning under skiftende konjunkturer. Primærnæringenes egne rekrutteringsbehov er nå kommet sterkt i søkelyset.

Produksjonen i primærnæringene er stort sett opprettholdt. Produktiviteten pr. sysselsatt har økt, både ved økt innsats av produksjonsmidler og ved overføring av arbeidsoperasjoner til sekundær- og tertiærnæringene (tilvirkning, transport, markedsføring), men også i høy grad ved en indre strukturrasjonalisering (færre produksjonsenheter, større enheter og mer spesialisert drift). Omfattende næringsstillinger har gitt detaljerte opplysninger om dette.

Denne utviklingen, som har redusert behovet for manuell arbeidskraft, må det være god grunn til å anta vil fortsette; men både omfang og fart vil være meget uviss, både på kortere og lengre sikt.

På det lokale plan har problemer med udekket behov for arbeidskraft til næringslivet i pressområder utviklet seg parallelt med mangel på arbeidsplasser i områder med stagnasjon. Dette har ført til omfattende flyttinger og til pendling.

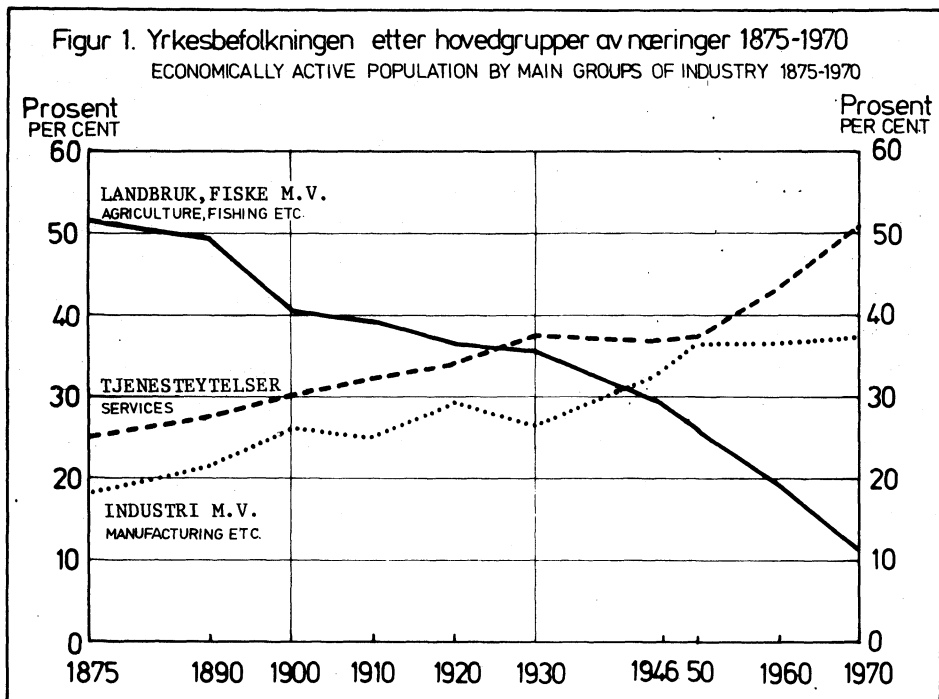
Primærnæringene er i større grad enn de fleste andre næringer knyttet til de lokale naturressurser. Selv om denne tilknytningen i et utviklet samfunn er mindre enn under mer primitive forhold, har primærnæringene hatt store ulemper av befolkningskonsentrasjonen og avfolkningen i utkantområder.

Disse forholdene gjelder i hovedtrekkene både for landbruksnæringene og for fiske og fangst, men forholdene er ellers meget ulike i disse næringene.

Fiskeritellingen 1971 gir detaljerte opplysninger om forhold innen næringen i tellingsåret, og dermed hvilke forskjeller en kan registrere i forhold til tidligere tellinger. En skal i dette arbeidet særlig se på nedgangen i tallet på fiskere.

Tellingene viser direkte hvilke netto endringer det har vært, men ikke umiddelbart hvilke bruttostrømmer som har ligget bak. Tellingene har heller ikke stilt spørsmål om årsaker og motiver som kan ha ligget til grunn for endringene.

Bruttostrømmene har en kunnet tallfeste, men det må knyttes sterke forbehold til beregningene. Årsaksforhold og motivering har en søkt belyst ved analyse av aldersstruktur, bosettingsmønster og inntektsforhold. Også her må en ta forbehold. Det er meget vanskelig å trekke konklusjoner om årsaks-sammenhenger.



Kilde: Artikler fra Statistisk Sentralbyrå nr. 76, s. 43.

Source: Articles from the Central Bureau of Statistics. No. 76, page 43.

II. OVERSIKT OVER DATAGRUNNLAG, METODE, PRINSIPPER OG DEFINISJONER

1. Datagrunnlaget

Foruten opplysninger fra fiskeritellingen 1971 er det i dette arbeidet nyttet oppgaver fra tidligere tellinger og fra skattestatistikken. Det er også nyttet annen statistikk, dels fra trykte publikasjoner, dels fra annet tilgjengelig materiale. Kildene er oppgitt i teksten eller som tabellnoter.

Under behandling av bosettingsforholdene er nyttet forskjellige slags grupperinger av bostedskommunene. For typifisering av bostedskrets etter tettstedstilknytning er nyttet materiale fra Miljøverndepartementet over normativ reiseavstand.

2. Metode

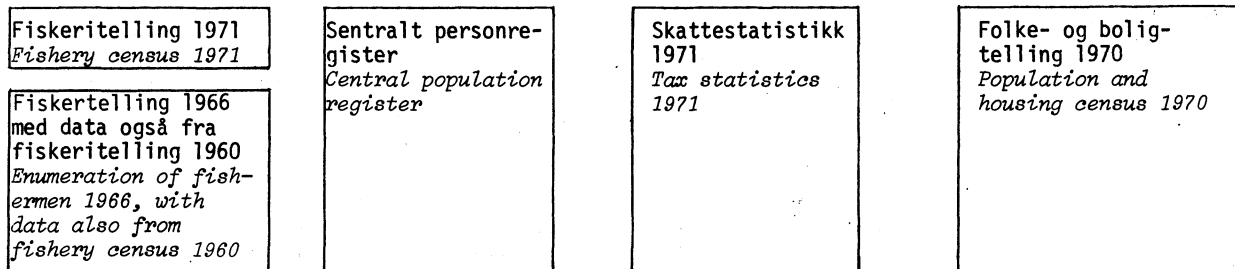
De fleste av tabellene er laget på grunnlag av magnetbånd med individuelle opplysninger fra flere datakilder, kombinert ved hjelp av fødselsnummer.

De individuelle opplysningene som er nyttet, gjelder vesentlig alder, bosted og næringstilknytning. Den teknikk som er nyttet, som går ut på å koble sammen opplysninger om identifiserte personer fra forskjellige datakilder på magnetbånd, er underlagt spesielle restriksjoner og krever særlig aktsomhet. Dette gjelder både av prinsipielle grunner og fordi en del av opplysningene er innhentet med hjemmel i loven om innhenting av oppgaver til den offisielle statistikk. De økonomiske data - inntekt ifølge skattelikningen - er opplysninger som er lagt ut offentlig på de enkelte likningskontorene.

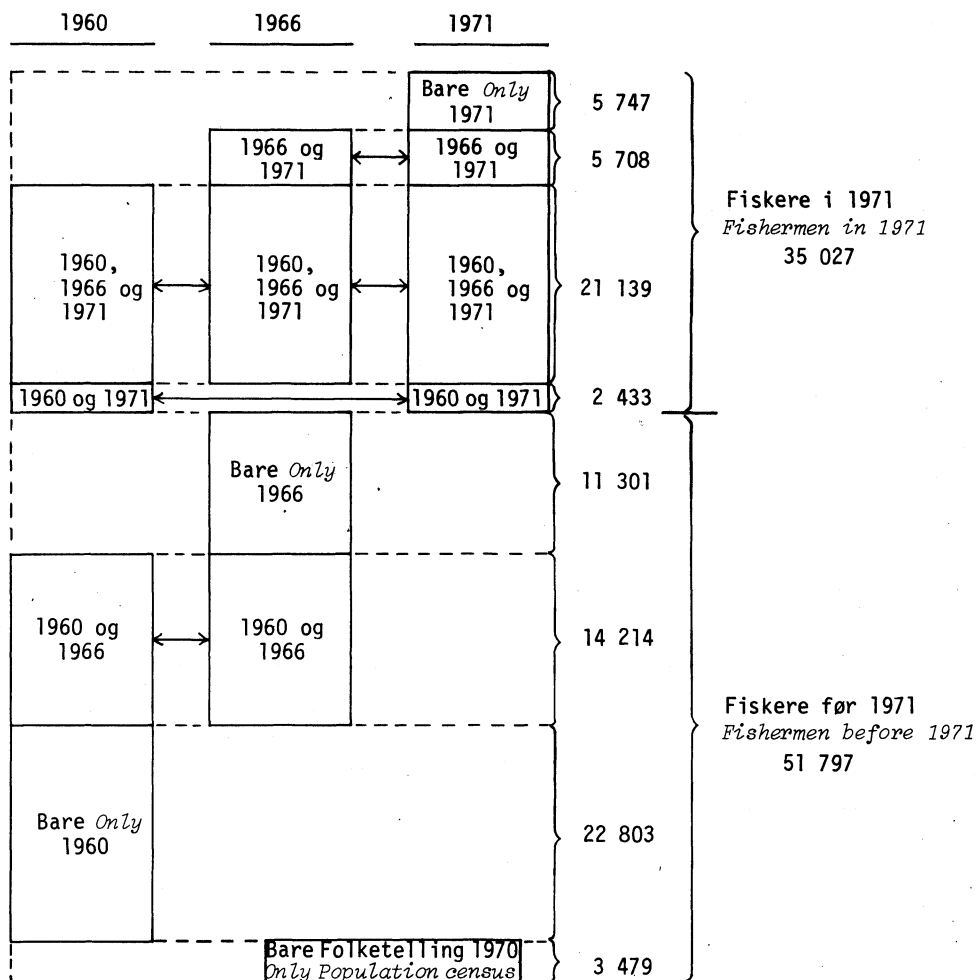
Sammenkoblingen av datamassene kan i hovedtrekk illustreres som i figur 2.

Resultatene av sammenkoblingen er vist i figur 3, med tallet på personer som var med i en eller flere av tellingene. En kan her skille mellom de 35 027 fiskere i 1971 og 51 797 "fiskere før 1971", i alt 86 824 personer i analysedataet. Av disse var 78 701 identifisert i folketelling 1970 og noe færre i skattestatistikken 1971. 3 123 var ikke bosatt i landet i 1970.

Figur 2. Sammenkoblede datamasser *Survey of linked data*



Figur 3. Oversikt over tallet på personer med data fra forskjellige datakilder
Survey of number of persons with data from different sources



Fiskeri- telling 1960 <i>Fishery census 1960</i> 60 589

Fisker- telling 1966 <i>Enum. of fishermen 1966</i> 52 362
--

Fiskeri- telling 1971 <i>Fishery census 1971</i> 35 027

Fiskere i alt 1960-1971 <i>All fishermen 1960-1971</i> 86 824
--

Personer identifisert i Folketelling 1970 <i>Persons identified in Population Census 1970</i>	78 701
--	--------

Personer identifisert i Skattestatistikken 1971 <i>Persons identified in Tax Statistics 1971</i>	66 616
---	--------

3. Prinsipper og definisjoner

Enkelte av prinsippene ved innhenting og bearbeiding av primæroppgavene har vært noe forskjellige fra telling til telling. Dette har ikke ført til vesentlige ulemper for analysen. En må her vise til prinsipper og definisjoner tatt inn i publikasjonene for de forskjellige tellingene.

Den detaljerte bearbeidingen gjør det likevel nødvendig å være merksam på slike avvik som kan tenkes å gi uønskede utslag. Dette er det gjort merksam på i tekst eller som tabellnote.

En vil ellers vise til definisjonene nedenfor og i vedlegg 1.

Fødselsnummer, som er nyttet som koblingsledd, er entydig definert i alle sammenhenger. På grunn av justeringer under utvikling av systemet, har det imidlertid ikke alltid vært mulig i praksis å identifisere hver enkelt person fra de forskjellige datakilder. En har også kommet over noen tilfelle av dobbelttelling. Tabeller som er laget direkte på grunnlag av analysematerialet har derfor sluttsummer som avviker noe fra de opprinnelig publiserte tall.

Kjønn. Bare et fåtall kvinner er tallet som fiskere i fiskeritellingene, slik at denne statistikken stort sett omfatter menn. Ved jamføring med annen statistikk har en derfor også stort sett brukt data for menn.

Alder. Gjennom fødselsnummeret er alderen entydig og nøyaktig registrert. Alderen i 1971 er definert som 1971 minus fødselsåret. Der hvor tabellene inneholder data fra forskjellige tellingsår har en stort sett valgt å legge fødselsår til grunn for aldersgrupperingen. En får på den måten materialet gruppert på "kohorter" eller fødselskull.

Tabeller med gruppering etter "alder i tellingsåret" er stort sett hentet fra tidligere publikasjoner.

Næring. Fiskeritellingene har tradisjonelt omfattet næringen "fiske m.v.", men personer som bare arbeide i land (administrasjon av fiskebåtrederi, lineegning i land m.v.) ble ikke regnet som fiskere. Folketellingene har også disse med under næringen fiske m.v. (dvs. 04 fiske og 05 sel-fangst og småhvalfangst m.v. i Standard for næringsgruppering av 1960).

"Fiskerstatus" er brukt som betegnelse for om fiskeren var eneyrke-, hovedyrke- eller biyrkefisker (1960), eller hadde fiske som eneste, viktigste eller ikke viktigste levevei (1971). Avgrensingene kunne i mange tilfelle være noe skjønsmessige. For å forenkle bearbeidingen og for å unngå usikre grensetilfelle og definisjonsforskjeller, har en i denne analysen for det meste regnet med fellesgruppen "yrkesfiskere" som omfatter ene- og hovedyrkefiskere, eller fiskere med fisket som eneste eller viktigste levevei.

Denne gruppen vil meget nær svare til folketellingens "personer med inntekt av eget arbeid som viktigste kilde til livsopphold"; gruppert under næringen fiske m.v.

I noen tabeller er også andre fiskere tatt med; under benevningen "biyrkefiskere".

Bosted. Som bosted er registrert tellingskommunen ved de enkelte tellingene. Som bosted 1970 er dessuten registrert tellingskrets, eventuelt også tettsted. I vedlegg 1 er de forskjellige bostedsgrupper som er nyttet i analysen nærmere beskrevet.

III. TALLET PÅ FISKERE, NETTOENDRINGER OG BRUTTOSTRØMMER

1. Generelt om telling av yrkesaktive og gruppering etter næring

I utredninger om folketellingene¹⁾ har det vært pekt på hvor vanskelig det er å registrere de yrkesaktive personer ensartet og nøyaktig. Dette gjelder særlig yngre årsklasser som gradvis kommer inn i yrkeslivet og eldre under gradvis overgang til pensjonsvilkår. De midlere aldersklassene har de høyeste og mest stabile yrkesfrekvenser.

Det er også pekt på at tellingsprinsippene (usual activity-metoden) kan føre til en viss treghet eller ettersleping under visse forhold. Denne metoden gjør det også vanskelig å gjennomføre eksakte grupperinger etter næring. Dette gjelder særlig personer med sesongpreget arbeid, ofte skifte av arbeidsplass og yrke, eller dem som har en mer regelmessig yrkeskombinasjon. Tidligere folketellinger hadde heller ikke direkte tidsreferanse. Ved folketellingen 1970 skulle spørsmål om viktigste levevei (kilde til livsopphold) gjelde siste 12 måneder, og arbeidsstedets (bedriftens) art eller næring skulle oppgis etter der en hadde arbeidd lengst tid. Selv med slike presise formuleringer stilles det store krav til vurderingsevne og hukommelse hos den enkelte som skal svare på spørsmålene.

Selv om det kan være mange tvils- og grensetilfelle, regner en folketellingene som den beste kilde til opplysninger om yrkesaktivitet og næringsstruktur i landet og om utviklingen over en årrekke. Se tabell 1.

1) Artikler fra Statistisk Sentralbyrå nr. 10 og nr. 76.

Tabell 1. Yrkesbefolkningen etter kjønn og næring. Hele landet. 1950, 1960 og 1970 *Economically active population by sex and industry. The whole country. 1950, 1960 and 1970*

Kjønn og næring <i>Sex and industry</i>	1950	1960	1970	Prosent <i>Percentages</i>		
				1950	1960	1970
Hele yrkesbefolkningen <i>The whole economically active population ..</i>	1 388 144	1 406 358	1 462 159	100,0	100,0	100,0
Jordbruk, skogbruk m.v. <i>Agriculture, forestry etc.</i>	290 050	219 584	142 606	21,0	15,7	9,8
Fiske m.v., hvalfangst <i>Fishing etc., whaling</i>	69 525	54 535	27 413	5,0	3,9	1,9
Annen næring <i>Other industry</i>	1 028 569	1 132 239	1 292 140	74,0	80,4	88,3
Menn <i>Males</i>	1 059 894	1 084 875	1 057 765	100,0	100,0	100,0
Jordbruk, skogbruk m.v. <i>Agriculture, forestry etc.</i>	263 463	207 066	112 362	25,0	19,2	10,7
Fiske m.v., hvalfangst <i>Fishing etc., whaling</i>	69 233	54 353	27 211	6,6	5,0	2,6
Annen næring <i>Other industry</i>	727 198	823 456	918 192	68,4	75,8	86,7

K i l d e : Artikler fra Statistisk Sentralbyrå nr. 76. *Source: Articles from the Central Bureau of Statistics no. 76.*

2. Tallet på fiskere etter forskjellige datakilder

Folketellingenes opplysninger om tallet på fiskere vil inneholde de usikkerhetsmomenter som er nevnt foran. Fiskernes arbeid er sesongpreget og tradisjonelt har yrkeskombinasjoner vært vanlig.

Folketellingene har en stor styrke i at de omfatter alle yrkesaktive. En som ikke er gruppert som fisker må ha gitt positive opplysninger om annen levevei. I de særskilte tellingene for fiske- næringen kan det i større grad være et spørsmål om tellingen har klart å få med alle - og med en rimelig avgrensning når det gjelder tvils- og grensetilfelle både på grensen mellom "yrkesfisker" og "bi-yrkefisker" og mellom denne gruppen og "ikke-yrkesaktiv".

Ved siden av tellingsoppgavene blir det publisert årlige oppgaver over tallet på fiskere, etter rapporter fra de lokale fiskerådene. Disse tallene gjelder i prinsippet en tidspunktregistrering (labour force-prinsippet), nemlig fiskere ved utgangen av året og er forsåvidt ikke helt jamførbare med tellingene. Disse oppgavene har stort sett ligget noe høyere enn tellingsoppgavene. De er til dels blitt oppfattet som en serie som kunne korrigeres ved de fullstendige tellingene, men som i løpet av årene mellom slike tellinger hadde lett for å bli mer og mer usikre - kanskje på grunn av sviktende ajourføring av fiskermanntallet. En kommer senere til en mulig forklaring på nivåforskjellen, og det kan være grunn til å oppfatte tellingene og de årlige rapporter som forskjellige serier som ikke nødvendigvis skal være identiske.

I en særstilling står en spesiell fiskertelling i 1966. Den ble ikke utført ved telling "i marken", men med individuell registrering etter fiskerådene lokalkjennskap. Disse tallene synes noe høye ved jamføring med tall fra 1960 og 1971. En kommer også her tilbake til en vurdering av tellingsresultatene, og har - med noe forbehold - behandlet denne tellingen på linje med fiskertellingene ellers.

Tabell 2 viser tallet på fiskere etter de forskjellige datakildene.

Tabell 2. Tallet på fiskere ifølge fiskertellinger, folketellinger og årlig statistikk *Number of fishermen according to fishery censuses, population censuses and yearly statistics*

År Year	Fiskere i alt <i>All fishermen</i>		Ene- og hovedyrkefiskere <i>Fishery as sole and main occupation</i>		
	Fiskeritellinger <i>Fishery censuses</i>	Årlig fiskeristatistikk <i>Yearly fishery statistics</i>	Fiskeritellinger <i>Fishery censuses</i>	Folketellinger ¹⁾ <i>Population censuses¹⁾</i>	Årlig fiskeristatistikk <i>Yearly fishery statistics</i>
1946	118 400	.	68 298	70 200
1948	85 518	113 959	68 442	.	77 536
1950	98 300	.	61 502	68 100
1960	60 897	70 375	45 237	49 391	49 720
1966	52 389	51 101	36 718	.	36 924
1970	43 018	.	27 362	31 884
1971	35 027	41 381	24 722	.	30 819
Prosent <i>Percentages</i>					
1960	100	100	100	100	100
1966	86	73	81	.	74
1970	61	.	55	64
1971	58	59	55	.	62

1) Fiske m.v. (Fiske, selfangst m.v. og småhvalfangst).

1) *Fishing etc. (Fishing, sealing etc. and small-whale fishing).*

Tallet på yrkesfiskere etter de frittstående fiskeritellingene i 1948 og 1971 samsvarer relativt godt med de nærmestliggende folketellingene. For fiskeritellingen 1960, som ble holdt i forbindelse med folketellingen samme år er forskjellen paradoksalt nok størst. Denne forskjellen antas å komme av at en del personer er regnet som hovedyrkefiskere i folketellingen, men som biyrkefiskere i fiskeritellingen. Tabellene 18 og 19 viser at aldersfordelingen for yrkesfiskere samsvarer meget godt i folketelling og fiskeritelling 1960. En tilsvarende jamføring av aldersfordelingen i 1970 og 1971 gir derimot grunn til å se kritisk på sumtallene for disse årene. Overensstemmelsen mellom tallet på yrkesfiskere i folketellingen og i fiskeritellingen forutsetter ett års fortsatt nedgang, fra 1970 til 1971, men nedgangen falt særlig på de yngre årsklassene. En kommer tilbake til disse forholdene i kapittel IV.

Selv med de forbehold som er nevnt viser både de periodiske tellingene og den årlige statistikken en sterk nedgang i tallet på fiskere.

3. Bruttostrømmer av arbeidskraft

Periodiske tellinger kan vise utviklingen i yrkes- og næringsstrukturen og de netto endringer som har funnet sted fra telling til telling. Aldersgrupperinger kan gi opplysninger om nyrekruttering og avgang på grunn av alder, men de totale strømmer til og fra de enkelte næringer kommer ikke fram.

Disse forholdene har vært lite undersøkt. I forbindelse med de nye (fra 1972) løpende arbeidskraftundersøkelsene er det foretatt undersøkelser ved hjelp av individuell jamføring av kvartalsvise oppgaver. På grunnlag av overgangsrateer på årsbasis kommer en fram til et skjema for bruttostrømmer for to hovedgrupper.

Tabell 3. Bruttostrømmer i arbeidsmarkedet¹⁾. Prosent *Gross changes in number of employed persons¹⁾*. Percentages

Næring	Ar 0 Year 0	Avgang <i>Exits</i>		Ingen endring <i>No changes</i>	Tilgang <i>Entrants</i>		Ar 1 Year 1	Netto- endring <i>Net changes</i>
		fra arbeids- markedet <i>out of activity</i>	til annen næring <i>to other industry</i>		fra annen næring <i>from other industry</i>	til arbeids- markedet <i>into activity</i>		
Jordbruk, skog- bruk, fiske m.v. <i>Agriculture, forestry, fishing etc.</i>	100,0	13,6	6,6	79,8	6,2	10,7	96,7	-3,3
Bergverksdrift, industri m.v. <i>Mining and quarrying, manu- facturing etc. ..</i>	100,0	8,3	10,2	81,5	16,5	7,1	105,1	+5,1

1) Beregnet fra IO 75/2 "Bruttostrømmer i arbeidsmarkedet", tabell 15, overgangsrateer for næringer fra ett kvartal til samme kvartal påfølgende år.

1) *Calculations from unpublished data in the Bureau, on transfer rates.*

4. Bruttostrømmer av arbeidskraft i fiskerieringen

Når det gjelder fiskerieringen ble det allerede i 1960 gjort undersøkelser for å belyse bruttostrømmene av arbeidskraft. I et utvalgsmateriale ble det undersøkt hvilke personer som hadde vært fiskere både i 1948 og i 1960, og hvilke av fiskerne i 1948 som ikke var fiskere (i samme kommune) i 1960. Ved fiskertellingen i 1966 kunne en for første gang foreta en fullstendig individuell jamføring med den foregående telling i 1960, ved hjelp av fødselsnummersystemet som nylig var opprettet. I forbindelse med fiskeritellingen i 1971 er oppgaver for fiskere i 1960, 1966, 1970 og 1971 bearbeidd under ett.

Tabell 4 viser avgang og tilgang for alle fiskere (medregnet biyrkefiskere) fra 1948 - 1960 og 1960 - 1971. Som gjennomsnitt pr. år var avgangen henholdsvis 5,0 og 5,5 prosent av tallet ved begynnelsen av hver av periodene. Tilgangen var 2,6 og 1,7 prosent og nettoendringen var således en nedgang på henholdsvis 2,4 og 3,8 prosent pr. år.

Ved hjelp av fiskertellingen 1966 er perioden 1960 - 1971 delt. For de to delperiodene får en relativt større endringer enn for perioden 1960 - 1971 sett under ett. Avgangen 1960 - 1966 og 1966 - 1971 var henholdsvis 7,0 og 9,7 prosent av tallet ved begynnelsen av hver periode. Tilgangen var 4,7 og 3,1 prosent slik at nettoendringen var en nedgang på henholdsvis 2,3 og 6,6 prosent pr. år.

Tabell 5 viser årsaken til at endringstallene ble større ved deling av perioden. Tabellen viser tallet på fiskere som var med i en eller flere av tellingene. Avgangen fra 1960 til 1971 var 37 000 fiskere og tilgangen 11 500. 23 600 fiskere var med i begge tellingene, men 2 400 av disse var ikke med i 1966. Derimot var 11 300 fiskere med bare i 1966. Disse, nær 14 000 fiskere, representerte en "pendling" til og fra næringen mellom 1960 og 1971, og kommer ikke til uttrykk når en ser denne perioden under ett.

De tilsvarende tallene for yrkesfiskere var en avgang på 29 200 og en tilgang på 8 900 fra 1960 til 1971. Av 15 800 som var yrkesfiskere både i 1960 og 1971, var 1 800 ikke yrkesfiskere i 1966, mens 7 700 var yrkesfiskere bare i 1966. Ca. 9 500 yrkesfiskere representerer her en pendling til og fra næringen mellom 1960 og 1971. For yrkesfiskerne har en også tatt fiskerne fra folketellingen 1960 med i beregningene. Prosentvis avgang og tilgang er vist i tabell 6.

Det vil her være klart at metodikken med individuell jamføring av materiale fra to tellinger ikke vil kunne erstatte en direkte, løpende registrering av bruttostrømmene. Dette er vist i figur 4. En kan også vente å finne større endringer for korte perioder enn for lange perioder, hvor mer av pendlingen ikke kommer til syne.

Tabell 4. Tallet på fiskere i alt 1948 - 1971 og endringene periodevis *All fishermen 1948 - 1971 and changes by period*

	1948-1960 ¹⁾	1960-1971	1960-1966	1966-1971
Periodens lengde i år <i>Length of period, year</i>	12	11	6	5
Fiskere ved periodens begynnelse <i>Fishermen by start of period</i>	85 500	60 589 ²⁾	60 589	52 362 ³⁾
Fiskere: <i>Fishermen:</i>		Prosent <i>Percentages</i>		
Ved periodens begynnelse <i>By start of period</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
Avgang <i>Exits</i>	60,5	61,1	41,7	48,7
Ingen endring <i>No changes</i>	39,5	38,9	58,3	51,3
Tilgang <i>Entrants</i>	31,7	18,9	28,1	15,6
Ved periodens slutt <i>By end of period</i>	71,2	57,8	86,4	66,9
Netto endring <i>Net changes</i>	-28,8	-42,2	-13,6	-33,1
Årlig gjennomsnitt, prosent <i>Yearly average, percentages</i>				
Avgang <i>Exits</i>	5,0	5,5	7,0	9,7
Tilgang <i>Entrants</i>	2,6	1,7	4,7	3,1
Netto endring <i>Net changes</i>	-2,4	-3,8	-2,3	-6,6

1) Beregnet på grunnlag av et utvalg på 3,5 prosent. 2) 308 fiskere fra tellingen i 1960 er ikke tatt med. 3) 27 fiskere fra tellingen i 1966 er ikke tatt med.

1) *Estimated figures, based on a 3.5 per cent sample.* 2) *Excluding 308 fishermen from the census 1960.* 3) *Excluding 27 fishermen from 1966 enumeration.*

Tabell 5. Fiskere i alt og yrkesfiskere, etter tellingsår 1960 - 1971 *Fishermen and professional fishermen, by year of enumeration 1960 - 1971*

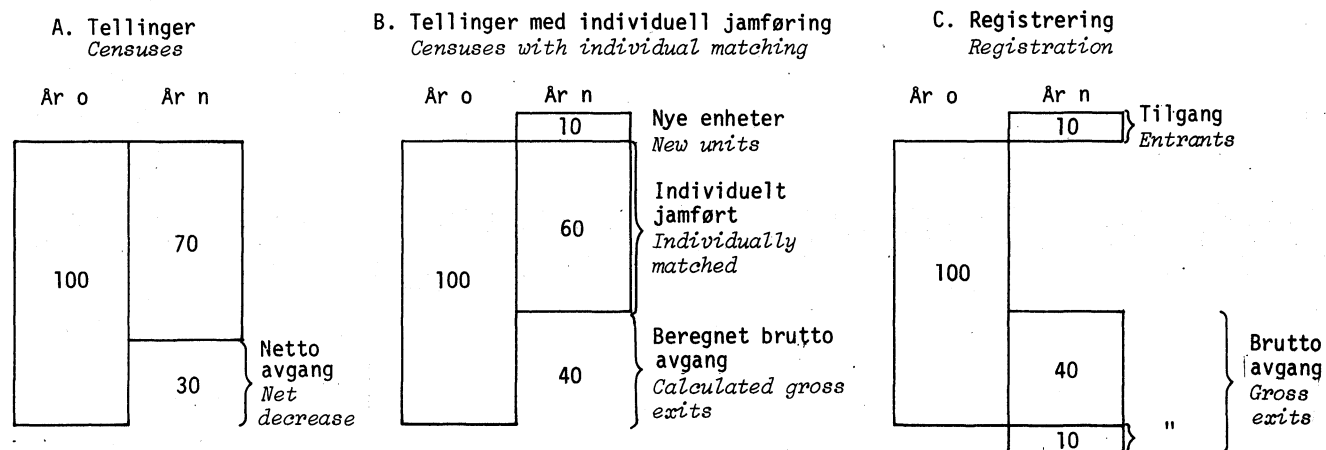
Ar Year	I alt Total	Telt 1960 og/eller 1971 <i>Enumerated 1960 and/or 1971</i>			Telt bare i 1966 og/eller 1970 <i>Enumerated only in 1966 and/or 1970</i>		
		Bare 1960 <i>Only 1960</i>	1960 og 1971 <i>1960 and 1971</i>	Bare 1971 <i>Only 1971</i>	Bare 1966 <i>Only 1966</i>	1966 og 1970 <i>1966 and 1970</i>	Bare 1970 <i>Only 1970</i>
Alle fiskere <i>All fishermen</i>							
1960	60 589 ¹⁾	37 017	23 572
1966	52 362 ²⁾	14 214	21 139	5 708	11 301	.	.
1971	35 027	.	23 572	11 455	.	.	.
Yrkesfiskere <i>Professional fishermen</i>							
1960	44 994	29 209	15 785
1966	36 709	10 777	13 993	4 270	6 468	1 201	.
1970	27 214 ³⁾	2 779	13 295	6 276	.	1 201	3 663 ⁴⁾
1971	24 722	.	15 785	8 937	.	.	.

1) 308 fiskere fra tellingen i 1960 er ikke tatt med. 2) 27 fiskere fra tellingen i 1966 er ikke tatt med. 3) 148 fiskere fra folketelling er ikke tatt med. 4) Derav 727 biyrkesfiskere i andre tellinger.

1) *Excluding 308 fishermen from the census 1960.* 2) *Excluding 27 fishermen from 1966 enumeration.* 3) *Excluding 148 fishermen from the population census.* 4) *Of which 727 "other fishermen" in other censuses.*

Tabell 6. Yrkesfiskere 1960 - 1971 og endringene periodevis *Professional fishermen 1960 - 1971 and changes by period*

	1960-1971	1960-1966	1966-1971	1966-1970	1970-1971
Periodens lengde i år <i>Length of period, year</i>	11	6	5	4	1
Yrkesfiskere ved periodens begynnelse <i>Professional fishermen by start of period</i> ..	44 994	44 994	36 709	36 709	27 214
Yrkesfiskere: <i>Professional fishermen:</i>					
			Prosent	Percentages	
Ved periodens begynnelse <i>By start of period</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Avgang <i>Exits</i>	64,9	44,9	50,2	48,5	28,0
Ingen endring <i>No changes</i>	35,1	55,1	49,8	51,5	72,0
Tilgang <i>Entrants</i>	19,9	26,5	17,5	22,6	18,9
Ved periodens slutt <i>By end of the period</i> ..	55,0	81,6	67,3	74,1	90,9
Netto endring <i>Net changes</i>	-45,0	-18,4	-32,7	-25,9	-9,1
			Arlig gjennomsnitt, prosent	Yearly average, percentages	
Avgang <i>Exits</i>	5,9	7,5	10,0	12,1	28,0
Tilgang <i>Entrants</i>	1,8	4,4	3,5	5,6	18,9
Netto endring <i>Net changes</i>	-4,1	-3,1	-6,5	-6,5	-9,1

 Figur 4. Prinsipper for beregnet og registrert endring *Principles for calculated and registered changes*


Eksempel:

- Two censuses with summations 100 and 70 give a net decrease of 30
- By individual matching, 60 are found in both censuses, 10 are new units. Calculated gross exits = 40
- Current registration shows, besides the 10 new units, also 10 units going in and out between the censuses. Registered gross exits = 50

Exemplified:

- Two censuses, totalling 100 and 70, give a net decrease of 30
- By individual matching, 60 are found in both censuses, 10 are new units. Calculated gross exits = 40
- Current registration shows, besides the 10 new units, also 10 units going in and out between the censuses. Registered gross exits = 50

Tabellene 4 - 6 kan gi en del opplysninger om de enkelte tellingene. En vil se at det er en ganske sterk avgang fra 1960 til 1966. Dette gir ikke inntrykk av at tellingen i 1966 viser urimelig høye tall på grunn av "ettersleping" i avgangen. Det er i større grad den store tilgangen som fører til det høye nivået. Denne tilgangen - hvor en må tro at fiskenemndene har hatt positive holdepunkter - kan vel sees i sammenheng med det kraftige oppsvinget i fisket etter sild, makrell og lodde i midten av 1960-årene. At denne ekstra tilgangen gikk hurtig tilbake (det meste allerede i 1970) kan ha sammenheng med den raske utbyggingen av en effektiv ringnotflåte med kraftblokk, og redusert mannskapsbehov.

Endringstallene for perioden 1970 - 1971 er spesielt interessante for så vidt som disse skulle vise de egentlige bruttostrømmer på årsbasis. Avgangen og tilgangen utgjør her henholdsvis 7 600 og 5 200 personer, eller 28 og 19 prosent, og det må være grunn til å se kritisk på disse resultatene.

Av analysematerialet kan en finne at disse personene er spredt på en rekke forskjellige grupper m.h.t. fiskerstatus ved tidligere tellinger.

Som tilgang fra 1970 til 1971 finner en ca. 1 800 personer som tilhører den stabile kjernen av yrkesfiskere som en finner igjen i 1960, 1966 og 1971, men altså ikke i 1970. En kan vel forestille seg dette som tradisjonelle fiskere, sannsynligvis med egen registrert fiskebåt. Disse fiskerne kunne lett identifiseres ved fiskeritellingene. De kan i 1970 ha vært i grenseområdet mellom hovedyrkefisker og biyrkefisker. Folketellingene har regnet de fleste av dem under yrkesbefolkning i annen næring, derav 750 i jordbruk og vel 500 i annen næring, mens ca. 500 kom i gruppen pensjonister m.v.

Som avgang fra 1970 til 1971 finner en bl.a. nær 3 000 personer som ikke har vært med i noen av fiskeritellingene (heller ikke som biyrkefiskere). Grensetilfelle mellom hoved- og biyrkefisker er her mindre aktuelt, men det kan være grunn til å tenke seg dette som yngre folk, som faktisk hadde hatt jobb på fiskebåt nettopp i 1970, men som ikke varig var tilknyttet fiskerieringen. En fullstendig folketelling vil ha muligheter for å finne fram til slik ustabil arbeidskraft, men for en særskilt næringstelling vil nettopp en slik gruppe være et svakt punkt. Fiskeritellingen 1971 har også - på grunnlag av tellingens eget materiale - pekt på mulighetene for en noe ufullstendig telling av mannskap på større båter.

En vil ellers vise til det som er nevnt før om hvor vanskelig det er å få registrert nøyaktig den yrkesaktive befolkning og særlig grupperinger etter næring. Tvil- og grensetilfelle som kan være gruppert forskjellig fra telling til telling, selv om det ikke har vært noen reell endring, vil ofte ha karakteren av "tilfeldige feil". I et større materiale vil disse bli nøytralisert og får ingen særlig innflytelse på sluttresultatet. Ved en individuell jamføring kommer imidlertid hvert enkelt av tilfellene til uttrykk som avgang og tilgang.

Det er vanskelig å tallfeste graden av slik "misvisning" i det materialet en har behandlet her, men en kommer tilbake til spørsmålet under omtalen av aldersgruppering (kapittel IV).

Dersom en foreløpig ser bort fra dette problemet kan en se på hva tallene fra 1970 og 1971 ellers kan vise. Hvis en regner med alle personer som var registrert som yrkesfiskere ved tellingene i 1970 og/eller 1971 får en i alt ca. 32 000, mot fiskenemndenes årlige oppgaver på ca. 30 000, som gjennomsnitt for 1970 og 1971. En vil kunne tolke dette som en relativt god overensstemmelse, dersom en tenker seg at fiskenemndenes oppgaver inneholder ca. 1 års ettersleping når det gjelder utmeldinger av fiskermanntallet.

5. Alternativ levevei og næring

En stor del av den tilgangen og avgangen som er omtalt ovenfor er reell, som naturlig nyrekuttering av yngre årsklasser og naturlig avgang ved død eller pensjonering, særlig av eldre årsklasser. Den mer usikre overgangen skyldes overgang fra eller til annen næring.

Fiskeritellingene gir opplysninger om hvilke yrker og næringer som har vært vanlige for fiskere. Dette kan ha vært fiskerens biyrke eller hovedyrke, sesongvis eller vekselvis sammen med fisket og det kan ha vært selvstendig næringsvirksomhet eller arbeid hos andre eller som hjelp i familiebedrift.

Tabell 7 gir en oversikt over den relative betydning andre næringer har hatt som sidenæring til fiske. Jordbruk har i alle tellinger vært en dominerende sidenæring, selv om denne yrkeskombinasjonen absolutt har gått sterkt tilbake. Denne kombinasjonen bidrar trolig til å øke usikkerheten omkring avgangs- og tilgangstallene, fordi det kan være særlig vanskelig å avgjøre hva som var viktigste kilde til livsopphold i de enkelte år, med vekslende driftsresultat.

I tabell 8 er vist hvorledes både fiskere i 1971 og tidligere fiskere var gruppert ved folketellingen 1970, etter levevei, yrkesstatus og næring.

Av yrkesfiskerne i 1971 var 80 prosent yrkesfiskere også i 1970. 15 prosent hadde sin levevei i annen næring og 5 prosent var ikke blant yrkesbefolkningen, men hadde pensjon m.v. som viktigste levevei.

Av biyrkefiskerne i 1971 var 16 prosent yrkesfiskere i 1970, 54 prosent var yrkesaktive i annen næring og 29 prosent ikke yrkesaktive. Av fiskere før 1971 var 12 prosent yrkesfiskere i 1970, 48 prosent yrkesaktive i annen næring og 25 prosent ikke yrkesaktive. Videre var 15 prosent "ikke bosatt i landet", dvs. død, utvandret m.v.

Ca. 45 prosent av fiskerne i 1971 var gruppert som ansatte ved folketellingen i 1970, mens 73 prosent av fiskerne før 1971 kom i denne gruppen. Av de ca. 3 000 som var telt som fiskere bare i 1970 (jfr. side 22) var 80 prosent ansatte.

Tabell 7. Yrkesfiskere og biyrkefiskere med annet arbeid, etter sidenæring 1948, 1960 og 1971
Professional fishermen and other fishermen with other work, by additional industry 1948, 1960 and 1971

Næring <i>Industry</i>	Yrkesfiskere <i>Professional fishermen</i>			Biyrkefiskere <i>Other fishermen</i>		
	1948	1960	1971	1948	1960	1971
	Prosent			Percentages		
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jordbruk, skogbruk <i>Agriculture and forestry</i>	54,9	50,3	37,0	57,5	54,0	39,8
Annet fiske og fangst ¹⁾ <i>Other fisheries, whaling and sealing¹⁾</i>	1,2	0,6	1,8	0,9	0,7	0,9
Industri m.v. <i>Manufacturing etc.</i>	10,9	13,7	23,3	13,2	10,8	18,5
Bygge- og anleggsvirksomhet <i>Construction</i>	20,1	21,8	15,2	17,2	19,0	16,0
Transport m.v. <i>Transport etc.</i>	8,5	8,8	9,8	7,5	10,1	13,6
Varehandel (forretningsdrift) <i>Wholesale and retail trade</i>	1,4	2,5	..	2,3	2,9
Annet <i>Other</i>	4,4	3,4	10,4	3,7	3,1	8,3

1) Utenom det som er definert som fiske i fiskeritellingene.

1) Not including fishery defined as such by the fishery censuses.

Tabell 8. Fiskere 1960 - 1971 etter fiskerstatus og etter levevei og næring i 1970 *Fishermen 1960 - 1971 by status as fisherman and by main source of livelihood and industry in 1970*

Levevei og næring <i>Main source of livelihood and industry</i>	I alt <i>Total</i>	Fiskere før 1971 <i>Fishermen before 1971</i>			Fiskere i 1971 <i>Fishermen in 1971</i>			
		1960 og/eller 1966 <i>1960 and/or 1966</i>			Bare 1970 <i>Only 1970</i>	I alt <i>Total</i>	Yrkes- fiskere <i>Profes- sional fisher- men</i>	Biyrke- fiskere <i>Other fisher- men</i>
		I alt <i>Total</i>	Yrkes- fiskere <i>Profes- sional fisher- men</i>	Biyrke- fiskere <i>Other fisher- men</i>				
I alt <i>Total</i>	86 824	51 797	31 340	16 978	3 479	35 027	24 722	10 305
Prosent <i>Percentages</i>								
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Inntekt av eget arbeid <i>Income from own work</i>	71,0	60,1	57,5	59,9	84,4	87,1	94,3	70,0
Fiske m.v. <i>Fishing etc.</i>	31,6	11,8	9,0	1,9	84,4	60,9	79,6	15,9
Jord- og skogbruk <i>Agri- culture and forestry</i>	10,1	8,9	5,2	17,6	.	11,7	6,4	24,6
Industri m.v. <i>Manufac- ture etc.</i>	18,2	24,8	27,5	25,1	.	8,4	4,7	17,5
Samferdsel og annen nær- ing <i>Transport, communi- cation a.o.</i>	11,1	14,6	15,8	15,3	.	6,1	3,6	12,0
Pensjon m.v. ¹⁾ <i>Pension etc.</i>	19,6	24,5	25,1	25,3	15,6	12,4	5,4	29,2
Ikke bosatt i 1970 <i>Not resident 1970</i>	9,4	15,4	17,4	14,8	.	0,5	0,3	0,8

1) Pensjon, trygd m.v. og forsørget.

1) *Pension, social security fund etc. and supported.*

Som en kan vente viser tabell 8 at de samme næringer som var vanlige sidenæringer også var de vanlige ved gruppering av tidligere fiskere etter næring i 1970. Folketellingen har imidlertid ikke opplysninger om fiske ble drevet som biyrke i 1970 eller ikke.

Når det gjelder jordbruk vil en se at relativt mange "tidligere biyrkefiskere" (det er uvisst om de fortsatt var det i 1970) var gruppert under jordbruk i 1970, men bare få av de tidligere yrkesfiskerne. De siste hadde eventuelt jordbruk som biyrke.

Strukturendringene i næringslivet og den tekniske utvikling har generelt ført til sterk omgruppering av arbeidskraft og det blir stilt stadig nye krav til kvalifikasjoner.

Fiskere som går over i annen næring har til dels gode forutsetninger for det, men generelt står denne yrkesgruppen svakt utdanningsmessig, jamført med yrkesbefolkningen i andre næringer. Tabell 9 viser folketellingens gruppering av yrkesbefolkningen etter høyeste utdanning.

Tabell 10 viser fiskernes utdanning ifølge fiskeritellingen i 1971. Av yrkesfiskerne hadde i alt 25 prosent yrkesutdanning. Ifølge folketellingen hadde 17 prosent av yrkesfiskerne fagutdanning som høyeste utdanning, og det ble bare regnet med enkeltutdanninger av minst 5 måneders normal varighet. Fiskeritellingen regnet med utdanning også av noe kortere varighet ved fiskefagskolene, herunder kystskippereksamen av klasse 2. Fiskerfagskolene har også en rekke kortere kurs i bruk av nyere teknisk utstyr på fiskebåtene. Dette kommer ikke med i utdanningsstatistikken.

Utdanningsforholdene har sammenheng med bosettingsmønsteret, og en har også sett dette i sammenheng med inntektsforholdene for tidligere fiskere i andre næringer enn fiske (side 61 - 62).

Tabell 9. Yrkesbefolkningen etter høyeste¹⁾ utdanning i 1970. Menn 16 - 69 år *Economically active population by highest¹⁾ education in 1970. Males 16 - 69 years*

Levevei - Næring <i>Main source of livelihood- Industry</i>	I alt <i>Total</i>	Allmennutdanning <i>General education</i>		Fagutdanning etter nivå ²⁾ <i>Vocational education by level²⁾</i>			
		Folkeskole <i>Primary school lower stage</i>	Mer enn folkeskole <i>More than primary school</i>	1	2 og 3 <i>2 and 3</i>	4 og høyere <i>4 and higher</i>	Uoppgitt <i>Unknown</i>
		Prosent		Percentages			
Inntekt av eget arbeid i alt <i>Income from own work, total</i>	1 047 356	34,9	23,4	14,5	15,3	11,7	0,2
C. Fiske <i>Fishing</i>	27 023	65,4	17,3	11,1	5,7	0,4	0,1
A. Jordbruk <i>Agriculture</i>	97 065	48,6	20,5	14,3	15,9	0,6	0,1
F. Industri <i>Manufacturing</i>	317 656	39,9	22,6	15,5	14,7	7,1	0,2
I. Varehandel <i>Wholesale and retail trade</i>	113 012	20,4	34,0	24,2	11,9	9,3	0,2
L. Sjøtransport <i>Water transport</i> ...	60 351	27,0	22,3	12,9	25,1	12,3	0,4
Annen <i>Other</i>	432 249	31,0	22,3	11,8	15,8	18,8	0,3

1) Av lengst varighet, eventuelt av størst yrkesmessig betydning. 2) Gruppering ved folketelling 1970. Laveste nivå (1) = ungdomsskolenivå.

1) Of longest total duration, or of greatest occupational relevance. 2) Classification by population census 1970. Lowest level (1) = second level, first stage, in the Standard Classification.

K i l d e : Folke- og bolig telling 1970. Source: Population and Housing Census 1970.

Tabell 10. Fiskere etter utdanning i 1971 *Fishermen by education in 1971*

	Fiskere i alt <i>All fishermen</i>	Yrkesfiskere <i>Professional fishermen</i>	Fiskere i alt <i>All fishermen</i>	Yrkesfiskere <i>Professional fishermen</i>
	Prosent		Percentages	
Fiskere i alt <i>Total</i>	35 027	24 722	100,0	100,0
Uten yrkesutdanning: <i>Without maritime or fishery education:</i>				
Uten allmennutdanning utover 7-årig skole <i>With- out general education beyond primary school</i>	22 995	15 689	65,6	63,5
Med allmennutdanning utover 7-årig skole <i>With general education beyond primary school</i>	3 948	2 929	11,3	11,9
Med yrkesutdanning i alt <i>With vocational educa- tion, total</i>	8 084	6 104	23,1	24,6
Navigasjonsfag m.v. i alt <i>Navigation subjects etc., total</i>	5 445	4 415	15,6	17,8
Kystskippereksamen, kl. 2 <i>Examination for coastal skippers certificate, grade 2</i>	3 573	2 903	10,2	11,7
Kystskippereksamen, kl. 1 <i>Examination for coastal skippers certificate, grade 1</i>	615	494	1,8	2,0
Fiskeskippereksamen <i>Examination for fishing vessel master</i>	844	743	2,4	3,0
Styrmannseksamen <i>Mate's examination</i>	413	275	1,2	1,1
Annen maritim utdanning i alt <i>Other maritime education, total</i>				
Maskinistfag <i>Marine engineer's subjects</i>	582	445	1,7	1,8
Kokk eller stuerteksamen <i>Examination for cooks and stewards</i>	278	225	0,8	0,9
Annen utdanning <i>Other education</i>	363	237	1,0	1,0
Annen yrkesutdanning ¹⁾ <i>Other vocational educa- tion¹⁾</i>	1 416	782	4,0	3,1

1) Herunder handelsskole, jordbruksskole m.v.

1) Including commercial school, agricultural school etc.

IV. ALDERSSTRUKTUR

1. Generelt om aldersstrukturen i yrkesbefolkningen¹⁾

Små fødselskull i 1930-årene og økende kull i 1940 - 1950-årene har skapt store bølger i folke-
mengdens aldersstruktur. Dette har hatt virkninger på mange forhold i samfunnet. I løpet av 1960 -
1970-årene kom økende ungdomskull inn i arbeidslivet.

I den mannlige yrkesbefolkningen var det i 1960 relativt få i alderen 20 - 29 år og mange i
alderen 40 - 59 år. I 1970 var det blitt relativt få i alderen 30 - 39 år og relativt mange hadde
passert 50 år. Dette gjorde seg gjeldende særlig innen jordbruket. Derimot var store årsklasser i
alderen 20 - 29 år kommet inn i yrkeslivet.

Yrkesfrekvensen²⁾ var noe lavere i 1970 enn i 1960, særlig for årsklassene under 25 år (på
grunn av økt utdanningstid) og for årsklassene over 60 år (på grunn av bedre pensjonsordninger). Men
også i den mest yrkesaktive aldersgruppen, fra 30 - 39 år, gikk yrkesfrekvensen noe ned, fra 98 i 1960
til 96 i 1970.

Tabell 11 viser den relative aldersfordelingen i yrkesbefolkningen (menn) etter folketellingene
i 1960 og 1970. Figur 5 viser aldersfordelingen i næringen fiske m.v., jamført med mannlige yrkesbe-
folkning i alt i 1970.

1) "Yrkesbefolkning" definert som personer 16 år og over, med inntekt av eget arbeid som viktigste
kilde til livsopphold. 2) "Yrkesfrekvens" definert som yrkesbefolkning i prosent av samlet folketall i
samme aldersgruppe. (Jfr. "Artikler" nr. 76).

Tabell 11. Yrkesbefolkning etter næring og alder. Menn. Prosent *Economically active population by
industry and age. Males. Percentages*

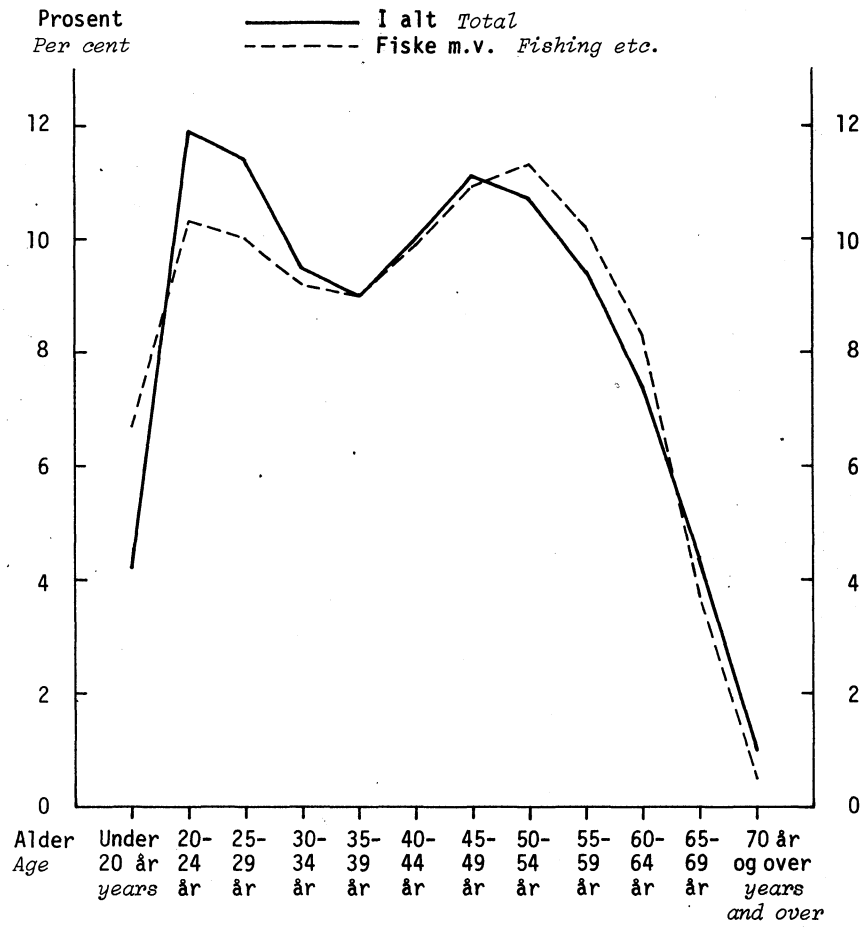
Alder Age	1960				1970			
	Alle næringer <i>All indust- ries</i>	Fiske m.v. <i>Fishing etc.</i>	Jord- og skogbruk <i>Agricul- ture and forestry</i>	Industri m.v. <i>Manufac- ture etc.</i>	Alle næringer <i>All indust- ries</i>	Fiske m.v. <i>Fishing etc.</i>	Jord- og skogbruk <i>Agricul- ture and forestry</i>	Industri m.v. <i>Manufac- ture etc.</i>
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15 ¹⁾ - 19 år <i>years</i>	6,7	7,4	7,2	6,3	4,2	6,7	3,5	5,0
20 - 24 år <i>years</i>	8,1	7,7	5,8	8,6	11,9	10,3	4,6	11,7
25 - 29 " "	8,8	8,1	5,3	9,6	11,4	10,0	4,9	11,8
30 - 34 " "	22,0	20,2	15,9	23,7	9,5	9,2	5,6	9,6
35 - 39 " "					9,0	9,0	6,7	9,1
40 - 44 " "	22,7	23,1	21,3	23,2	10,0	9,9	9,0	10,1
45 - 49 " "					11,1	10,9	11,8	11,3
50 - 54 " "	18,5	19,2	22,0	17,5	10,7	11,3	13,1	10,6
55 - 59 " "					9,4	10,2	14,0	9,3
60 - 64 " "	7,0	7,8	9,8	6,2	7,4	8,3	13,2	7,1
65 - 69 " "	4,4	5,0	7,7	3,9	4,4	3,7	10,2	3,8
70 år og over <i>and over</i>	1,8	1,5	5,0	1,0	1,0	0,5	3,4	0,6

1) 16 - 19 år i 1970.

1) 16 - 19 years in 1970.

Kilde: Artikler fra Statistisk Sentralbyrå nr. 76. *Source: Articles from the Central Bureau of
Statistics no. 76.*

Figur 5. Yrkesbefolkning, menn, etter alder i 1970. Prosent
Economically active population, males, by age 1970. Percentages



2. Fiskere etter alder og etter fødselsår

Tabell 12 og figurene 6 og 7 viser den store forskjellen i aldersstrukturen innen fiskenæringen fra 1960 til 1971. Alderskurvene viser også at det er gjennomgående forskjeller mellom de enkelte grupper etter fiskerstatus.

I tabell 13 er fiskerne fra alle tellinger 1960 - 1971 gruppert etter fødselsår slik at en kan jmføre utviklingen over tid for samme årskull eller "kohorter".

I figur 6 er det i tillegg til en skala for gruppering etter fødselsår også gitt skalaer som viser den tilsvarende alder i de enkelte tellingsårene.

Det er ikke mulig å finne fram til hvor mange personer som av et årskull i befolkningen har vært yrkesfiskere i kortere eller lengre tid. Mange kan ha vært fiskere i ett eller flere år mellom to tellinger, men ikke akkurat i tellingsårene. Det er heller ikke mulig å finne igjen personer som gikk ut av fisket fra 1948 til 1960 i det analyse materialet en har fra og med 1960.

Tabell 13 viser derfor bare utviklingen fra og med 1960 for de enkelte fødselsårsgruppene.

Som eksempel har en tatt personer født i 1917 - 1921. En har tatt utgangspunkt i tallene fra 1948 og anslåtte endringer fra 1948 til 1960 innenfor den ramme som tabell 4 antyder:

Tellingsår	Alder i tellingsåret	Fiskere i alt	
		I tellingsåret	Endringer til neste telling
1948	27 - 31 år	10 000	-4 500 + 1 500
1960	39 - 43 "	7 000	-2 200 + 1 100
1966	45 - 49 "	5 900	-2 400 + 500
1971	50 - 54 "	4 000	
Personer i alt, telt 1960 - 1971		8 660	

Antall personer født 1917 - 1921 som ialt har drevet fiske som næring var altså minst 10 000, men kan ha vært 11 - 12 000 eller mer.

Når det gjelder de yngste og de eldste gruppene i tabell 13, utgjør disse selvsagt en ennå mindre del av årsklassenes totale tall fiskere. De yngste fordi mange ikke er kommet inn i næringen i 1971 og de eldste fordi mange har forlatt næringen før 1960.

Av det samlede analyse materialet som omfatter 86 800 personer hadde de fleste (vel 60 prosent) vært registrert som yrkesfiskere i de tellinger der de hadde vært med. Ca. 15 prosent var registrert dels som yrkesfiskere, dels som biyrkesfiskere, slik at 75 prosent hadde vært yrkesfiskere i en eller flere av tellingene. 25 prosent hadde således bare vært registrert som biyrkesfiskere.

Tabell 12. Yrkesfiskere etter alder i 1960 og 1971 *Professional fishermen by age in 1960 and 1971*

Alder i tellingsåret <i>Age in the census year</i>	1960 ¹⁾		1971	
	Fiskere <i>Fishermen</i>	Prosent <i>Percentages</i>	Fiskere <i>Fishermen</i>	Prosent <i>Percentages</i>
I alt <i>Total</i>	45 237	100,0	24 722	100,0
15 - 19 år <i>years</i>	3 341	7,4	1 246	5,0
20 - 24 " "	3 488	7,7	2 124	8,6
25 - 29 " "	3 674	8,2	2 315	9,4
30 - 34 " "	4 244	9,4	2 117	8,6
35 - 39 " "	4 884	10,8	2 170	8,8
40 - 44 " "	5 292	11,7	2 368	9,6
45 - 49 " "	5 157	11,4	2 818	11,4
50 - 54 " "	4 753	10,5	2 930	11,8
55 - 59 " "	3 927	8,7	2 737	11,1
60 - 64 " "	3 519	7,7	2 329	9,4
65 - 69 " "	2 279	5,0	1 235	5,0
70 år og over <i>years and over</i>	679	1,5	333	1,3

1) Kilde: Fiskeritelling 1960 og 1971.

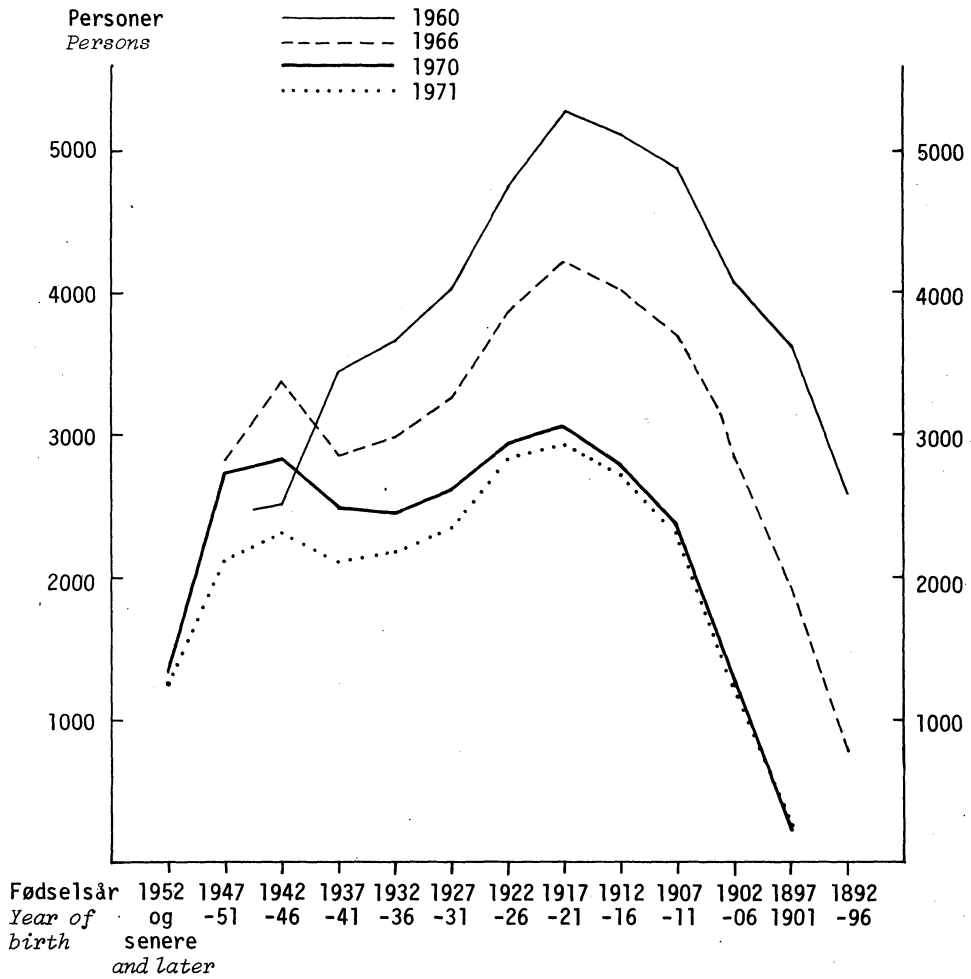
1) *Source: Fishery census 1960 and 1971.*Tabell 13. Fiskere 1960 - 1971 etter fødselsår *Fishermen 1960 - 1971 by year of birth*

Fødselsår <i>Year of birth</i>	Fiskere i alt 1960-1971 <i>Total number of fishermen 1960-1971</i>	Fiskere i alt <i>All fishermen</i>			Yrkesfiskere <i>Professional fishermen</i>			
		1960	1966	1971	1960	1966	1970	1971
I alt ¹⁾ <i>Total</i> ¹⁾	86 824	60 589	52 362	35 027	44 994	36 709	27 214	24 722
1952 og senere <i>and later</i>	2 347	.	.	1 549	.	.	1 360	1 246
1947 - 1951	5 876	.	3 964	2 619	.	2 815	2 757	2 124
1942 - 1946	6 927	2 930	4 213	2 674	2 513	3 380	2 830	2 315
1937 - 1941	6 109	3 955	3 490	2 508	3 444	2 854	2 488	2 117
1932 - 1936	6 044	4 392	3 729	2 693	3 657	2 992	2 457	2 171
1927 - 1931	6 545	4 996	4 277	3 122	4 028	3 263	2 610	2 365
1922 - 1926	7 706	6 128	5 176	3 770	4 750	3 862	2 969	2 820
1917 - 1921	8 660	7 011	5 924	4 115	5 273	4 207	3 053	2 930
1912 - 1916	8 550	7 038	5 863	4 012	5 115	4 007	2 796	2 736
1907 - 1911	8 170	6 782	5 533	3 694	4 871	3 698	2 376	2 328
1902 - 1906	6 947	5 827	4 567	2 487	4 068	2 844	1 258	1 237
1901 og tidligere <i>and before</i>	12 943	11 530	5 626	1 784	7 275	2 787	260	333

1) Se figur 3 og tabell 5.

1) *See figure 3 and table 5.*

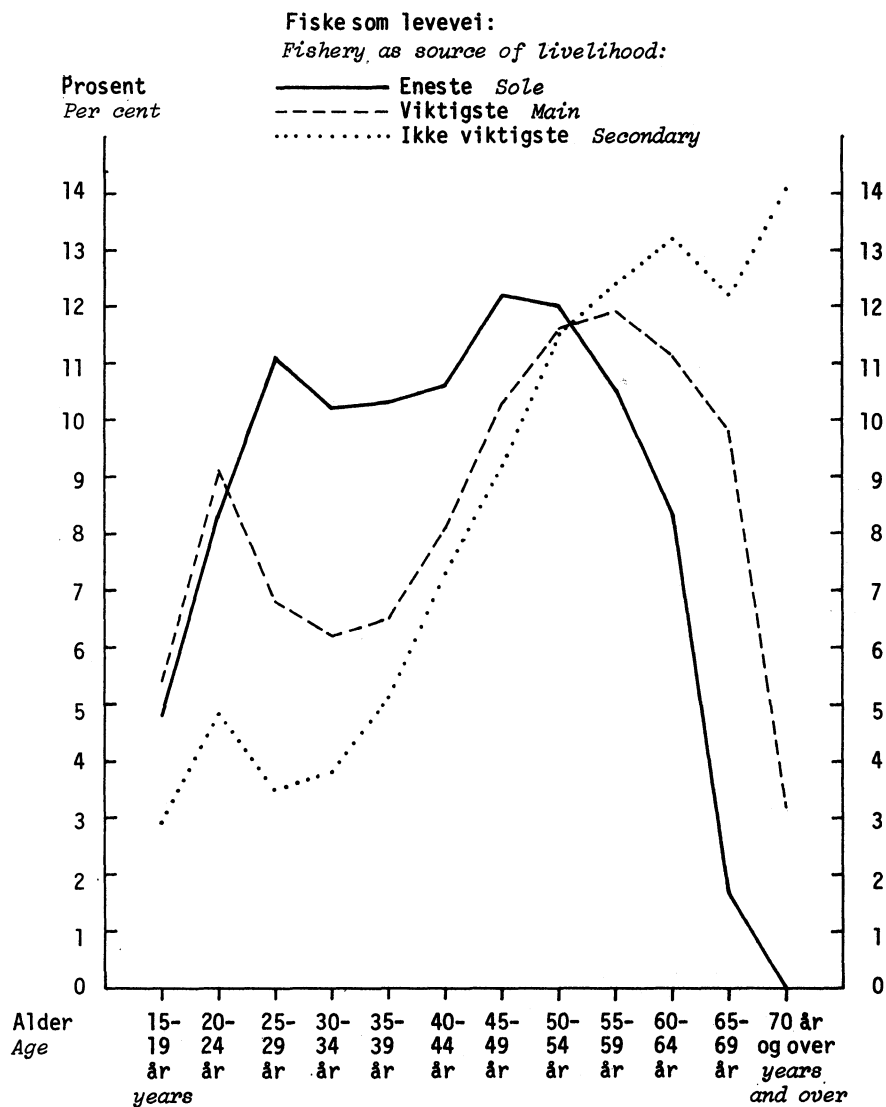
Figur 6. Yrkesfiskere 1960, 1966, 1970 og 1971 etter fødselsår
Professional fishermen 1960, 1966, 1970 and 1971 by year of birth



Alder i tellingsårene: *Age in the census years:*

1960	Under 19 år	19-23	24-28	29-33	34-38	39-43	44-48	49-53	54-58	59-63	64-68	
1966	Under 20 år	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74
1970	Under 19 år	19-23	24-28	29-33	34-38	39-43	44-48	49-53	54-58	59-63	64-68	69-73
1971	Under 20 år	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74

Figur 7. Fiskere etter alder 1971. Prosent *Fishermen by age 1971.*
 Percentages



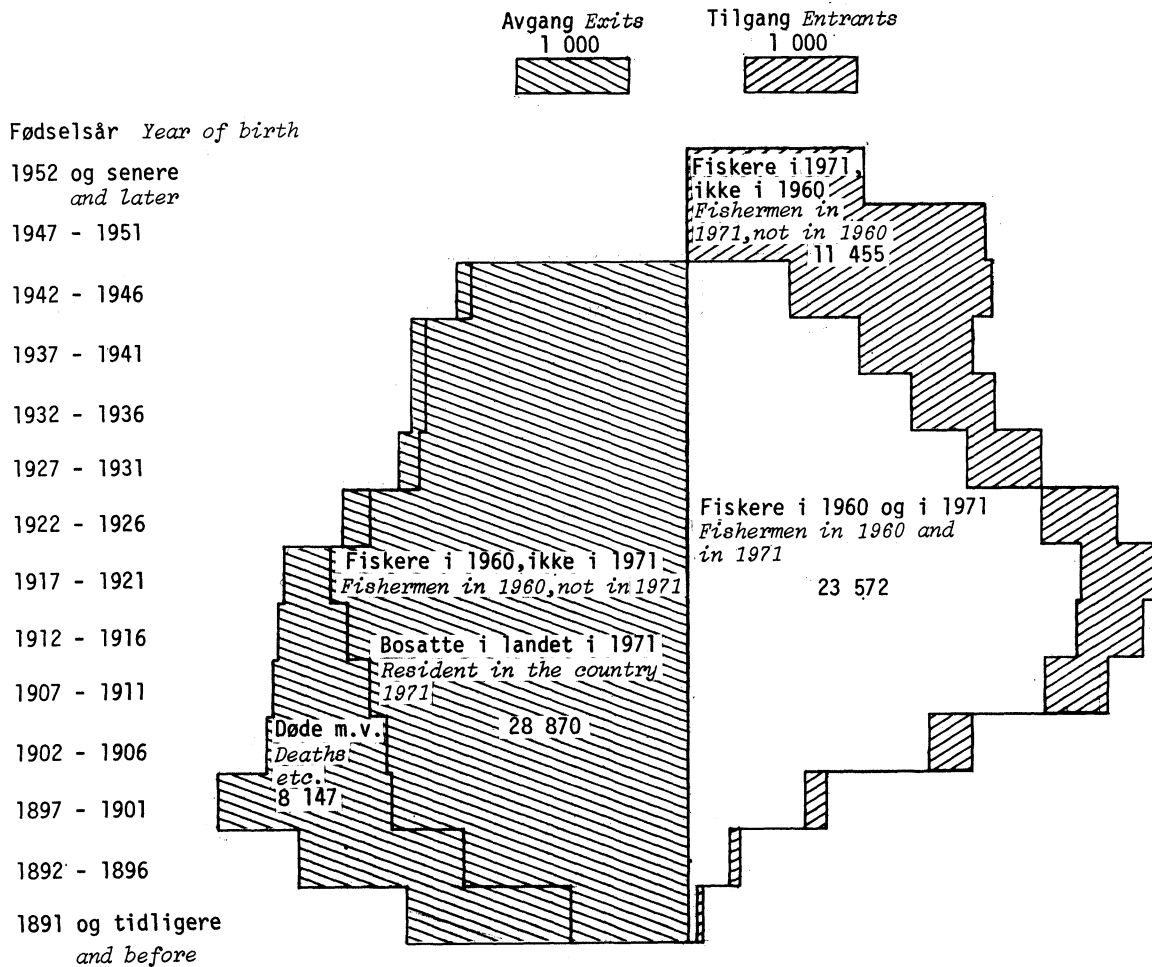
3. Avgang og tilgang av fiskere etter fødselsår

Figur 8 gir en oversikt over avgang og tilgang av fiskere i alt når en ser perioden 1960 - 1971 under ett (jfr. tabell 4), og med gruppering etter fødselsår. Av avgangen var det 8 147 som ikke var bosatt i landet i 1971 (de fleste av disse var døde). Avgangen ellers, 28 870 personer, var ikke fiskere i 1971, men hadde inntekt av annen næring eller av trygd m.v. Sammen med de 23 572 personer som var fiskere ved begge tellingene utgjorde disse gruppene i alt 60 589 fiskere i 1960. Fiskere ved begge tellingene pluss tilgangen på 11 455 utgjorde 35 027 fiskere i 1971.

Tabell 14 viser endringstallene mer detaljert for yrkesfiskere, periodevis og etter fødselsår. Endringene er beregnet i prosent av tallet ved periodens begynnelse (jfr. tabell 6). Dette er gjort for hver enkelt aldersgruppe. Avgangen er relativt størst for de yngste og de eldste aldersgruppene. Tilgangen er naturlig nok størst i de yngste aldersgruppene og avtar med økende alder.

Dette kommer også fram i tabell 15, hvor yrkesfiskerne er gruppert etter hvilke tellinger de hadde vært med i (jfr. tabell 5). Det vil være klart at en stor del av bruttostrømmene til og fra fiskerieringen skyldes nyrekruttering i yngre aldersgrupper og naturlig avgang av eldre. Overganger til og fra andre næringer forekommer mest i de yngre og midlere aldersgruppene, men i noen grad også i de eldre. Det kan være grunn til å se de tre delene av bruttostrømmene hver for seg.

Figur 8. Fiskere i alt. Avgang og tilgang 1960-1971 etter fødselsår *All fishermen. Exits and entrants 1960-1971 by year of birth*



Tabell 14. Yrkesfiskere 1960 - 1971, endringer periodevis og etter fødselsår. Prosent¹⁾ Professional fishermen 1960 - 1971, changes by period and by year of birth. Percentages¹⁾.

Fødselsår Year of birth	1960-1966			1966-1970			1970-1971		
	Avgang Exits	Tilgang Entrants	Netto endring Net changes	Avgang Exits	Tilgang Entrants	Netto endring Net changes	Avgang Exits	Tilgang Entrants	Netto endring Net changes
I alt Total	44,9	26,5	-18,4	48,5	22,6	-25,9	28,1	18,9	-9,2
1952 - 1956	47,4	39,0	-8,4
1947 - 1951	56,4	54,3	-2,1	43,8	20,9	-22,9
1942 - 1946	55,2	89,8	+34,6	48,8	32,5	-16,3	30,9	12,7	-18,2
1937 - 1941	50,1	32,9	-17,2	38,6	25,8	-12,8	25,7	10,8	-14,9
1932 - 1936	41,4	23,2	-18,2	37,3	19,5	-17,8	22,7	11,1	-11,6
1927 - 1931	36,7	17,7	-19,0	36,6	16,6	-20,0	22,6	13,2	-9,4
1922 - 1926	34,2	15,5	-18,7	38,0	14,9	-23,1	21,1	16,1	-5,0
1917 - 1921	35,2	15,0	-20,2	40,8	13,4	-27,4	21,4	17,3	-4,1
1912 - 1916	35,9	14,2	-21,7	43,3	13,1	-30,2	22,7	20,6	-2,1
1907 - 1911	39,1	15,0	-24,1	48,8	13,1	-35,7	24,2	22,2	-2,0
1902 - 1906	44,4	14,3	-30,1	65,2	9,4	-55,8			
1897 - 1901	56,7	10,8	-45,9						
1892 - 1896	77,0	7,7	-69,3						
1891 og tidligere and before ..	97,8	1,5	-96,3	92,9	2,3	-90,6	42,1	45,5	+3,4

1) Prosent av tallet ved periodens begynnelse, i hver aldersgruppe. Jfr. tabell 13.

1) Percentages of the number by start of period within each of the groups of age. Cf. table 13.

Tabell 15. Yrkesfiskere 1960 - 1971 gruppert etter tellingsår og fødselsår Professional fishermen 1960 - 1971 specified by census year and by year of birth

Fødselsår Year of birth	I alt Total	Yrkesfisker i 1960 og/eller 1971 Professional fisherman in 1960 and/or 1971			Yrkesfisker bare i 1960 og/eller 1970 Professional fisherman only in 1960 and/or 1970		
		1	2	3	4	5	6
		Bare 1960 Only 1960	1960 og 1971 1960 and 1971	Bare 1971 Only 1971	Bare 1966 Only 1966	1966 og 1970 1966 and 1970	Bare 1970 Only 1970
I alt Total	65 263	29 209	15 785	8 937	6 468	1 201	3 663
1952 og senere and later	1 890	.	.	1 246	.	.	644
1947 - 1951	4 716	.	.	2 124	1 728	.	864
1942 - 1946	5 879	1 740	773	1 542	1 326	.	498
1937 - 1941	5 186	2 133	1 311	806	638	.	298
1932 - 1936	4 983	2 067	1 590	581	516	.	229
1927 - 1931	5 184	2 154	1 874	491	434	.	231
1922 - 1926	5 937	2 468	2 282	538	428	.	221
1917 - 1921	6 487	2 826	2 447	483	523	.	208
1912 - 1916	6 240	2 821	2 294	442	496	.	187
1907 - 1911	5 944	2 947	1 924	404	535	.	134
1902 - 1906	4 866	3 051	1 017	220	466	.	112
1901 og tidligere and before	7 951	7 002	273	60	579	.	37
				Prosent Percentages			
I alt Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		100,0
1952 og senere and later	2,9	.	.	13,9	.	.	17,6
1947 - 1951	7,2	.	.	23,8	22,5	.	23,6
1942 - 1946	9,0	6,0	4,9	17,3	17,3	.	13,6
1937 - 1941	8,0	7,3	8,3	9,0	8,3	.	8,1
1932 - 1936	7,6	7,1	10,1	6,5	6,7	.	6,2
1927 - 1931	7,9	7,4	11,9	5,5	5,7	.	6,3
1922 - 1926	9,1	8,4	14,5	6,0	5,6	.	6,0
1917 - 1921	9,9	9,7	15,5	5,4	6,8	.	5,7
1912 - 1916	9,6	9,6	14,5	4,9	6,5	.	5,1
1907 - 1911	9,1	10,1	12,2	4,5	7,0	.	3,7
1902 - 1906	7,5	10,4	6,4	2,5	6,1	.	3,1
1901 og tidligere and before	12,2	24,0	1,7	0,7	7,5	.	1,0

a. Nyrekruttering

I tabell 16 er avgang og tilgang for de enkelte årskull satt opp i absolutte tall. Det kan her se ut som om en årsklasse i alderen ca. 19 år gir et godt bilde av rekrutteringsnivået. Nå har yrkesfiskernes aldersfordeling stort sett vært slik at de 40 årsklassene fra 20 til 59 år utgjorde ca. 80 prosent av samlet antall, mens de mer enn 15 årsklasser av eldre og yngre utgjorde tilsammen ca. 20 prosent. En gjennomsnittlig ordinær årsklasse blir etter dette omkring 2 prosent av totaltallet. Jmført med en slik klasse var rekrutteringen i de enkelte år:

	1960	1966	1970	1971
Gjennomsnittsklassen ca.	900	735	545	495
Nyrekruttering ca.	740	785	565	425

Regnet på denne måten var nyrekrutteringen i 1960 ikke nok til å opprettholde nivået, mens tilgangen i 1966 og i 1970 var godt dekkende. I 1971 var nyrekrutteringen på 19 årsnivået ikke nok, men kunne svare til et nivå på ca. 20 000 yrkesfiskere.

Tabell 16 viser ellers at valg av fiske som yrke ikke har vært det endelige yrkesvalg. Helt opp til omkring aldersklassen 25 år har ca. halvparten forlatt næringen, og tilgangen i disse årsklassene har ikke kunnet erstatte tapet.

Denne sterke enveis gjennomtrekken er vel kjent innen næringen. Ungdom, som ofte har hatt feriejobb på fiskebåt, får sesongvis eller helårs arbeid i fiske, men går før eller senere over i annet arbeid. Men både tilgang og avgang fortsetter oppgjennom årsklassene, som strømmer, til og fra andre næringer.

Tabell 16. Yrkesfiskere født 1937 - 1955, endringer 1960 - 1966 - 1970 - 1971 *Professional fishermen born 1937 - 1955, changes 1960 - 1966 - 1970 - 1971*

Fødselsår <i>Year of birth</i>	I alt <i>Total</i>	1960	Avgang <i>Exits</i>	Tilgang <i>Entrants</i>	1966	Avgang <i>Exits</i>	Tilgang <i>Entrants</i>	1970	Avgang <i>Exits</i>	Tilgang <i>Entrants</i>	1971
1955 og senere <i>and later</i>	284	56	56	30	124	150
1954	540	259	259	129	151	281
1953	713	451	451	206	143	388 ¹⁾
1952	810	594	594 ¹⁾	279	112	427 ¹⁾
1951	967	.	.	236	236	124	453	565 ¹⁾	278	103	390 ¹⁾
1950	1 087	.	.	454	454	288	322	488 ¹⁾	255	116	349
1949	1 207	.	.	596	596	376	253	473	210	158	421
1948	1 285	.	.	744	744 ¹⁾	403	242	583	212	113	484
1947	1 330	.	.	785	785 ¹⁾	396	259	648	253	85	480
1946	1 223	.	.	732	732 ¹⁾	371	243	604	225	77	456
1945	1 360	339	180	574	733	366	229	596	206	80	470
1944	1 575	702	407	418	713	339	246	620	172	76	524
1943	1 411	720	397	296	619	299	213	533	139	63	457
1942	1 358	751 ¹⁾	406	238	583	275	169	477	133	64	408
1941	1 288	742 ¹⁾	396	210	556	214	156	498	123	50	425
1940	1 226	646 ¹⁾	360	259	545	234	150	461	134	62	389
1939	1 142	599	284	259	574	221	157	510	136	57	431
1938	1 219	706	342	209	573	224	133	482	130	47	399
1937	1 234	751	342	197	606	209	140	537	117	53	473

1) 18 - 20 år i vedkommende tellingsår.

1) 18 - 20 years of age in the respective census year.

Ved fiskeritellingen i 1971 ble det gjort forsøk på å belyse generasjonsfølgen og rekrutteringen ved spørsmål om fiskerens far var fisker og om fiskerens sønner var, eller ville bli, fiskere.

Av yrkesfiskerne svarte 77 prosent at faren var, eller hadde vært yrkesfisker. Prosenten var omkring 70 for yngre fiskere og omkring 80 for yrkesfiskere 40 år og eldre.

Av yrkesfiskernes sønner som var kommet ut i yrkeslivet, var 37 prosent yrkesfiskere. Prosenten var ca. 40 for sønner av yrkesfiskere på 40 - 49 år, hvor sønnene må ha vært blant de yngre fiskere.

Med utgangspunkt i et rekrutteringsbehov på ca. 500 (jfr. side 34) ville 70 prosent, eller 350 personer, svare til fiskere "hvis far er eller var fisker". I folketellingen 1970 var det 24 400 forsørgede i fiskerfamiliene. Ca. 1/30 av dette tallet, eller 800, skulle omtrent svare til en årsklasse sønner i 15-årsalder. Dersom 40 prosent av de 800 ble fiskere ville rekrutteringen av fiskere "hvis far er fisker" bli 320. I tillegg ville det da være behov for 30 sønner av tidligere yrkesfiskere for å nå et rekrutteringsnivå på 350 fiskere hvis far er eller var yrkesfisker. Utover dette ville det være behov for rekruttering på 150 personer, som eventuelt hadde en fjernere tilknytning til næringen.

Ved fiskeritellingen 1971 var det også spørsmål om fiskernes sønner over 15 år, som ikke var kommet ut i yrkeslivet. Det ble her gitt meget usikre svar på om de "antas å velge fiske som levevei". Det ble gitt positive ja-svar bare for 12 - 13 prosent av sønnene, mens det ellers ble gitt uttrykk for stor tvil eller ikke svart. En kan neppe trekke noen slutning av dette materialet.

b. Strømmen til og fra andre næringer

I tabell 17 er hele analyse materialet, som i tabell 8, gruppert etter levevei og næring i 1970. Som rest får en de "ikke bosatte" i 1970, dvs. døde, utvandret m.v. I tabell 17 er beregnet den prosentvise fordeling på fødselsårsgrupper. Tabellen viser således aldersgrupperingen for fiskere som i 1970 hadde annen levevei enn fiske. Karakteristisk er et antall ungdommer som var forsørget i 1970, telt som fiskere i 1971. Relativt mange i yngre aldersklasser var sysselsatt i industri, varehandel og samferdsel, foruten en relativt stor gruppe i tjenesteytende næringer (20 - 21-åringer i verneplikt-tjeneste). I jord- og skogbruk var det ikke mange før 40-årsalder og eldre.

Aldersgrupperingene gir ikke sikre holdepunkter for å bedømme om overgangene mellom fiske og andre næringer i det vesentligste betyr reelle endringer av arbeidsplass. Det er likevel grunn til å regne med at yngre folk, med alternativt arbeid i industri, bygge- og anleggsvirksomhet, varehandel og samferdsel (særlig sjøtransport), relativt ofte kan ha skiftet arbeid. Det er derimot tvilsomt om eldre fiskere har skiftet arbeid så ofte, særlig der alternativet var jord- og skogbruk. Det er her mer sannsynlig at grensetilfelle kan være gruppert forskjellig fra telling til telling.

Tabell 17. Fiskere 1960 - 1971 etter fødselsår og etter levevei og næring i 1970 *Fishermen 1960 - 1971 by year of birth and by main source of livelihood and industry in 1970*

	I alt Total	Fødselsår <i>Year of birth</i>												
		Før 1902 <i>Before</i>	1902- 1906	1907- 1911	1912- 1916	1917- 1921	1922- 1926	1927- 1931	1932- 1936	1937- 1941	1942- 1946	1947- 1951	1952- 1956	
		Prosent <i>Percentages</i>												
I alt <i>Total</i>	100,0	14,9	8,0	9,4	9,8	10,0	8,9	7,5	7,0	7,0	8,0	6,8	2,7	
Inntekt av eget arbeid <i>Income from own work</i> ..	100,0	1,4	5,2	9,2	11,1	12,0	11,3	9,8	9,2	9,3	10,4	8,5	2,6	
Fiske m.v. <i>Fishing</i> <i>etc.</i>	100,0	1,0	4,7	8,7	10,3	11,2	10,9	9,6	9,0	9,1	10,4	10,1	5,0	
Jord- og skogbruk <i>Agriculture and</i> <i>forestry</i>	100,0	4,7	12,0	16,2	17,4	15,2	12,0	8,2	5,8	3,9	2,5	1,7	0,4	
Industri m.v. <i>Manu-</i> <i>facture etc.</i>	100,0	0,7	3,6	7,1	9,5	11,8	12,0	10,7	11,0	12,2	13,2	7,3	0,9	
Bygge- og anleggs- <i>virksomhet</i> <i>Construc-</i> <i>tion</i>	100,0	0,3	3,5	8,2	11,2	14,2	13,7	12,3	11,8	9,8	10,3	4,5	0,2	
Varehandel <i>Wholesale</i> <i>and retail trade</i>	100,0	1,2	4,5	7,8	8,7	9,5	10,6	10,2	9,6	14,1	14,3	8,9	0,6	
Samferdsel m.v. <i>Transport etc.</i>	100,0	0,5	2,8	6,4	9,0	10,3	9,7	10,2	10,1	13,0	17,0	9,7	1,3	
Tjenesteyting <i>Ser-</i> <i>vices</i>	100,0	1,0	3,7	7,5	9,0	11,0	8,8	6,9	7,0	6,9	10,6	27,4	0,2	
Pensjon m.v. <i>Pension</i> <i>etc.</i>	100,0	51,6	17,1	10,2	7,0	4,7	2,5	1,5	1,1	0,8	1,4	1,7	0,4	
Forsørget <i>Supported</i> ..	100,0	0,5	2,3	3,6	4,0	5,1	3,6	3,8	2,6	3,3	4,6	18,8	47,8	
Døde <i>Deaths</i>	100,0	49,9	12,7	10,4	7,2	5,2	3,5	2,6	2,1	2,2	2,8	1,2	0,2	
		Prosent av aldersgruppe <i>Percentages of age group</i>												
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Inntekt av eget arbeid <i>Income from own work</i> ..	71,0	6,5	46,4	69,5	79,7	85,7	90,6	92,3	93,8	94,3	92,7	89,1	67,2	
Pensjon m.v. <i>Pension</i> <i>etc.</i>	17,9	62,2	38,3	19,5	12,7	8,5	5,0	3,7	2,7	2,0	3,1	4,5	2,5	
Forsørget <i>Supported</i> ..	1,7	0,0	0,5	0,6	0,7	0,9	0,7	0,8	0,6	0,8	1,0	4,7	29,7	
Døde <i>Deaths</i>	9,4	31,3	14,8	10,4	6,9	4,9	3,7	3,2	2,9	2,9	3,2	1,7	0,6	

c. Avgang på grunn av alder

Tabell 17 viser også avgangen på grunn av pensjon, trygd, død m.v.

Særlig fra aldersgruppen omkring 50 år har pensjonistprosenten økt, fra 8,5 prosent for personer født 1917 - 1921 til over 60 prosent for personer født før 1902. Personer med pensjon, trygd m.v. i de yngre årsklassene kan ha hatt forskjellige former for før-pensjonering og yrkesskadetrygd, eller vanlig syketrygd over lengre tid. Prosent pensjonister kan endres ved utbygging av trygdeordningene. En øking i tallet på trygdede vil føre til redusert tall på yrkesaktive.

Analysematerialets art, med periodevis tilgang på fiskere i både yngre og eldre aldersklasser (tilgang av "gjenlevende") gjør at en ikke uten videre kan jmføre prosent døde i tabell 17 med vanlige dødelighetstabeller. Dersom en ser på den før omtalte aldersgruppen født 1917 - 1921 (jfr. side 28), er 4,9 prosent døde i løpet av 10-årsperioden 1960 - 1970. Dødsrisikoen i denne aldersgruppen har i denne perioden økt fra vel 2 til 8 pr. tusen, med et gjennomsnittsnivå på 4,7. For yngre årsklasser synes dødeligheten i analys materialet å være vel så stor, men for de eldre knapt så stor, som for befolkningen som helhet.

Dødelighetsstatistikken viser ellers at årsaksmønsteret i hovedtrekk var det samme i fiskerikommunene (jfr. tabell 22) som for hele landet, men med noe større hyppighet av ondartede svulster, hjerteinfarkt og ulykker m.v. i fiskerikommunene:

Diagnose:	Døde pr. 100 000 innbyggere ¹⁾ 1969 - 1972. Menn	
	Alle kommuner	Fiskerikommuner
Ondartede svulster	224	232
Hjerteinfarkt, koronarsykdom	304	354
Hjerte- og karsykdom ellers	333	322
Andre sykdommer	289	270
Ulykker og annen voldsom død	84	108

Fiskere som er med i analys materialet og som døde i årene 1966 - 1972 har en kunnet gruppere etter alder ved død og dødsårsak. Den prosentvise fordeling er jmført med tilsvarende tall for menn i alt, døde i 1971. Jfr. tabell 18.

1) Kilde: NOS Regional dødelighet 1969 - 1972. Tallene gjelder standardberegnete kvotienter.

Tabell 18. Døde etter alder og årsak. Prosent *Deaths by age and causes. Percentages*

Årsak <i>Cause</i>	I alt <i>Total</i>	Alder <i>Age</i>			
		15-29 år <i>years</i>	30-49 år <i>years</i>	50-69 år <i>years</i>	70 år og over <i>years and over</i>
Menn i alt, døde i 1971 <i>Total number of males, deaths in 1971</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ondartede svulster <i>Malignant neoplasms</i>	19,3	11,5	18,6	23,6	17,3
Hjerteinfarkt, koronarsykdom <i>Cardiovascular diseases no. 410 - 412.3</i>	26,3	0,3	23,2	35,7	22,4
Hjerte- og karsykdommer ellers <i>Other cardiovas- cular diseases</i>	26,3	4,0	9,7	16,7	34,3
Andre sykdommer <i>Other diseases</i>	21,1	14,1	19,9	17,8	23,3
Ulykker o.a. voldsom død <i>Violent deaths</i>	7,0	70,1	28,6	6,2	2,7
Fiskere, døde i 1966 - 1972 <i>Fishermen, deaths in 1966 - 1972</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ondartede svulster	20,3	6,2	16,6	22,5	19,5
Hjerteinfarkt, koronarsykdom	30,2	-	21,5	36,3	27,2
Hjerte- og karsykdommer ellers	22,8	0,7	9,3	16,8	32,8
Andre sykdommer	17,1	10,9	14,8	16,5	18,4
Ulykker o.a. voldsom død	9,6	82,2	37,8	7,9	2,1

V. BOSETTING

1. Geografisk gruppering

Primærnæringene har tradisjonelt vært sterkt knyttet til lokale naturressurser. Den tekniske utviklingen har på mange områder endret noe på dette forholdet. I 1971 var likevel ca. 95 prosent av fiskerne bosatt i 150 kystkommuner nær de tradisjonelle fiskefeltene for kystfisket.

Fylkesvis var nedgangen i tallet på fiskere fra 1960 til 1971 relativt sterkest på Skagerak-kysten, i Rogaland og i Trøndelag. Landsdelsvis var tallet på yrkesfiskere omtrent halvert fra 1960 til 1971 over hele Sør-Norge, mens nedgangen ikke var så sterk i Nord-Norge. Dette har ført til at Nord-Norges andel av landets yrkesfiskere økte noe, fra 50 prosent i årene 1948, 1960 og 1966 til 52 prosent i 1970 og 54 prosent i 1971. Samtidig har den samlede yrkesbefolkning gått noe ned i Nord-Norge, mens den har økt ellers i landet, fra 1960 til 1970. (Tabell 19.)

2. Flytting

Folketallet har økt mindre i Nord-Norge enn ellers i landet fra 1960 til 1970. En netto utflytting fra Nord-Norge på 32 000 i årene 1960 - 1970 har bidratt til dette. Også Trøndelag og Vestlandet hadde noe netto utflytting. Tallet på registrerte flyttinger i 1961 - 1970 var for hele landet 1,8 millioner, dvs. gjennomsnittlig pr. år 180 000, eller 4,8 prosent av folketallet. Mobiliteten var størst i aldersklassene 20 - 29 år. Den var mindre i primærnæringene enn ellers og motivet for flytting var ofte arbeidsforholdene på hjemstedet.

Det er bare flyttinger over kommunegrensene som blir registrert i flyttestatistikken. Både slike flyttinger og flyttinger innen kommunegrensene har ført til konsentrasjon av bosettingen. Folketallet har økt i større tettsteder, mens tallet på bosatte i spredtbygde strøk har gått tilbake. Dette har ført til endringer i bomiljø, både for dem som flyttet og for dem som ble boende.

En rekke bosteder er på den måten blitt lite egnet for fast bosetting. Fram til juni 1970 ble det gitt tilskott til flytting fra utvær. Flyttere fra ca. 370 forskjellige steder, hvorav 280 i Nord-Norge, kom inn under denne ordningen. Av i alt 700 flyttere med tilskott flyttet 80 prosent til annet sted i samme kommune.

For fiskerne i analys materialet har en jmført bostedskommunen ved de enkelte tellingene - basert så vidt mulig på kommunegrensene i 1971.

Av fiskere telt i 1960 og som fortsatt var bosatt i landet i 1970 hadde vel 10 prosent skiftet bostedskommune. Prosenten var noe høyere for personer som hadde sluttet som fiskere. Bare 4 prosent av dem som fortsatt var fiskere var bosatt i annen kommune i 1970. Vel 1 prosent av fiskerne i 1971 hadde skiftet bostedskommune fra 1970 til 1971.

Tabell 19. Yrkesfiskere etter landsdel *Professional fishermen by region*

År Year	I alt Total	Landsdel Region			
		Østlandet og Agder	Vestlandet sør for Stad	Møre og Roms- dal, Trøndelag	Nord- Norge
1948	68 442	4 277	14 983	14 598	34 584
1960	45 237	2 390	8 746	11 552	22 549
1966	36 718	1 972	7 313	9 029	18 404
1970	27 362	1 488	5 106	6 508	14 260
1971	24 722	1 217	4 443	5 703	13 359
		Prosent Percentages			
1948	100,0	6,3	21,9	21,3	50,5
1960	100,0	5,3	19,3	25,5	49,9
1966	100,0	5,4	19,9	24,6	50,1
1970	100,0	5,4	18,7	23,8	52,1
1971	100,0	4,9	18,0	23,1	54,0

Tabell 20. Fiskere i 1960 og i 1971, etter bosted i 1970. Prosent *Fishermen in 1960 and in 1971, by residence in 1970. Percentages*

Bostedskommune i 1970 i forhold til bosted ved tellingene i 1960 og 1971 <i>Municipality of residence 1970 compared with residence by enumerating in 1960 and 1971</i>	Fiskere i 1960 <i>Fishermen in 1960</i>			Fiskere i 1971 <i>Fishermen in 1971</i>		
	I alt <i>Total</i>	Ikke fisker i 1971 <i>Not fisherman in 1971</i>	Fisker også i 1971 <i>Fisherman also in 1971</i>	I alt <i>Total</i>	Fisker også i 1960 <i>Fisherman also in 1960</i>	Ikke fisker i 1960 <i>Not fisherman in 1960</i>
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Samme kommune <i>Same municipality</i>	89,3	84,0	95,9	98,9	99,5	97,7
Annen kommune i samme fylke <i>Other municipality in the same county</i>	6,2	8,8	3,1	0,5	0,3	1,0
Annet fylke <i>In other county</i>	4,5	7,2	1,0	0,6	0,2	1,3

3. Kommune grupper

a. Fiskeritellingskommuner

Ved fiskeritellingen 1971 ble kommunene gruppert etter tallet på fiskere. Av 270 kommuner som var med i tellingen var det 61 kommuner som hadde minst 200 fiskere. I alt var 66 prosent av fiskerne bosatt i disse største fiskerikommunene. Tabell 21 viser denne kommunestrukturen landsdelsvis.

 Tabell 21. Fiskere etter kommune gruppe. Landsdeler 1971 *Fishermen by municipality group. Regions 1971*

Landsdel <i>Region</i>	I alt <i>Total</i>	Kommune gruppe etter tallet på fiskere <i>Municipality group by number of fishermen</i>								
		1-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100-199	200-299	300-499	500 og over <i>and over</i>
Tallet på fiskere <i>Number of fishermen</i>										
I alt <i>Total</i>	35 027	41	154	449	1 515	3 056	6 761	6 601	8 463	7 987
Østlandet og Agder	2 005	26	40	143	318	609	624	245	-	-
Vestlandet sør for Stad ..	6 816	8	56	206	396	986	854	1 704	1 454	1 152
Møre og Romsdal, Trøndelag	8 384	5	33	71	389	830	1 851	975	2 304	1 926
Nord-Norge	17 822	2	25	29	412	631	3 432	3 677	4 705	4 909
Prosent <i>Percentages</i>										
I alt <i>Total</i>	100,0	0,1	0,4	1,3	4,3	8,7	19,3	18,9	24,2	22,8
Østlandet og Agder	100,0	1,3	2,0	7,1	15,9	30,4	31,1	12,2	-	-
Vestlandet sør for Stad ..	100,0	0,1	0,8	3,0	5,8	14,5	12,5	25,0	21,4	16,9
Møre og Romsdal, Trøndelag	100,0	0,1	0,4	0,8	4,6	9,9	22,1	11,6	27,5	23,0
Nord-Norge	100,0	-	0,1	0,2	2,3	3,6	19,3	20,6	26,4	27,5

Tabell 22. Folkemengde etter kommunetype og landsdel. Yrkesbefolkning etter kommunetype og næring
Population by type of municipality and by region. Economically active population by type of municipality and by industry

I alt Total	Kommunetype <i>Type of municipality</i>									
	Land- bruks- kommune (type 1) <i>Agri- cultural municipality</i>	Blandet land- bruks- og indu- strikommune <i>Mixed agricul- tural and manu- facturing municipality</i>		Fiskeri- kommune (type 4) <i>Fishing municipality</i>	Industrikommune <i>Manufacturing municipality</i>		Blandet tjeneste- ytings- og indu- strikommune <i>Mixed service and manufacturing municipality</i>		Annen kommune (type 9) <i>Other municipality</i>	
		Mindre sentral (type 2) <i>Less central</i>	Sentral (type 3) <i>Central</i>		Mindre sentral (type 5) <i>Less central</i>	Sentral (type 6) <i>Central</i>	Særlig sentral (type 7) <i>Highly central</i>	Annen (type 8) <i>Other</i>		
Prosent <i>Percentages</i>										
Folkemengde i alt <i>Popu- lation, total</i>	3 874 133	5,7	9,1	4,6	3,3	5,1	13,4	35,1	18,6	5,1
Landsdel <i>Region</i>										
Østlandet og Agder	2 106 055	4,3	5,9	6,2	0,1	2,0	19,7	43,1	17,0	1,7
Vestlandet sør for Stad	741 104	7,1	11,8	4,1	2,7	7,0	13,8	42,7	6,1	4,7
Møre og Romsdal, Trøndelag ..	574 498	9,4	18,0	3,2	6,3	11,0	-	23,8	16,6	11,7
Nord-Norge .	452 476	4,9	7,6	-	15,6	9,0	-	-	49,2	13,7
Yrkesbefolk- ning i alt <i>Economically active popu- lation</i>	1 462 159	5,5	8,4	4,5	3,0	4,8	13,0	38,1	17,9	4,8
Næring <i>Industry</i>										
Fiske og fangst <i>Fish- ing and whaling</i>	27 413	6,6	9,9	0,3	42,3	6,8	5,1	2,7	20,8	5,5
Jordbruk og skogbruk <i>Agriculture and forestry</i>	142 606	22,1	22,1	10,7	3,5	4,3	9,9	7,3	9,9	10,2
Andre nær- inger <i>Other industries</i> .	1 292 140	3,6	6,9	3,9	2,1	4,8	13,5	42,2	18,8	4,2

1) Klassifisering definert i Artikler 67 Klassifisering av kommunene i Norge 1974.

1) Classification defined in Articles 67 Classification of the Municipalities of Norway 1974.

Kilde: Folke- og bolig telling 1970 *Source: Population and Housing Census 1970.*

b. Kommunetyper

Ved folketellingen 1970 ble det nyttet en klassifisering av kommunene på grunnlag av sentralitet og næringsstruktur, dvs. kommunens beliggenhet i forhold til tettsteder av ulike størrelser og yrkesbefolkningens fordeling på næringer. 43 kommuner ble her klassifisert som fiskerikommuner, hvorav 25 i Nord-Norge. Det var gjennomgående mindre kommuner med noe ensidig næringsgrunnlag som kom i denne gruppen. En rekke viktige fiskerikommuner med mer allsidig næringsgrunnlag hørte til andre kommunetyper.

Av yrkesfiskerne i 1970 var vel 40 prosent bosatt i fiskerikommunene. Over 20 prosent var bosatt i blandede tjenesteytings- og industrikommuner, og bare få prosent i de særlig sentrale kommunene. (Tabell 22).

c. Relativ sysselsetting i fiske og fisketilvirking m.v.

Kommunene i fiskeritellingen er forsøksvis også gruppert noe mer detaljert etter hvor avhengig kommunen var av fiskerieringen med ringvirkninger. Det er vanskelig å få noe nøyaktig mål for dette uten spesielle undersøkelser. En meget tilnærmet metode er nyttet i denne analysen. For hver kommune har en beregnet sysselsettingen i fiske og fisketilvirking m.v. i prosent av sysselsatte i alt i kommunens "markedsproduksjon" (se beskrivelse i vedlegg 1).

220 av kommunene fikk på denne måten en "sysselsettingsprosent" på mindre enn 30, mens 50 kommuner fikk høyere prosenttall enn dette. Blant disse var 39 "fiskerikommuner" etter standard klassifisering og 11 kommuner av annen type. Se oversikten i tabell 23.

Beregningsmåten er usikker for en del kommuner og gir ikke grunnlag for meget detaljerte grupperinger. I tabell 24 har en likevel gruppert fiskerne innen hver landsdel etter kommunenes sysselsettingsprosent med intervall på 10 prosent.

Av fiskerne i 1971 var 18 prosent bosatt i kommuner hvor fisket var av liten betydning (under 10 prosent). I denne kommunegruppen kom 80 prosent av fiskerne på Østlandet og i Agder, (bare 2 kommuner kommer utenom denne gruppen). På Vestlandet og i Trøndelag var det omkring 20 prosent av fiskerne som kom i denne kommunegruppen, og i Nord-Norge bare 10 prosent. På den annen side var det en økende andel av fiskerne som kom i kommunegrupper med 50 og mer som sysselsettingsprosent. Andelen var 10 prosent for Østlandet - Agder, men over 25 prosent for Nord-Norge og 23 prosent av fiskere i alt i 1971.

Fiskerne fra tidligere tellinger hadde et noe annet bosettingsmønster. 28 prosent var (i 1970) bosatt i kommuner med laveste sysselsettingsprosent og 14 prosent i kommunegruppene med sysselsettingsprosent minst 50.

Denne forskjellen i forhold til fiskere i 1971 skyldes ikke nødvendigvis at tidligere fiskere flyttet ved overgang til annen næring. I kommuner med sterk tilbakegang for fiske og fiskeforedling i forhold til andre næringer vil det trolig være bosatt mange som har forlatt fisket, i sammenheng med denne utviklingen.

Tabell 23. Kommunene¹⁾ gruppert etter tallet på fiskere i 1971 og "sysselsettingsprosent"²⁾ The municipalities¹⁾ grouped by number of fishermen in 1971 and the "per cent of employment"²⁾

Sysselsettingsprosent Per cent of employment	I alt Total	Kommunegruppe etter tallet på fiskere Municipality group by number of fishermen		
		Under 50 Under 50	50 - 199	200 og flere and more
I alt Total	270	119	90	61
Under 30 Under 30	220	119	71	30(4)
30 og mer and more	50	-	19(14)	31(25)

1) Kommunene i fiskeritellingen 1971. Tallet på "fiskerikommuner" (jfr. tabell 22) er gitt i parentes.
2) Sysselsetting i fiske og fiskeforedling i prosent av kommunens sysselsetting i "markedsproduksjon" (jfr. vedlegg 1).

1) Municipalities in the Fishery census 1971. Number of "fishing municipalities" (table 22 in brackets). 2) Employment in fishing and fish processing as percentages of the employment in "market production" of the municipality (cf. appendix 1).

Tabell 24. Tallet på fiskere bosatt 1970 etter kommune, gruppert etter relativ sysselsetting i fiske og fiskeforedling¹⁾ *Number of fishermen resident in 1970 by municipality, grouped by employment in fishing and fish processing¹⁾*

Bosted 1970 <i>Residence 1970</i>	I alt <i>Total</i>	Kommunegruppe <i>Group of municipality</i> Prosent sysselsatte i fiske og fiskeforedling <i>Per cent employed in fishing and fish processing</i>								70 og flere and more
		0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69		
		Prosent <i>Percentages</i>								
Fiskere i 1971 <i>Fishermen 1971</i>	34 841	18,4	20,0	19,2	10,3	9,3	9,0	7,5	6,3	
Østlandet og Agder	2 018	79,3	12,0	-	-	-	8,7	-	-	
Vestlandet sør for Stad	6 787	23,8	12,0	32,4	7,1	7,8	12,0	4,9	-	
Møre og Romsdal, Trøndelag	8 352	17,9	23,8	16,1	12,8	6,5	14,1	8,8	-	
Nord-Norge	17 684	9,6	22,2	17,7	11,5	12,3	5,5	8,8	12,4	
Fiskere før 1971 <i>Fishermen before</i> 1971	42 982	28,4	23,8	19,0	8,7	6,1	6,2	4,5	3,3	
Østlandet og Agder	2 529	89,6	6,0	-	-	-	4,4	-	-	
Vestlandet sør for Stad	10 310	34,4	12,1	35,6	4,6	4,1	6,8	2,4	-	
Møre og Romsdal, Trøndelag	11 709	28,1	31,0	14,3	9,3	4,4	7,7	5,2	-	
Nord-Norge	18 434	16,7	28,3	15,4	11,9	9,0	5,2	5,9	7,6	
Fiskere i 1971 <i>Fishermen 1971</i>	34 841	6 418	6 960	6 677	3 590	3 238	3 143	2 628	2 187	
		Prosent <i>Percentages</i>								
Østlandet og Agder	5,8	24,9	3,5	-	-	-	5,6	-	-	
Vestlandet sør for Stad	19,5	25,2	11,7	33,0	13,4	16,3	25,8	12,7	-	
Møre og Romsdal, Trøndelag	24,0	23,4	28,5	20,1	29,8	16,7	37,4	27,9	-	
Nord-Norge	50,7	26,5	56,3	46,9	56,8	67,0	31,2	59,4	100,0	
Fiskere før 1971 <i>Fishermen before</i> 1971	42 982	12 191	10 242	8 183	3 756	2 597	2 672	1 946	1 395	
		Prosent <i>Percentages</i>								
Østlandet og Agder	5,9	18,6	1,5	-	-	-	4,2	-	-	
Vestlandet sør for Stad	24,0	29,1	12,2	44,8	12,7	16,4	26,3	12,4	-	
Møre og Romsdal, Trøndelag	27,2	27,0	35,4	20,5	28,9	19,6	33,9	31,4	-	
Nord-Norge	42,9	25,3	50,9	34,7	58,4	64,0	35,6	56,2	100,0	

1) Beregnet som prosent av kommunens sysselsetting i "markedsproduksjon". Se vedlegg 1.

1) Calculated as per cent of employment in the "market production" of the municipality. See appendix 1.

Tabell 25. Folkemengde 1970 og fiskere 1960-1971 bosatt 1970, etter kommune, gruppert etter folke-
mengde 1970 *Total population 1970 and fishermen 1960-1971 resident 1970, by municipality,*
grouped by population 1970

Kommunegruppe <i>Group of municipality</i>	Folke- mengde 1970 <i>Popu- lation 1970</i>	Fiskere 1960- 1971 <i>Fisher- men 1960- 1971</i>	Fiskere før 1971 <i>Fisher- men before 1971</i>	Fiskere i 1971 <i>Fisher- men in 1971</i>	Landsdeler 1971 <i>Regions 1971</i>			
					Øst- landet og Agder	Vest- landet sør for Stad	Møre og Romsdal, Trøn- de- lag	Nord- Norge
I alt <i>Total</i>	3 874 133	77 823	42 982	34 841	2 018	6 787	8 352	17 684
Prosent <i>Percentages</i>								
Folkemengde 1970 <i>Population 1970</i>								
Under 2 000	2,8	9,5	8,2	11,1	-	10,2	11,1	12,7
2 000 - 4 999	14,8	36,5	33,7	40,0	26,7	38,0	33,8	45,2
5 000 - 9 999	20,5	30,9	31,0	30,8	48,5	29,1	47,3	21,6
10 000 - 19 999	19,4	10,1	11,1	8,9	19,9	8,3	2,9	10,8
20 000 og mer <i>and more</i> ..	42,5	13,0	16,0	9,2	4,9	14,4	4,9	9,7
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Prosentvis endring i folkemengde <i>Percental change of population 1960-1970</i>								
-5 og mindre <i>and less</i>	30,8	30,8	42,1	15,0	29,2	35,9	53,0
-4,9 - +4,9	31,5	31,5	30,1	29,3	36,9	33,3	26,1
+5 og mer <i>and more</i>	37,7	37,7	27,8	55,7	33,9	30,8	20,9

d. Folkemengde

Bosettingen i landet var i 1970 sterkt preget av konsentrasjon i større byer og kommuner med store tettsteder. Materialet for fiskere 1960-1971 viser store avvik fra dette mønsteret.

Tabell 25 viser at i 1970 bodde 62 prosent av befolkningen i kommuner med minst 10 000 innbyggere. Denne prosenten var 65 i Sør-Norge og 41 i Nord-Norge. Av fiskere i 1960-1971, som var bosatt i landet i 1970, var 23 prosent bosatt i så store kommuner og prosenten var nær den samme i Sør-Norge og Nord-Norge.

Tabell 25 viser også bosettingen særskilt for fiskere i 1971 og fiskere før 1971. Av fiskere i 1971 bodde 11 prosent i kommuner med mindre enn 2 000 innbyggere og 18 prosent i kommuner med minst 10 000. For fiskere før 1971 var de tilsvarende prosentene 8 og 27. Forskjellen skyldes heller ikke her nødvendigvis at fiskerne har flyttet i forbindelse med overgang til annen næring, men at fiske-næringen stort sett har gått sterkere tilbake i store enn i små kommuner.

Noe tydeligere er forskjellen i bosettingen mellom fiskere i 1971 og tidligere fiskere ved gruppering av bostedskommunene etter tilbakegang, stagnasjon eller vekst i folketallet. Av fiskere i 1971 bodde 42 prosent i kommuner med tilbakegang på minst 5 prosent fra 1960 til 1970, mens vel 30 prosent av tidligere fiskere bodde i slike kommuner.

Grupperingene av fiskere i 1971 og tidligere fiskere etter kommunegrupper, basert på forskjellige kriterier som gjelder kommuneenheten som helhet, kan vise hovedtendenser i bosettingsmønsteret. En kan ikke her komme inn på forholdene for de enkelte kommunene, som kan avvike mer eller mindre fra hovedmønsteret.

Gruppering etter kommuneenhet kan heller ikke gi det beste bilde av de mer lokale bostedsforhold. Noe lenger kan en komme på dette område ved grupperinger på kretsnivå.

4. Kretstype (bostedsstrøk)

Ved å gjøre bruk av opplysninger om hvilken tellekrets (ved folketellingen i 1970) fiskeren var bosatt i, har en kunnet få en mer detaljert kartlegging av fiskernes bosted i forhold til bosettingen ellers. Det er bare beliggenhetsforhold for kretsen som helhet en har kunnet registrere, og ikke beliggenheten for den enkelte bolig.

En har dels nyttet folketellingens skille mellom spredtbygd og tettbygd krets, og tettbygde kretsers tilknytning til tettsted av forskjellig størrelse. En har også nyttet opplysninger registrert i forbindelse med prosjektet "Senterstrukturen i Norge" og som gjelder omlandsavgrensning for en rekke utvalgte sentrer. Notat av B. Fossan, Miljøverndepartementet.

a. Kretstype, tettstedsstørrelse og -vekst

Av samlet folkemengde i 1960 var 57 prosent bosatt i tettbygde strøk, etter folketellingens definisjon. I 1970 var 66 prosent bosatt i slike strøk. Av alle personer som var telt som fiskere i en eller flere av tellingene 1960 - 1971, og fortsatt bosatt i landet i 1970, var bare 29 prosent bosatt i tettbygd strøk. For dem som var fiskere i 1971 var prosenten 24, og over halvparten av disse i tettsted med mindre enn 2 000 innbyggere. Av fiskere fra tidligere tellinger var 33 prosent bosatt i tettbygd strøk, og tredjedelen av disse i tettsted med mindre enn 2 000 innbyggere.

Folketallet har økt fra 1960 til 1970 i alle størrelsesgrupper av tettsteder og ikke minst har samlet folketal i mindre tettsteder økt relativt sterkt. Av fiskere i 1971 var likevel 40 prosent av dem som bodde i tettbygd strøk bosatt i tettsted med tilbakegang eller stagnasjon i folketal. Også blant tidligere fiskere var relativt mange - 25 prosent - bosatt i slike tettsteder.

b. Naboskap i forhold til tettsted

I forbindelse med prosjektet "Senterstrukturen i Norge"¹⁾ er det for et antall tettsteder og andre sentra beregnet hvilke tellekretser som ligger innenfor en reiseavstand på 45 minutter. Dette er betraktet som en maksimal "akseptabel arbeidsreise" for dagpendlere. Det er avstanden til befolknings-tyngdepunktet og reisetiden med privat personbil - eller kollektivt transportmiddel (der dette er gunstigere) som er lagt til grunn.

Disse beregningene er utført for å beregne potensielt omland for utvalgte sentra. I nærværende analyse er oppgavene nyttet som kriterium for de enkelte kretsenes sentralitet. Dersom en krets lå innenfor en slik avstand fra flere tettsteder har en valgt det største av disse. Dette er gjort både der valget var et enten-eller (i forskjellig retning), og der det forelå et både-og (i samme retning). En har således ikke nødvendigvis valgt nærmeste tettsted.

1) Gjennomføres av Miljøverndepartementet. Reiseavstanden er målt etter kommunikasjonsforholdene i 1974.

Beliggenhet innenfor slik reiseavstand fra tettsted har en her betegnet som kretsens "naboskap" med tettsted, etter tettstedets størrelse (folketall 1970).

Med enkelte unntak er en liknende framgangsmåte nyttet for hele folkemengden i forbindelse med prosjektet "Studier av utkantstrøk i Norge"¹⁾, slik at en tilnærmet kan jamføre fiskernes bosettingsforhold med forholdene for hele folkemengden.

Det er særlig den avsides bosetting som er interessant å jamføre. Av hele folkemengden i 1970 var 7 prosent bosatt i kretser uten naboskap med tettsted - mot nær 9 prosent i 1960 (målt etter samme reisemulighet som for 1970). Prosenttallene for 1970 varierte fra 1 i Østlandet/Agder til 23 prosent i Nord-Norge. De fleste bosatte i spredtbygd strøk hadde således naboskap med tettsted.

Av alle fiskere i analysedataet var 41 prosent bosatt i kretser uten naboskap med tettsted. For fiskere i 1971 var den tilsvarende prosenten nær 50. (Se tabell 26).

Tabell 26. Folkemengde 1970 og fiskere 1960-1971, etter bostedsstrøk 1970 *Total population 1970 and fishermen 1960-1971, by area of residence in 1970*

Bostedsstrøk <i>Area of residence</i>	Folke- mengde 1970 <i>Popu- lation 1970</i>	Fiskere 1960- 1971 <i>Fisher- men 1960- 1971</i>	Fiskere før 1971 <i>Fisher- men before 1971</i>	Fiskere i 1971 <i>Fisher- men in 1971</i>	Landsdeler 1971 <i>Regions 1971</i>				
					Øst- landet og Agder	Vest- landet sør for Stad	Møre og Romsdal, Trønde- lag	Nord- Norge	
I alt <i>Total</i>	3 874 133	77 823	42 982	34 841	2 018	6 787	8 352	17 684	
Prosent <i>Percentages</i>									
Spredtbygd strøk <i>Sparsely populated area</i>	34,1	70,9	67,0	75,7	62,5	80,5	77,6	74,5	
Tettbygd strøk i tettsted med: <i>Densely populated area in urban settlement with:</i>									
200 - 1 999 bosatte <i>residents</i>	8,7	13,5	12,1	15,1	19,1	9,2	14,9	17,0	
2 000 - 9 999 bosatte <i>residents</i>	12,4	7,7	9,3	5,8	9,8	6,3	4,3	5,8	
10 000 bosatte og over <i>residents and over</i>	44,8	7,5	10,9	3,3	8,0	3,7	3,2	2,7	
Ubesvart <i>Unknown</i>	0,4	0,7	0,1	0,6	0,3	0,0	-	
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Naboskap ¹⁾ med tettsted med: <i>Neighbourhood¹⁾ of urban settlement with:</i>									
200 - 499 bosatte <i>resi- dents</i>	2,5	8,3	7,6	9,2	3,4	6,6	16,0	7,7	
500 - 1 999 bosatte <i>resi- dents</i>	8,5	14,7	14,5	14,9	2,6	7,3	14,3	19,5	
2 000 - 9 999 bosatte <i>resi- dents</i>	16,9	17,2	18,9	15,0	21,3	14,3	15,9	14,1	
10 000 bosatte og over <i>resi- dents and over</i>	65,0	18,4	23,0	12,7	61,8	16,6	15,0	4,5	
Ikke naboskap <i>No neighbour- hood</i>	7,1	41,4	36,0	48,2	10,9	55,2	38,8	54,2	

1) Største tettsted innenfor en reiseavstand på 3/4 time fra tyngdepunktet for bosetting i tellekretsen.
1) *Greatest urban settlement within a travelling time of 3/4 hour from the main point of residence of the enumeration circle.*

1) Gjennomføres av Geografisk Institutt ved Universitetet i Bergen, i samarbeid med Sosiodemografisk forskningsgruppe i Byrået. Det er kretsener (kretsgrupper) som er sammenliknbare 1960-1970 som er nyttet.

Når en jmfører tallet på fiskere - i 1971 og tidligere - gruppert etter tettstedsstørrelse med grupperingen etter naboskap med tettsted for de samme personene, går det fram at en del av dem som er bosatt i mindre tettsted også bor nær større tettsteder. Av dem som i alt bodde nær tettsted på minst 10 000 innbyggere var det vel 40 prosent som bodde i slikt tettsted, 20 prosent bodde i mindre tettsted og knapt 40 prosent bodde i spredtbygd strøk.

5. Bosetting og alder

På grunnlag av aldersgrupperingen er gjennomsnittsalderen for fiskere i alt i 1971 beregnet til 46 år. Gjennomsnittsalderen var lavest i Møre og Romsdal, Hordaland, Troms og Finnmark (43-45 år), mens gjennomsnittsalderen for fylkene på Østlandet og i Agder var over 50 år. Gruppert etter fiske som eneste og som viktigste levevei var gjennomsnittsalderen henholdsvis 41 og 46 år. For den første gruppen var det stort sett liten forskjell mellom fylkene, mens det for den andre gruppen var noe større variasjon. Byrkefiskerne i 1971 var gjennomsnittlig 53 år, lite varierende fra fylke til fylke.

Aldersforskjellen ved gruppering etter fiske som levevei var utslagsgivende i alle fylker og landsdeler.

Ved gruppering av hele analysemassen - fiskere i 1960-1971 - etter kommunegruppe og kretstype finner en at det er relativt noe flere yngre personer i store kommuner enn i små, flere i kommuner med vekst enn i kommuner med tilbakegang i folketall. Det er også relativt flere yngre i tettbygde strøk enn i spredtbygde strøk, men det er lite utslag for naboskap med større tettsted.

Tabell 27. Gjennomsnittsalder for fiskere etter fiske som levevei. Landsdeler og fylker 1971. Ar
Average age of fishermen by fishery as source of livelihood. Regions and counties 1971.
Year

Nr. No.	Landsdel, fylke <i>Region, county</i>	I alt <i>Total</i>	Fiske som levevei <i>Fishery as source of livelihood</i>		
			Eneste <i>Sole</i>	Viktigste <i>Main</i>	Ikke viktigste <i>Secondary</i>
	I alt <i>Total</i>	46	41	46	53
	Østlandet og Agder	53	45	56	59
	Vestlandet sør for Stad	46	41	45	52
	Møre og Romsdal, Trøndelag	45	41	44	52
	Nord-Norge	46	42	46	53
11	Rogaland	48	42	48	53
12-13	Hordaland - Bergen	44	40	42	51
14	Sogn og Fjordane	46	40	46	53
15	Møre og Romsdal	43	40	41	51
16	Sør-Trøndelag	49	44	49	53
17	Nord-Trøndelag	48	44	46	51
18	Nordland	47	42	48	55
19	Troms	45	40	45	51
20	Finnmark	45	42	45	51

Tabell 28. Fiskere 1960-1971 etter fødselsår og etter bosted 1970. Prosent *Fishermen 1960-1971 by year of birth and residence 1970. Percentages*

Kommunetype og bostedsstrøk <i>Type of municipality and area of residence</i>	I alt <i>Total</i>	Fødselsår <i>Year of birth</i>		
		1942-1956	1922-1941	Før 1922 <i>Before</i>
Kommunetype (folkemengde) <i>Type of municipality (population)</i>				
I alt <i>Total</i>	100,0	18,7	32,3	49,0
Under 2 000 innbyggere <i>Under 2 000 population</i> .	100,0	17,6	31,0	51,4
2 000 - 4 999 innbyggere <i>population</i>	100,0	17,9	30,8	51,3
5 000 - 9 999 " "	100,0	18,2	32,4	49,4
10 000 - 19 999 " "	100,0	18,6	33,8	47,6
20 000 innbyggere og mer <i>population and more</i> ..	100,0	23,0	36,3	40,7
Vekstprosent <i>Growth rate</i> -5 og mindre <i>and less</i>	100,0	17,2	29,9	52,9
" " " -4,9 til +4,9 <i>to +4.9</i>	100,0	19,6	33,2	47,2
" " " +5 og mer <i>and more</i> ..	100,0	19,3	34,3	46,4
Bostedsstrøk <i>Area of residence</i>				
Spredtbygd i alt <i>Sparsely populated, total</i>	100,0	17,2	30,7	52,1
Av dette: Of which: Uten naboskap ¹⁾ med tettbygd <i>Without neighbourhood¹⁾ of urban settlement</i> .	100,0	18,8	30,2	51,0
Naboskap ¹⁾ med tettsted med over 10 000 bosatte <i>Neighbourhood¹⁾ of urban settlement with over 10 000 residents</i>	100,0	15,3	32,4	52,3
Tettbygd i alt <i>Densely populated, total</i>	100,0	22,4	36,5	41,1
Av dette: Of which: Naboskap ¹⁾ med tettsted med over 10 000 bosatte <i>Neighbourhood¹⁾ of urban settlement with over 10 000 residents</i>	100,0	23,5	37,5	39,0

1) Se note 1, tabell 26.

1) See note 1, table 26.

VI INNTEKTSFORHOLD

1. Generelt om inntektsmål

a. Lønnsstatistikk i vanlig betydning blir ikke utarbeidd for fiskere. Tradisjonelt har fiskere vært betraktet som selvstendig næringsdrivende og ikke som lønnstakere, fordi de svært ofte hadde andel i kapitalutstyret og som regel fikk andel i fangstutbyttet som lott, beregnet av "delingsfangsten"¹⁾.

Selv om mange av fiskerne etter fiskeritellingen var eiere av fiskebåt og/eller fiskeredskap for yrkesmessig fiske (72 prosent av yrkesfiskerne), var det 49 prosent av fiskerne i folketellingen 1970 som hadde yrkesstatus som "ansatt".

1) Bruttoinntekt minus fellesutgifter = delingsfangst, som deles i lotter på fartøy, redskap og mannskap.

Tariffestede arbeidsforhold i fiske og fangst omfattet i 1971 omkring 5 000 stillinger i fiskeflåten. Bare et fåtall begynnerstillinger hadde avtalt månedslønn uten tillegg av mannløtt. Mulighetene for større fortjeneste under heldige tokter har ellers vært foretrukket framfor fast månedslønn.

Utviklingen i det alminnelige lønnsnivå i landet går fram av en lønnsindeks, basert på nasjonalregnskapstall, i løpende kroneverdi:

1959	100,0
1960	101,3
1966	159,2
1970	214,9
1971	242,6

(kilde: SA Lønnsstruktur og lønnsutvikling 1960-1971 og NOS Lønnsstatistikk).

b. Totalregnskap for fiskerieringen¹⁾ viser næringens samlede inntekter og kostnader og gir som resultat en beregnet godtgjørelse for arbeidsinnsatsen, eller "total arbeidsinntekt". Denne er for

årene 1965-1971 beregnet til:	1965:	620,3	mill.kr
	1966:	806,-	"
	1967:	600,-	"
	1968:	422,3	"
	1969:	450,0	"
	1970:	711,8	"
	1971:	822,1	"

Fra 1971 er beregningsprinsippene endret noe, og enkelte poster er justert. Det reviderte totalregnskapet for 1971 viser en total arbeidsinntekt på 754,7 mill.kroner, på grunnlag av følgende hovedposter:

Inntekter i alt	1 735,7	mill.kr
Kostnader i alt	846,4	"
Nettoprodukt	889,3	"
+ Statstilskott (utenom pristilskott)	15,0	"
- renter av lånt kapital	49,5	"
- renter av egen kapital	100,1	"
Beregnet total arbeidsinntekt	754,7	mill.kr

Dersom en vil jamføre disse beregningene med individuell inntektsstatistikk for fiskere, må en til arbeidsinntekten legge beregnet rente av egenkapital, dvs. av de aktive fiskeres andel- anslagsvis 70 prosent. Anslaget bygger på fiskeritellingens oppgaver over eierandel. For 1971 får en da en beregnet godtgjørelse for fiskernes arbeid og egenkapital på 755 mill.kr + 70 prosent av 100 mill. eller i alt 825 mill.kroner. Om en deler dette på noe mer enn 1 mill. ukeverk (fiskeritellingens ukeverk på fiske, tilknyttet fiske og anslag for personer ikke telt som fiskere) får en ca. 800 kroner pr. ukeverk, eller ca. 32 000 kroner pr. årsverk på 40 uker.

Et så enkelt overslag kan bare antyde nivået. Beregningsprinsippene, bl.a. for kapitalslit, gjør at denne årsverksinntekten ikke er helt jamførbar med inntektsbegrep fra likningsoppgaver.

40 uker var gjennomsnittlig arbeidsår for fiskere i 1971. Mange hadde mindre enn dette på selve fisket, men hadde annet arbeid i tillegg.

c. Lønnsomhetsundersøkelser for fiskebåter er utført i de senere år av Budsjettnemnda for fiskerieringen. Rammen for undersøkelser i 1968-1971 var helårsdrevne båter på 40 fot og mer, i alt en fiskeflåte på noe over 2 000 båter. Etter fiskeritellingen hadde disse båtene 75 prosent av den totale fangstverdien (førstehåndsverdi) og nær halvparten av de utførte ukeverk i fiskeriene. Det ble årlig bearbeidd regnskap for mellom 400 og 500 båter (nær 700 i 1970). Det er beregnet gjennomsnittstall for båtens lønnsvegne, fiskerlott og arbeidsgodtgjørelse pr. beregnet årsverk. Tabell 29 viser hovedresultatene. I 1971 var den gjennomsnittlige arbeidsgodtgjørelsen vel 45 000 kroner pr. årsverk, derav 41 000 kroner som fiskerlott. I en senere tabell (tabell 36) er det vist at eneyrkfiskere på båter over 40 fot hadde gjennomsnittsinntekter fra ca. 35 000 til over 60 000 kroner, etter Fiskeridirektoratets statistikk.

1) Utarbeides av Budsjettnemnda for fiskerieringen.

Tabell 29. Driftsresultater for helårsdrevne fiskefarkoster over 40 fot. Gjennomsnitt pr. fartøy
Economic results for whole-year operated fishing vessels over 40 feet. Average per vessel

År Year	Tallet på farkoster i utvalget Number of vessels in sample	Inntekter i alt Total income	Kostnader i alt ¹⁾ Total expenditures ¹⁾	Lønnsevne ²⁾ Wage-paying ability ²⁾		Fiskerlott pr. år Share paid per man-year	Arbeidsgjørelse pr. årsverk Remuneration of labour per man-year
				I alt Total	Pr. årsverk Per man-year		
			1 000 kroner	Kroner			
1968	464	394,4	272,2	122,2	17 201	20 425	..
1969	433	406,7	267,2	139,5	22 809	21 501	29 498
1970	695	543,3	300,8	242,5	40 086	30 890	38 012
1971	424	611,2	368,6	242,6	40 467	40 959	45 379

1) Inklusive avskrivninger på farkost og redskaper, gjeldsrenter og beregnede renter på egenkapitalen.

2) Lønnsevne = inntekter i alt - kostnader i alt.

1) Including calculated depreciation on vessels and fishing year, paid interests on loans and calculated interests on own capital. 2) Wage-paying ability = Total income less total expenditures.

Kilde: Budsjettneemnda for fiskerieringen. Source: The Budget Commission for Fishery.

d. Inntektsstatistikk for fiskere er fra 1958 utarbeidd av Fiskeridirektoratet. Statistikken bygger på materiale fra likningskontorene og omfatter et utvalg av fiskere mellom 15 og 69 år, med minst 2 måneders fiske i inntektsåret. For 1971 ble det bearbeidd oppgaver for vel 3 000 fiskere, derav 2 500 ene- og hovedyrkefiskere (ca. 10 prosent av tallet ved fiskeritellingen) og 500 biyrkefiskere (5 prosent av tallet ved fiskeritellingen).

Statistikken viser både den samlede inntekt og hvor meget av inntekten som kommer fra fisket. Det er gjort fradrag for gjeldsrenter for å komme fram til "netto inntekt". Dette svarer således til totalregnskapets godtgjørelse for arbeid og egenkapital, men selve beregningsprinsippene er som nevnt noe forskjellige. "Netto inntekt" omfatter også inntekt utenom fisket, særlig for hovedyrkefiskere og biyrkefiskere. Som gjennomsnitt for ene- og hovedyrkefiskere var nettoinntekten ca. 33 000 kroner i 1971, eller nær den beregnede gjennomsnittsinntekt av fiske pr. årsverk, på grunnlag av totalregnskapet.

"Netto inntekt" etter denne statistikken svarer ikke til begrepet "inntekt" i Byråets inntekts- og skattestatistikk (jfr. avsnitt e og f) hvor likningsmessige fradragposter er trukket fra.

I Fiskeridirektoratets statistikk for 1971 blir gjennomsnittsinntekten for ene- og hovedyrkefiskere ca. 34 000 kroner minus gjeldsrenter på ca. 1 000 kroner. For å kunne jamføre disse tallene med Byråets statistikk må en trekke fra inntekten ca. 20 prosent som likningsmessige fradragposter (jfr. side 51). En kommer da fram til en "inntekt" på ca. 27 000 kroner, som er ca. 10 prosent høyere enn Byråets tall for yrkesfiskere i 1971. Årsakene til denne forskjellen kan skrive seg fra utvalgs- måten.

Tabell 30 viser hovedresultatene fra Fiskeridirektoratets statistikk for en årrekke og tabell 31 viser de enkelte poster for inntektsåret 1971.

Tabell 30. Gjennomsnittlig nettoinntekt¹⁾ pr. fisker etter fiskerstatus. 1 000 kr *Average net income¹⁾ per fisherman by status as fisherman. 1 000 kroner*

	I alt <i>Total</i>	Fiske som yrke <i>Fishery as occupation</i>		
		Eneyrke <i>Sole</i>	Hovedyrke <i>Main</i>	Bityrke <i>Secondary</i>
1964	11,7	13,2	10,4	9,6
1965	16,4	20,2	13,5	11,7
1966	20,1	26,0	16,3	12,5
1967	18,6	22,4	15,8	13,2
1968	16,5	20,1	13,8	13,4
1969	18,5	22,7	14,9	15,7
1970	26,2	33,6	20,1	18,1
1971	30,0	37,2	26,0	19,7

1) Svarer ikke til "inntekt" i tabellene 32-35. Se teksten.

1) *Do not correspond to "income" in the tables 32-35.*

Kilde: NOS Fiskeristatistikk. *Source: NOS Fishery statistics.*

Tabell 31. Fiskernes årsinntekter 1971 etter fiskerstatus. Kr *Income of the fishermen 1971 by status as fisherman. Kroner*

	I alt <i>Total</i>	Fiske som yrke <i>Fishery as occupation</i>		
		Eneyrke <i>Sole</i>	Hovedyrke <i>Main</i>	Bityrke <i>Secondary</i>
Nettoinntekt ved lottfiske og enmannsfiske <i>Net income from share fishing and sole fishing</i>	23 820	33 606	20 190	5 867
Netto eierinntekt av båt og not <i>Owners' net income from boat and seine</i>	2 843	4 532	1 976	279
Annen arbeidsinntekt m.v. fra fiske ¹⁾ <i>Other income from fishing¹⁾</i>	1 187	806	1 239	2 082
Utgifter og underskott <i>Costs and deficit</i> ..	1 323	1 820	1 115	464
Netto inntekt av fiske <i>Net income from fishery</i>	26 527	37 124	22 290	7 764
Netto jordbruks- og skogbruksinntekt <i>Net income from agriculture and forestry</i>	594	9	681	1 954
Annen inntekt <i>Other income</i>	3 932	1 395	4 044	10 429
Inntekt i alt <i>Total income</i>	31 053	38 528	27 015	20 147
Gjeldsrenter ikke fordelt på næring <i>Interests on borrowed capital</i>	1 050	1 319	985	480
Netto inntekt ²⁾ <i>Net income²⁾</i>	30 003	37 209	26 030	19 667

1) Medregnet verdi av fisk til husbruk. 2) Svarer ikke til "inntekt" i tabellene 32-35. Se teksten.

1) *Including value of fish used in own household. 2) Do not correspond to "income" in tables 32-35.*

Kilde: NOS Fiskeristatistikk. *Source: NOS Fishery statistics.*

e. Byråets inntektsstatistikk for 1970 bygger på materiale fra skattelikningen for et utvalg på vel 14 000 inntektstakere. Utenom inntektstakere med særlig høy inntekt er utvalget på 0,34 prosent og de beregnede totaltall er usikre når det gjelder detaljer.

Inntektsstatistikken nytter samme inntektsbegrep som skattestatistikken (jfr. avsnitt f), i prinsippet "antatt inntekt" hvor det fra den samlede inntekt er trukket vanlige likningsmessige fradragsposter - men ikke slike "særfradrag" som er begrunnet i forsørgelsesbyrde, høy alder m.v. Statistikken spesifiserer disse fradragspostene, som har noe forskjellig karakter; dels faktiske utgifter, dels inntektsposter som er fritatt for beskatning. Omfanget av samlet fradrag kan variere noe fra år til år og det kan variere individuelt etter adgang og muligheter for slike fradrag.

Samlet brutto inntekt omfatter lønnsinntekt, netto næringsinntekt, renteinntekt, trygder, pensjoner m.v. og andre inntekter. I forhold til bruttoinntekten var fradragene og netto inntekt etter statistikken for 1970:

	Personlig næringsdrivende			Lønns- takere
	Jordbruk og skogbruk	Fiske m.v.	Annen næring	
Brutto inntekt	100,0	100,0	100,0	100,0
Renteutgifter	9,3	3,7	11,6	2,4
Andre fradragsposter	13,1	16,3	10,7	13,1
Spesielle korreksjoner	<u>-0,0</u>	<u>-0,6</u>	<u>-0,2</u>	<u>-0,1</u>
Inntekt	77,6	80,6	77,9	84,6

Tabell 32 viser gjennomsnittlig inntekt i 1970 for personlig næringsdrivende og for lønns-
takere i forskjellige næringer. Fiske er her slått sammen med jordbruk og skogbruk fordi beregnings-
grunnlaget er svakt. Personlig næringsdrivende i disse næringene hadde en gjennomsnittsinntekt på
20 500 kroner.

f. Byråets skattestatistikk er en årlig statistikk som omfatter alle skattytere. Personlige skattytere er gruppert etter inntektstrinn, kjønn, alder, bosted (kommune) og etter sosioøkonomiske grupper. Skattestatistikken har ordinært ikke gruppering etter næring, men for jordbrukere og fiskere er det gjort utdrag fra skattestatistikken i forbindelse med næringstillinger.

Skattestatistikken har flere inntektsbegrep, men her er bare nyttet begrepet "inntekt", som nærmest svarer til inntektsstatistikken begrep (se ovenfor), men som er beregnet på en noe annen måte¹⁾.

Sammenhengen mellom disse to statistikkene er vist nedenfor:

	Gjennomsnittsinntekt for:	
	Personlig næringsdrivende	Lønns- takere
Inntektsstatistikk 1970	28 200 kr	28 400 kr
Skattestatistikk 1970	28 300 "	28 500 "
Skattestatistikk 1971	31 300 "	31 900 "

1) Inntekt = antatt inntekt pluss særfradrag ved kommuneskattelikningen (eventuelt ved statsskatte-
likningen) for skattytere med inntektsskatt til kommunen (resp. staten) - eller pensjonsgivende inn-
tekt for skattytere uten inntektsskatt. Eventuell nettoinntekt ved sjømannsskatteordningen er tatt
med i alle tilfelle.

Tabell 32. Mannlige inntektstakere og gjennomsnittlig inntekt, etter næring 1970 *Male income earners and average income, by industry 1970*

Næring <i>Industry</i>	Personlig næringsdrivende <i>Self-employed</i>		Lønntakere <i>Salaried employees and wage earners</i>	
	Inntektstakere <i>Income earners</i>	Gjennomsnittlig inntekt <i>Average income</i>	Inntektstakere <i>Income earners</i>	Gjennomsnittlig inntekt <i>Average income</i>
	Prosent <i>Percentages</i>	1 000 kroner	Prosent <i>Percentages</i>	1 000 kroner
I alt <i>Total</i>	100,0	28,2	100,0	28,4
Jordbruk, skogbruk og fiske <i>Agri-culture, forestry and fishing</i>	50,7	20,5	2,7	17,5
Bergverksdrift og industri <i>Mining and manufacturing</i>	6,4	35,4	33,6	26,4
Bygge- og anleggsvirksomhet <i>Con-struction</i>	11,7	31,8	14,0	26,1
Varehandel <i>Wholesale and retail trade</i>	10,5	36,9	12,3	28,1
Transport, lagring m.v. <i>Transport, storage and communication</i>	7,8	34,4	14,6	30,3
Tjenesteyting <i>Services</i>	5,6	49,2	19,3	34,7
Andre næringer og uoppgitt <i>Other industries and unspecified</i>	7,3	34,4	3,5	23,0

Gjennomsnittstallene som er gitt i tabellene ovenfor under punktene a-f, viser forskjell i inntektsnivå mellom næringene og endringer i inntekten over tiden.

Fiskenæringen hadde en kraftig økonomisk oppgang i 1966. Både totalregnskapet og Fiskeridirektoratets statistikk viser det. Deretter viser statistikken en nedgang og stagnasjon i årene 1967-1969, mens det alminnelige lønnsnivået i disse årene fortsatt steg med ca. 8 prosent pr. år. Inntekten for fiskerne økte igjen sterkt både i 1970 og i 1971. Dette året lå inntektsnivået på omtrent 150 prosent av nivået i 1966, regnet som gjennomsnitt for ene- og hovedyrkefiskere. Dette var omtrent den samme øking som i det alminnelige lønnsnivå fra 1966 til 1971.

Totalregnskapet for fiskenæringen viste ikke samme øking i beregnet total arbeidsinntekt. De reviderte beregningene for 1971 er ikke helt jamførbare med tidligere beregninger, men en kan likevel tilnærmet regne med at beregnet arbeidsinntekt + fiskernes andel av beregnet rente på næringens egenkapital lå på omtrent samme nivå i 1971 (755 + 70 mill.kr) som i 1966 (806 + 50 mill.kr). En øking i det individuelle inntektsnivå som nevnt ovenfor, vil da være betinget av en nedgang i den relative sysselsettingen fra 100 i 1966 til ca. 67 i 1971. Et slikt forenklet overslag vil kunne antyde at nedgangen i tallet på yrkesfiskere ifølge tellingene ikke er urealistisk, men kan selvsagt ikke gi noen garanti for nøyaktigheten av den registrerte nedgangen.

Utdragene av Byråets skattestatistikk for fiskere og for jordbrukere viste at gjennomsnittsinntektene i 1971 lå på samme nivå, med 23 200 kroner for alle fiskere og 23 300 kroner for alle jordbrukere. Tabell 34 viser imidlertid en noe høyere inntekt for yrkesfiskere enn for jordbrukere gruppert som selvstendig næringsdrivende.

Både i Fiskeridirektoratets inntektsstatistikk for flere år og Byråets skattestatistikk for fiskere var inntektsnivået høyest for fiskere med fiske som eneste yrke eller levevei og lavest for byrkefiskere.

For jordbrukere viser data fra skattestatistikken et annet forhold. Jordbrukere med sideyrke har gjennomgående høyere inntektsnivå enn der jordbruket er eneste eller viktigste inntektskilde.

Forøvrig kan det være grunn til varsomhet når det gjelder jamføring av gjennomsnittsinntekt for forskjellige grupper av inntektstakere. Generelt gir gjennomsnittstallene et usikkert og ufullstendig uttrykk for inntektsforholdene, på grunn av store variasjoner i den individuelle inntekten.

2. Inntektsvariasjon

a. Fordeling etter inntektstrinn

Tabell 33 viser tallet på skattytere i 1971, prosentvis fordelt etter inntektstrinn eller inntektsnivå. Til tross for det lavere gjennomsnittsnivå kommer en del av fiskerne og jordbrukerne opp på de høyere inntektstrinn, men dette er relativt få jamført med mannlige skattytere i alt. Tilsvarende var det på de lavere inntektstrinn prosentvis flere fiskere og jordbrukere enn mannlige skattytere i alt.

I figur 9 er inntektsfordelingen vist ved hjelp av en såkalt Lorenz-kurve. Denne viser at halvparten av fiskernes samlede inntekt falt på knapt 75 prosent av fiskerne som hadde lavest inntekt, mens vel 25 prosent med høyest inntekt hadde den andre halvdel av samlet inntekt. Dette er en noe mindre skjev fordeling enn for personlig næringsdrivende i alt, men noe mer skjev enn for lønntakere.

Tabell 33. Personlige skattytere etter inntektstrinn 1971 *Personal taxpayers by income level 1971*

Inntekt <i>Income</i>	Mannlige personlige skattytere <i>Male personal taxpayers</i>			Yrkes- fiskere <i>Profes- sional fisher- men</i>	Biyrke- fiskere <i>Other fisher- men</i>	Jord- brukere, selv- stendige <i>Agricul- tural holders, self- employed</i>
	I alt ¹⁾ <i>Total¹⁾</i>	Selv- stendige <i>Self- employed</i>	Lønnstakere <i>Salaried employees and wage earners</i>			
I alt <i>Total</i>	1 253 029	169 993	948 263	24 092	9 214	73 983
			Prosent <i>Percentages</i>			
Under kroner 4 000	3,4	3,5	2,7	3,8	7,0	3,6
Kroner 4 000 - 7 900	4,6	5,7	3,9	8,0	8,4	8,1
" 8 000 - 11 900	5,4	8,5	4,2	10,0	13,1	13,1
" 12 000 - 15 900	7,4	10,2	5,2	11,6	18,4	15,7
" 16 000 - 19 900	7,7	10,4	6,1	11,8	14,5	13,3
" 20 000 - 24 900	10,9	11,7	10,5	13,0	14,4	13,9
" 25 000 - 29 900	13,8	10,2	15,2	11,3	10,0	9,8
" 30 000 - 39 900	24,3	15,3	28,1	15,3	10,1	11,9
" 40 000 - 49 900	11,8	9,4	13,3	7,9	2,7	5,3
" 50 000 - 59 900	5,0	5,3	5,4	3,7	0,8	5,3
" 60 000 og mer <i>and more</i> ..	5,7	9,8	5,4	3,6	0,6	

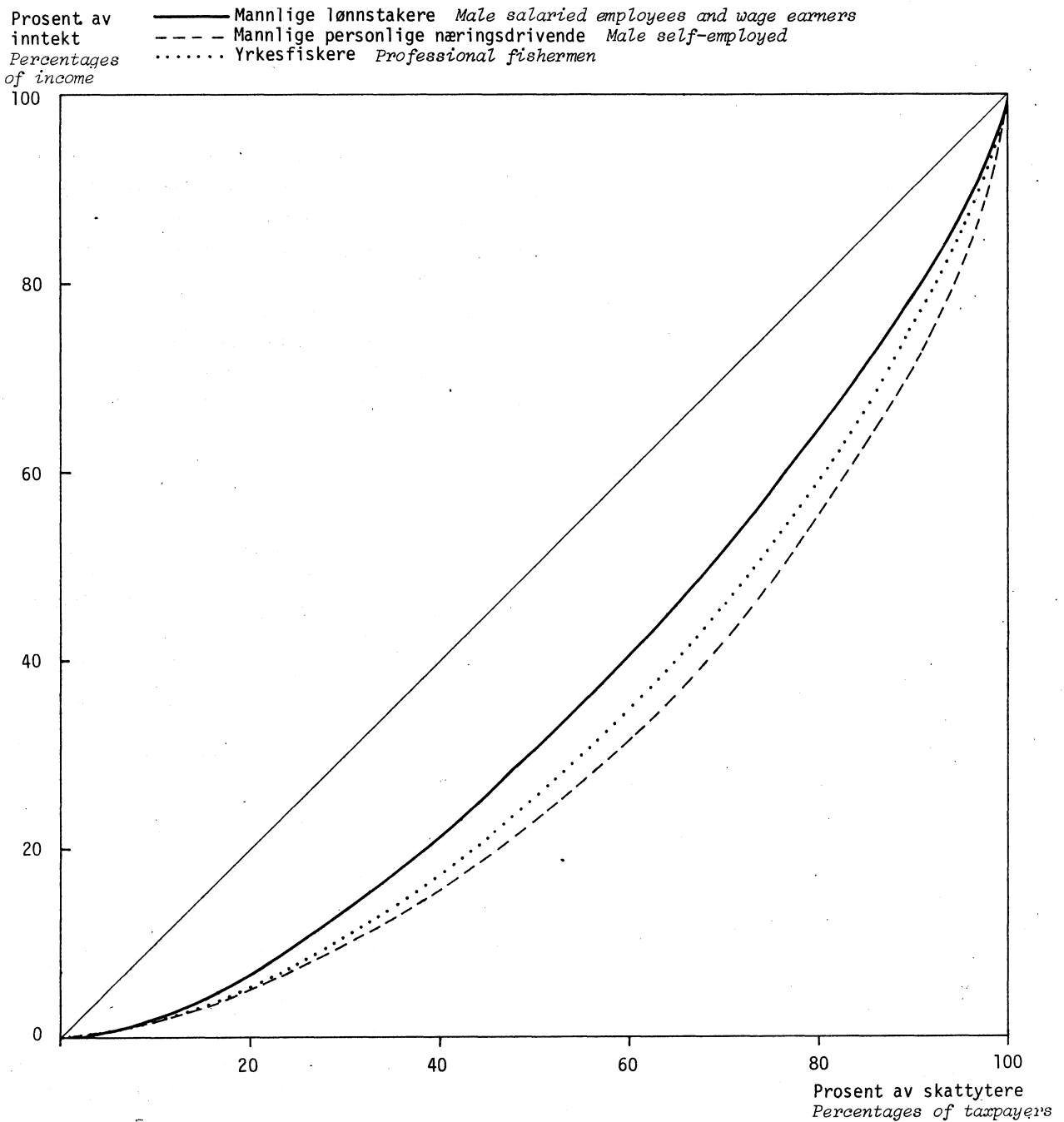
1) Selvstendige, lønntakere og andre.

1) *Self-employed, salaried employees and wage earners and others.*

K i l d e : NOS Skattestatistikk, NOS Fiskeritellingen 1971 og NOS Bøndenes inntekt og formue.

Source: NOS Tax Statistics, NOS Fishery Census 1971 and NOS The Holders' Income and Property.

Figur 9. Lorenz-kurver for prosent av personlige skattytere i forhold til prosent av inntekt 1971
Lorenz-curves for percentages of personal taxpayers and percentages of income 1971



Det kan være mange årsaker til inntektsforskjell og skjevhet i inntektsfordelingen. Forskjellen kan være mer eller mindre tilfeldig (heldig eller uheldig fiske) eller regulert (avtaler og offentlige tiltak), og kan være mer eller mindre rettferdig i forhold til den enkeltes innsats av forskjellige slag.

En skal her se nærmere på forhold som har sammenheng med inntektsforskjell.

b. Inntekt etter alder

Tabell 34 viser hvorledes gjennomsnittsinntekten for et større materiale endrer seg regelmessig fra aldersklasse til aldersklasse. Det vanlige mønsteret for mannlige skattytere er at inntekten øker med alderen til aldersklassen 40-49 år og deretter går ned, særlig fra 60 års alder.

For yrkesfiskerne er mønsteret noe annerledes. Gjennomsnittsinntekten var på det høyeste allerede i aldersklassene 25-39 år og nedgangen begynte allerede ved 40 års alder. Inntekten var lavest i aldersklassen 60-69 år og gikk noe opp for yrkesfiskere 70 år og over.

En må her være merksam på at statistikken for yrkesfiskere bare omfatter yrkesaktive, mens statistikken for alle mannlige skattytere også omfatter skattytere med liten inntekt på grunn av liten yrkesaktivitet. Dette gjelder særlig de yngste og eldste aldersklassene.

Tabell 34. Gjennomsnittsinntekt for personlige skattytere, fiskere og jordbrukere, etter alder
Average income of income earners, fishermen and farmers, by age

Alder Age	1970	1971		Jordbrukere, selvstendige Agricultural holders, self-employed
	Mannlige personlige skattytere Male perso- nal tax- payers	Mannlige personlige skattytere Male perso- nal tax- payers	Yrkes- fiskere Profes- sional fisher- men	
	1 000 kroner			
I alt Total	27,3	30,6	25,1	22,1
Under 20 år years	10,3	11,7	19,6	22,2
20 - 24 år years	17,7	19,5	23,9	
25 - 29 " "	26,6	29,9	29,6	25,5
30 - 34 " "	32,1	36,0	30,4	
35 - 39 " "			29,7	
40 - 44 " "	33,3	37,4	27,9	25,5
45 - 49 " "			26,3	
50 - 54 " "	31,0	34,8	24,9	22,3
55 - 59 " "			22,0	
60 - 64 " "	26,6	29,7	18,6	18,3
65 - 69 " "			18,1	
70 år og over years and over	21,8	24,0	20,4	..
	Prosent Percentages			
I alt Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Under 20 år years	37,7	38,2	78,1	100,5
20 - 24 år years	64,8	63,7	95,2	
25 - 29 " "	97,4	97,7	117,9	115,4
30 - 34 " "	117,6	117,6	121,1	
35 - 39 " "			118,3	
40 - 44 " "	122,0	122,2	111,2	115,4
45 - 49 " "			104,8	
50 - 54 " "	113,6	113,7	99,2	100,9
55 - 59 " "			87,6	
60 - 64 " "	97,4	97,1	74,1	32,8
65 - 69 " "			72,1	
70 år og over years and over	79,9	78,4	81,3	..

Kilde: Se tabell 33. Source: See table 33.

Tabell 35. Gjennomsnittsinntekt for fiskere etter fiske som levevei eller yrke og etter alder 1971.
 Prosent *Average income of fishermen, by fishery as source of livelihood or occupation and by age 1971. Percentages*

	Inntekt etter skattestatistikken <i>Income according to the tax statistics</i>				Nettoinntekt ¹⁾ <i>Net income¹⁾</i>			
	Fiskere i alt <i>All fisher- men</i>	Fiske som levevei <i>Fishery as source of livelihood</i>			Fiskere i alt <i>All fisher- men</i>	Fiske som yrke <i>Fishery as occupation</i>		
		Eneste <i>Sole</i>	Vik- tigste <i>Main</i>	Ikke vik- tigste <i>Sec- ondary</i>		Ene- yrke <i>Sole</i>	Hoved- yrke <i>Main</i>	Bi- yrke <i>Sec- ondary</i>
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Under 20 år <i>years</i>	78,9	78,8	78,9	63,4	75,7	75,8	81,5	76,1
20 - 24 år <i>years</i>	97,4	96,4	95,8	88,2	93,7	90,1	95,4	97,5
25 - 29 " "	123,3	112,4	124,3	118,3	117,7	108,9	105,8	140,1
30 - 34 " "	125,0	118,6	117,8	117,2	113,3	98,1	130,0	122,8
35 - 39 " "	121,6	112,4	124,8	121,0	117,3	115,1	100,8	111,2
40 - 44 " "	113,4	109,5	109,8	115,6	121,0	116,9	121,2	120,3
45 - 49 " "	106,9	102,6	107,5	110,8	103,7	102,7	108,1	102,0
50 - 54 " "	101,3	97,4	102,8	107,0	100,0	102,4	97,7	104,6
55 - 59 " "	89,7	86,1	93,0	98,9	92,0	89,8	96,5	101,0
60 - 64 " "	78,0	71,5	81,3	93,0	73,7	75,3	81,2	76,6
65 - 69 " "	71,1	69,3	83,2	80,1	65,0	87,1	82,3	68,5
70 år og mer <i>years and more</i>	76,3	59,1	91,6	91,9

1) Etter fiskeridirektoratets inntektsundersøkelse, jfr. tabell 31.

1) According to the income statistics of The Directorate of Fisheries, cf. table 31.

Tabell 35 viser mer detaljert det relative inntektsnivå for fiskere gruppert etter fiske som yrke eller levevei og etter alder, både etter Byråets og Fiskeridirektoratets statistikk.

Det spesielle inntektsmønsteret for fiskere har sammenheng med oppgjørsmåten ved lott-systemet og det har sammenheng med fiskeflåtenes struktur og vekslende lønnsvevne.

c. Fiskernes inntekt og båtenes mannlott etter båtstørrelse

I Fiskeridirektoratets inntektsstatistikk er eneyrkefiskerne gruppert etter størrelsen på fiskebåten. Tabell 36 viser at inntekten i 1971 på de minste båtene var lavere enn gjennomsnittet, mens fiskere på båter på 40-79 fot stort sett hadde inntekter omkring gjennomsnittet for eneyrkefiskere. For fiskere på båter 80 fot og over økte inntekten stort sett med båtstørrelsen fra 10-20 prosent til mer enn 60 prosent over gjennomsnittsinntekten for eneyrkefiskere.

Liknende forhold mellom inntekt og båtstørrelse var det også i det relativt gode året 1970 og også i det økonomisk sett dårlige året 1969.

I tabellene 37 og 38 er de båtene som var med i lønnsomhetsundersøkelsene i 1971 gruppert etter båt lengde og den beregnede fiskerlott pr. årsverk. Noen få av de mindre båtene kunne dele ut store lotter, men alt overveiende var lotten lavere på båter inntil 100 fot enn på de større båtene. Spredningen viser likevel at både driftsmåte og andre forhold har sterk innflytelse på lønnsvevnen.

Det er en kjent sak at kravet til arbeidsinnsats på fiskebåtene er stort. Gjennomsnittlig var arbeidstiden 14 timer pr. døgn under fiske på de regnskapsførte båtene i 1971. Det er et sterkt innslag av yngre folk i besetningen på de større båtene.

Tabell 36. Tallet på fiskere og gjennomsnittlig nettoinntekt for eneyrkefiskere, etter fiskebåtens lengde *Number of fishermen with fishery as sole occupation and average net income, by length of the fishing boat*

Båtlengde <i>Length of boat</i>	Fiskere med oppgave <i>Fishermen with specifications</i>			Nettoinntekt pr. fisker <i>Net income per fisherman</i>		
	1969	1970	1971	1969	1970	1971
				Prosent	<i>Percentages</i>	
I alt <i>Total</i>	1 306	1 318	1 161	100,0	100,0	100,0
Under 20 fot <i>feet</i>	18	16	10	37,0	25,4	29,4
20 - 29 fot <i>feet</i>	190	212	187	61,0	47,2	48,8
30 - 39 " "	127	132	117	76,6	62,7	68,9
40 - 49 " "	160	163	178	91,7	85,4	91,0
50 - 59 " "	133	125	111	85,5	92,7	113,3
60 - 69 " "	167	137	116	95,6	97,6	96,6
70 - 79 " "	90	104	71	98,3	102,9	98,2
80 - 89 " "	56	56	38	95,4	160,7	111,1
90 - 99 " "	61	57	50	114,4	115,0	114,7
100 - 109 " "	61	64	23	108,0	144,9	126,1
110 - 119 " "	60	54	54	130,1	138,3	108,9
120 - 129 " "	53	52	62	144,0	139,7	138,0
130 fot og over <i>feet and over</i>	130	146	144	172,8	160,8	166,8

K i l d e : Fiskeridirektoratet ("Fiskets gang" nr. 41, 1973), jfr. tabell 31. *Source: The Directorate of Fisheries ("Fiskets gang" no. 41, 1973), cf. table 31.*

Tabell 37. Fiskebåter etter båtlength og fiskerlott pr. årsverk 1971 *Fishing boats by length of boat and share paid per man-year 1971*

Fiskerlott 1 000 kr <i>Actual paid share 1 000 kroner</i>	Tallet på båter <i>Number of boats</i>				
	I alt <i>Total</i>	Båtlength <i>Length of boat</i>			
		40-59 fot <i>feet</i>	60-99 fot <i>feet</i>	100-139 fot <i>feet</i>	140 fot og over <i>feet and over</i>
I alt <i>Total</i>	424	174	127	86	37
Under 10,0	6	4	2	-	-
10,0 - 14,9	13	11	2	-	-
15,0 - 19,9	35	21	13	-	1
20,0 - 24,9	37	22	11	4	-
25,0 - 29,9	56	34	18	4	-
30,0 - 34,9	50	16	22	12	-
35,0 - 39,9	50	22	17	8	3
40,0 - 44,9	50	16	13	14	7
45,0 - 49,9	44	11	8	20	5
50,0 - 54,9	30	7	9	7	7
55,0 - 59,9	14	3	4	5	2
60,0 og over <i>and over</i>	39	7	8	12	12

Kilde: Budsjettnemnda for fiskerieringen. *Source: The Budget Commission for Fishery.*

 Tabell 38. Fiskebåter etter fiskerlott pr. årsverk, båtlength og landsdel 1971 *Fishing boats by share paid per man-year, by length of boat and region 1971*

Båtlength Landsdel <i>Length of boat Region</i>	I alt <i>Total</i>	Fiskerlott pr. årsverk. 1 000 kr <i>Share paid per man-year. 1 000 kroner</i>						
		Under 10,0	10,0- 19,9	20,0- 29,9	30,0- 39,9	40,0- 49,9	50,0- 59,9	60,0 og over <i>and over</i>
		I alt <i>Total</i>	424	6	48	93	100	94
40 - 99 fot i alt <i>feet total</i>	301	6	47	85	77	48	23	15
Østlandet og Agder	22	-	3	2	11	5	1	-
Vestlandet sør for Stad	57	1	11	11	12	12	7	3
Møre og Romsdal, Trøndelag	78	3	13	25	21	10	4	2
Nord-Norge	144	2	20	47	33	21	11	10
100 fot og over i alt <i>feet and over total</i>	123	-	1	8	23	46	21	24
Østlandet og Agder	-	-	-	-	-	-	-	-
Vestlandet sør for Stad	29	-	-	2	3	12	6	6
Møre og Romsdal, Trøndelag	45	-	1	3	8	11	8	14
Nord-Norge	49	-	-	3	12	23	7	4

Kilde: Budsjettnemnda for fiskerieringen. *Source: The Budget Commission for Fishery.*

3. Inntekt etter bosted.

Ved fiskeritellingens samkjøring med skattestatistikken for 1971 ble det beregnet gjennomsnittsinntekt for fiskere med skattedata, gruppert etter fiske som levevei og etter bostedskommune og fylke. I tabell 39 er gjengitt gjennomsnittstall for landsdeler og de viktigste fylkene. Gjennomsnittstall for kommuner er svært varierende, og etter det som er nevnt foran vil både fordelingen etter fiske som levevei, alder og båtstørrelse kunne gi sterke utslag. I tabell 39 er også vist hvorledes fangstverdien (brutto førstehåndsverdi) fordeler seg på båtstørrelse innen de tilsvarende landsdeler og fylker. Det vil her ikke nødvendigvis være fullt samsvar mellom fiskernes bosted og båtenes registreringsdistrikt, særlig for de større båtene. Det er likevel grunn til å regne med en viss sammenheng.

Høyest gjennomsnittsinntekt hadde fiskere i Hordaland-Bergen. Av den samlede fangstverdi for båter hjemmehørende i dette distriktet falt 83 prosent på gruppen 100 fot og over, ifølge fiskeritellingen. I Nord-Trøndelag, hvor inntektsnivået var lavest, var den tilsvarende prosent av samlet fangstverdi 21.

Det går ellers fram av tabellene 37 og 38 at båtenes lønnsevne og fiskerlott pr. årsverk ikke bare er avhengig av båtstørrelse, men også av andre forhold, som fiskets art m.v.

En må regne med at disse forholdene er viktige bakenforliggende årsaker til inntektsforskjell også ved gjennomgående grupperinger basert på fiskernes bosted etter kommunetype, kommunestørrelse og bostedsstrøk. Materialet for 1971 viser at fiskere bosatt i store fiskerikommuner, kommuner med stor folkemengde og vekst i folketall, og fiskere i tettbygde strøk hadde gjennomgående noe høyere inntektsnivå enn fiskere bosatt i mindre kommuner, spredtbygde strøk m.v. Dette gjaldt også innen de enkelte aldersgrupper.

Tabell 40 viser gjennomsnittsinntekten for yrkesfiskere, gruppert etter bostedsstrøk og alder. For fiskere i spredtbygd strøk var gjennomsnittsinntekten i 1971 23 600 kroner, mot 28 900 kroner i tettbygde strøk. I strøk uten naboskap til tettsted var gjennomsnittet 22 100 kroner, mot 23 000 - 25 000 i strøk med naboskap til tettsted med under 2 000 innbyggere, og 27 000 - 29 000 i strøk med naboskap til større tettsted.

Tabell 39. Fiskernes inntekt¹⁾ etter fiske som levevei og båtenes fangst etter båtstørrelse. Landsdeler og fylker 1971 *The fishermen's income¹⁾ by fishery as source of livelihood and the catch of the fishing boats by length. Regions and counties 1971*

Nr. Landsdel, fylke No. Region, county	Fiskere med skatteoppgave <i>Fishermen with data on taxes</i>	Inntekt pr. fisker med skatteoppgave <i>Income per fisherman with data on taxes</i>				Førstehåndsverdi av fiskebåtenes fangst <i>First-hand value of the catch of the fishing boats</i>			
		Fiske som levevei <i>Fishery as source of livelihood</i>				Båtlengde <i>Length of boat</i>			
		I alt <i>Total</i>	Eneste <i>Sole</i>	Viktigste <i>Main</i>	Ikke viktigste <i>Secondary</i>	I alt <i>Total</i>	Under 40 fot <i>feet</i>	40-99 fot <i>feet</i>	100 fot og over <i>feet and over</i>
		1 000 kroner				Mill.kr			
I alt <i>Total</i>	33 306	23,2	27,4	21,4	18,6	1 636,8	15,3	39,5	45,2
Østlandet og Agder	1 901	21,7	23,4	17,8	22,1	47,6	40,9	59,1	-
Vestlandet sør for Stad	6 498	25,7	31,4	23,5	20,4	344,4	6,7	30,5	62,8
Møre og Romsdal, Trøndelag .	7 989	24,0	29,0	21,9	18,3	490,1	8,5	30,8	60,7
Nord-Norge	16 918	22,1	25,7	20,9	17,1	754,7	22,1	43,3	29,6
11 Rogaland	1 946	24,7	28,8	22,3	22,1	83,0	9,8	55,4	34,8
12-13 Hordaland-Bergen	2 522	28,7	36,0	27,4	20,8	184,7	3,6	13,6	82,8
14 Sogn og Fjordane	2 030	22,7	28,0	20,1	17,8	76,7	10,8	44,0	45,2
15 Møre og Romsdal	5 064	28,1	33,1	26,0	20,0	409,8	4,2	30,4	65,4
16 Sør-Trøndelag	2 039	17,2	18,8	15,3	16,9	60,0	25,8	31,8	42,4
17 Nord-Trøndelag	886	16,0	17,7	14,8	15,7	20,3	44,3	34,5	21,2
18 Nordland	8 183	21,8	24,5	21,4	17,4	336,6	27,5	48,8	23,7
19 Troms	5 496	23,2	28,7	21,3	16,8	254,4	14,0	53,0	33,0
20 Finnmark	3 239	21,0	23,9	18,5	16,7	163,7	23,7	40,2	36,1

1) Inntekt etter skattestatistikken.

1) *Income according to the tax statistics.*

Tabell 40. Yrkesfiskernes inntekt etter bostedsstrøk og alder 1971. 1 000 kr *Professional fishermen's income, by area of residence and age 1971. 1 000 kroner*

Alder Age	I alt Total	Spredt- bygd strøk <i>Spar- sely popu- lated areas</i>	Tett- bygd strøk <i>Den- sely popu- lated areas</i>	I alt etter naboskap ¹⁾ med tettsted, etter størrelse (folkemengde 1970) <i>Total, by neighbourhood¹⁾ of urban settlement, by size (population 1970)</i>								20 000 og over and over
				Ikke nabo- skap <i>No neigh- bour- hood</i>	200- 499	500- 999	1 000- 1 999	2 000- 4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999		
I alt <i>Total</i>	25,1	23,6	28,9	22,1	24,9	25,2	23,0	26,9	29,4	28,4	28,2	
15 - 19 år <i>years</i> ...	19,6	19,3	20,9	18,9	18,0	18,1	18,5	22,1	21,6	25,3	21,5	
20 - 24 " " ...	23,9	23,3	25,4	23,3	23,3	23,9	22,6	23,1	25,3	25,3	26,2	
25 - 29 " " ...	29,6	28,4	32,6	26,5	29,8	31,1	27,5	29,5	31,7	38,5	33,8	
30 - 34 " " ...	30,4	28,7	34,2	26,6	31,2	32,3	28,6	30,9	33,3	33,6	34,9	
35 - 39 " " ...	29,7	28,2	33,1	26,8	30,4	30,8	24,5	27,1	36,5	33,3	33,1	
40 - 44 " " ...	27,9	26,2	32,1	23,4	28,6	30,2	25,3	29,1	33,1	32,1	33,0	
45 - 49 " " ...	26,3	24,8	30,8	22,9	26,0	25,0	23,2	28,2	33,7	33,6	28,9	
50 - 54 " " ...	24,9	23,4	29,2	21,4	24,6	24,6	23,0	29,6	28,9	27,4	29,5	
55 - 59 " " ...	22,0	20,7	25,6	19,4	21,2	21,9	20,8	26,1	25,3	24,0	24,2	
60 - 64 " " ...	18,6	17,2	22,9	16,0	17,8	18,1	18,9	21,6	23,0	17,2	21,8	
65 - 69 " " ...	18,1	17,0	22,0	16,8	18,3	18,1	17,3	21,4	22,1	16,0	17,8	
70 år og over <i>years and over</i>	20,4	20,3	20,5	20,3	22,0	23,6	17,6	23,3	22,7	17,9	18,2	

1) Se note 1, tabell 26.

1) See note 1, table 26.

4. Fiskernes inntekt i annen næring

a. Inntekt etter fiskerstatus

I tabellene 30, 31 og 39 er det vist at inntektsnivået er forskjellig i de tre gruppene etter fiskerstatus (fiske som yrke eller levevei). Av tabell 41 går det også fram hvor stor del av inntekten som kom fra fisket og fra andre inntektskilder.

Eneyrkefiskernes gjennomsnittsinntekt i 1971 var i alt 38 500 kroner, i alt vesentlig fra fisket. Hovedyrkefiskernes inntekt på 27 000 kroner var 70 prosent av dette (58 prosent fra fisket og 12 prosent som annen inntekt). Biyrkefiskernes inntekt på 20 100 kroner var vel 50 prosent av eneyrkefiskernes inntekt (20 prosent fra fisket og vel 30 prosent som annen inntekt).

I årene før 1971, med dårligere vilkår for fisket, var forholdstallene nær de samme, men annen inntekt utgjorde en noe større del av inntekten enn i 1971. Som gjennomsnitt for 1967-1971 var således inntekten i prosent:

	Inntekt i alt	Inntekt av fiske	Annen inntekt
Eneyrkefiskere	100		
Hovedyrkefiskere	67	53	14
Biyrkefiskere	60	20	40

Bakgrunnen for dette forholdet kan være komplisert. Alderen, som gjennomsnittlig var henholdsvis 39, 43 og 45 virker noe på inntektsnivået. Større virkning har arten av fisket, båtstørrelse m.v. Bosettingsmønsteret kan også bety at valget av sideyrke er sterkt begrenset for dem som av forskjellige grunner ikke har kunnet drive helårsfiske. Særlig når det gjelder jordbruket, som var en viktig sidenæring også i 1971, er vilkårene relativt ugunstige i mange av fiskeridistriktene.

For jordbruket som helhet viser data fra skattestatistikken et annet forhold. Jordbrukere med en vesentlig del av inntekten fra virksomhet utenom bruket, hadde gjennomgående høyere inntektsnivå enn der jordbruket var eneste eller viktigste levevei.

Tabell 41. Fiskernes inntekt etter fiskerstatus og inntektskilde *The fishermen's income, by status as fisherman and by source of income*

År Year	Eneyrkefiskere <i>Fishery as sole occupation</i>		Hovedyrkefiskere <i>Fishery as main occupation</i>			Biyrkefiskere <i>Fishery as secondary occupation</i>		
	Inntekt i alt <i>Total income</i>	Kroner	Inntekt Income			Inntekt Income		
			I alt <i>Total</i>	Fiske <i>Fishery</i>	Annet <i>Other</i>	I alt <i>Total</i>	Fiske <i>Fishery</i>	Annet <i>Other</i>
		Prosent ¹⁾			Percentages ¹⁾			
1967	23 044	100,0	70,2	54,1	16,1	58,8	20,0	38,8
1968	20 838	100,0	68,0	53,1	14,9	65,6	19,0	46,6
1969	23 561	100,0	65,2	51,0	14,2	68,5	21,8	46,7
1970	34 878	100,0	59,1	46,4	12,7	53,2	19,3	33,9
1971	38 528	100,0	70,1	57,8	12,3	52,3	20,2	32,1
Gjennomsnitt 1967-1971 <i>Average 1967-1971</i>	28 169	100,0	66,5	52,5	14,0	59,7	20,1	39,6

1) Prosent av eneyrkefiskeres inntekt i alt.

1) *Percentages of total income of fishermen with fishery as sole occupation.*

Kilde: NOS Fiskeristatistikk. *Source: NOS Fishery Statistics.*

b. Tidligere fiskeres inntekt etter næring i 1970

Fiskere 1960-1971 med data fra skattestatistikken for 1971 er gruppert etter næring ifølge folketellingen i 1970. En får på denne måten bare en tilnærmet næringsgruppering svarende til inntektsåret, men en får likevel fram hovedtrekkene i inntektsnivå etter næring.

Av yrkesfiskerne i 1971 var de fleste gruppert som fiskere også i 1970 (19 300 med skattedata). Av biyrkefiskerne i 1971 kom de fleste under andre næringer enn fiske i 1970 (med skattedata 2 500 på jordbruk og 3 000 på andre næringer). Av tidligere fiskere kom også de aller fleste under andre næringer enn fiske (4 400 på jordbruk og 20 000 på andre næringer).

Både for biyrkefiskere og tidligere fiskere var inntektsnivået for dem som var gruppert under jordbruk i 1970 betydelig lavere enn yrkesfiskernes inntekt. I alle andre næringer hadde de tidligere fiskere omtrent samme inntektsnivå som yrkesfiskerne, mens biyrkefiskere i tilsvarende næringer hadde noe lavere inntekt. Forskjellen i inntektsnivå mellom fiske - jordbruk og andre næringer gjorde seg gjeldende også innen de forskjellige aldersgruppene.

De tidligere fiskeres inntekt (1971) innen de enkelte næringer lå omtrent på samme nivå som inntektsstatistikken viste for lønnstakere i de tilsvarende næringer i 1970 (tabell 42). Det alminnelige lønnsnivå var imidlertid økt med vel 10 prosent fra 1970 til 1971.

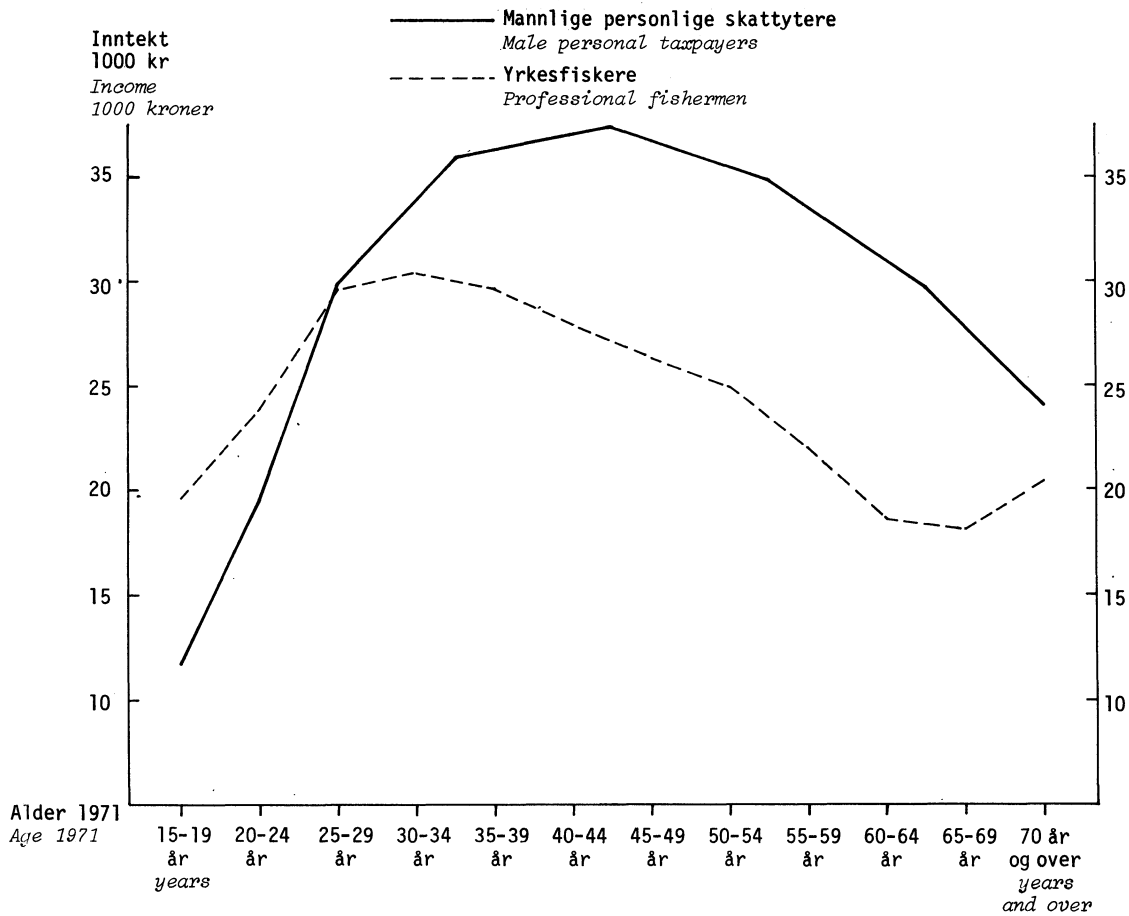
Tabell 42. Fiskere 1960-1971 og deres inntekt 1971, etter fiskerstatus, alder og næring¹⁾ *Fishermen 1960-1971 and income 1971, by status as fisherman, age and industry¹⁾*

Næring <i>Industry</i>	Fiskerstatus 1971 <i>Status as fisherman 1971</i>			I alt <i>Total</i>	Alder i 1971 <i>Age in 1971</i>		
	Yrkesfisker <i>Professional fisherman</i>	Bjørkefisker <i>Other fisherman</i>	Ikke fisker ²⁾ <i>Not fisherman²⁾</i>		30-39 år <i>years</i>	40-49 år <i>years</i>	50-59 år <i>years</i>
Personer med skattedata <i>Persons with tax data</i>							
Fiske m.v. <i>Fishing etc.</i>	19 292	1 488	2 782	23 562	4 420	5 121	5 415
Jordbruk og skogbruk <i>Agriculture and forestry</i>	1 548	2 473	4 362	8 383	825	1 730	2 788
Industri m.v. <i>Manufacturing etc.</i>	687	998	7 819	9 504	2 221	2 160	2 034
Bygge- og anleggsvirk- somhet <i>Construction</i>	456	783	4 863	6 102	1 327	1 587	1 560
Varehandel <i>Wholesale and retail trade</i>	107	201	1 383	1 691	402	355	305
Samferdsel <i>Transport and communication</i>	509	741	4 245	5 495	1 273	1 095	1 075
Tjenesteyting <i>Services</i> .	259	275	1 719	2 253	314	355	456
Gjennomsnittlig inntekt 1 000 kr <i>Average income 1 000 kroner</i>							
Fiske m.v. <i>Fishing etc.</i>	26,3	17,6	23,9	25,5	30,1	27,3	24,0
Jordbruk og skogbruk <i>Agriculture and forestry</i>	17,1	16,1	16,7	16,6	17,0	17,8	16,8
Industri m.v. <i>Manufacturing etc.</i>	24,0	23,6	27,3	26,7	28,4	27,8	26,2
Bygge- og anleggsvirk- somhet <i>Construction</i>	21,7	21,3	25,5	24,7	26,5	25,4	23,7
Varehandel <i>Wholesale and retail trade</i>	23,9	24,3	26,6	26,2	27,3	27,8	27,1
Samferdsel <i>Transport and communication</i>	25,9	24,5	29,6	28,5	32,0	29,3	28,0
Tjenesteyting <i>Services</i> .	21,9	23,3	27,1	26,0	29,9	29,5	28,3

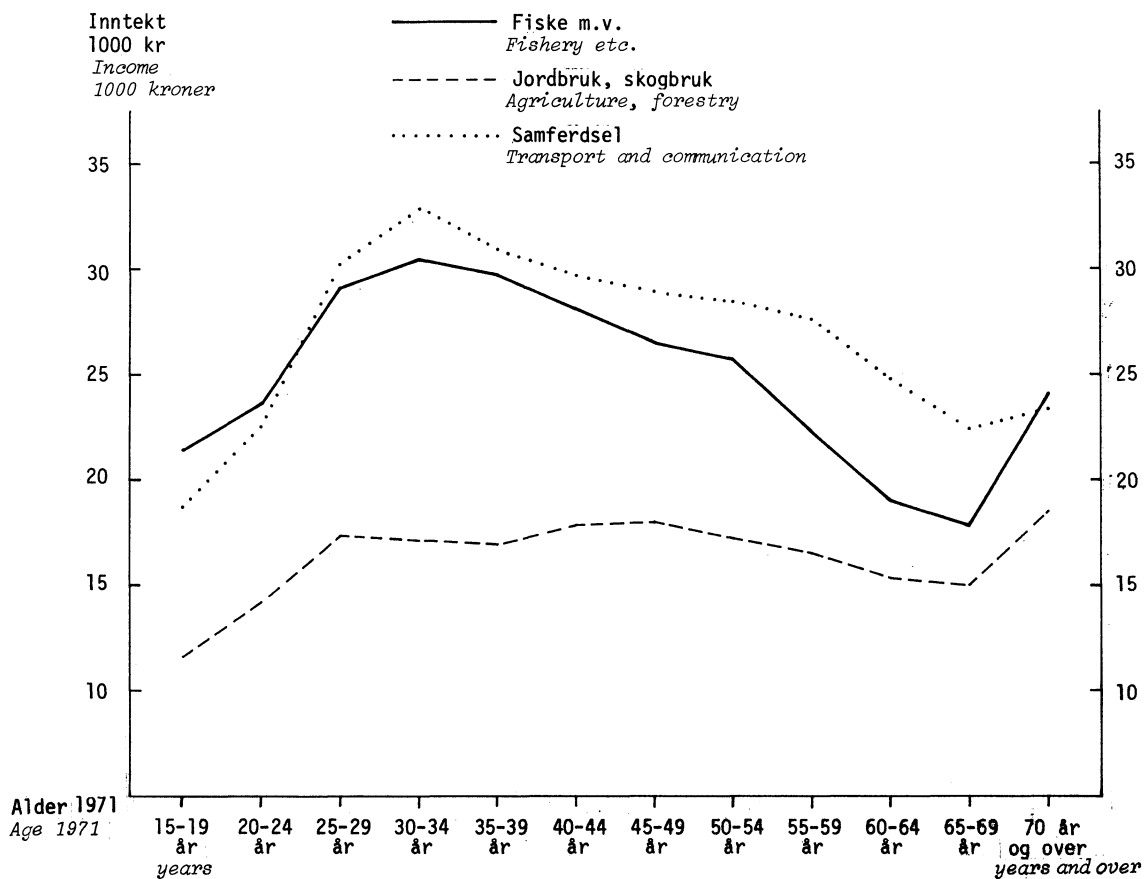
1) Næring 1970. 2) Fisker før 1971.

 1) *Industry 1970. 2) Fisherman before 1971.*

Figur 10. Gjennomsnittsinntekt 1971 etter alder (jfr. tabell 34) *Average income 1971 by age (cf. table 34)*



Figur 11. Gjennomsnittsinntekt 1971 for fiskere 1960-1971, etter næring 1970 og alder (jfr. tabell 42) *Average income 1971 of fishermen 1960-1971, by industry 1970 and by age (cf. table 42)*



SAMMENDRAG

Analysen behandler særlig tidsrommet 1960-1971, med utgangspunkt i fiskeritellingen 1971. Oppgaver for 35 000 fiskere fra denne tellingen og for nær 52 000 personer som var telt som fiskere ved tellinger i 1960-1970, er bearbeidd i tilknytning til folke- og bolig tellingen 1970 og skattestatistikken for 1971.

De resultatene en har fått fra dette analyse materialet er sammenliknet med tidligere publisert statistikk på forskjellige områder. En har på denne måten søkt å belyse forhold som har betydning for utviklingen i næringen, særlig med hensyn til tallet på fiskere.

På grunn av materialet er fiskenæringen stort sett behandlet som en enhet. Viktige strukturforskjelligheter innen næringen (båtstørrelse, fiskets art m.v.) har en bare i liten grad kunnet omtale.

Analysen er delt i avgrensede kapitler, men resultatene må en se i sammenheng. Dette er gjort i punktene nedenfor.

1. Tallet på fiskere, nettoendringer

Byråets tellinger i årene 1948-1971 synes å ha gitt et realistisk bilde av utviklingen i tallet på fiskere i denne tiden. Men det er vanskelig å få tall med stor grad av nøyaktighet. En kan heller ikke vente fullt samsvar mellom tellingsresultatene og den årlige statistikken over tallet på fiskere, da både definisjoner og innhentingsmåte er forskjellig.

Nedgang i tallet på fiskere har ført til stor usikkerhet med hensyn til rekrutteringen og næringens framtid. I forhold til tallet på yrkesfiskere (ene- og hovedyrkefiskere) i 1960 var tallet i 1971 etter Byråets telling 55 prosent og etter den årlige statistikk 62 prosent (57 prosent i 1972). Vanskene med å skaffe nøyaktige tall skyldes bl.a. store bruttostrømmer av sysselsatte til og fra næringen. En del av dette kan skyldes statistiske grensetilfelle.

2. Bruttotilgang og nyrekruttering

Ved individuell jamføring av personer som var med i de forskjellige tellingene, er brutto tilgang av yrkesfiskere fra 1960 til 1971 beregnet til 800 pr. år, eller 1,8 prosent av tallet ved begynnelsen av perioden. Mellom disse tellingene var det mange som både begynte og sluttet som fiskere. Ved registrering for kortere perioder, fra 1960-1966 og fra 1966-1971 var derfor tilgangen større - omkring 4 prosent årlig. Bruttotilgangen fra 1970 til 1971, som i prinsippet skulle gi uttrykk for bruttostrømmen på årsbasis var 19 prosent, eller 5 000 personer. Dette omfatter tilgang i alle aldersklasser og omfatter trolig en del statistiske grensetilfelle, der det i realiteten ikke var noen endring.

Som uttrykk for den egentlige nyrekrutteringen har en tatt tallet på 19-årige yrkesfiskere, sett i forhold til en gjennomsnittsklasse på 2 prosent av yrkesfiskere i alt. En slik gjennomsnittsklasse var i årene 1966, 1970 og 1971 henholdsvis 735, 545, og 495, mens tallet på 19-åringer var henholdsvis 785, 565 og 425. Bortsett fra det siste tallet, som trolig er noe usikkert, synes nyrekrutteringen å ha vært relativt god.

Aldersgrupperingene viser at fiskenæringen har fått merkbar tilgang fra de økende årskull av ungdom som kom inn i yrkeslivet fra midt i 1960-årene. Mulighetene for god inntekt må ha bidratt til dette.

3. Bruttoavgang

Målt på samme måte som brutto tilgang var bruttoavgangen av yrkesfiskere fra 1960 til 1971 5,9 prosent regnet pr. år. For de kortere perioder 1960-1966 og 1966-1971 var prosentene pr. år henholdsvis 7,5 og 10,0 regnet fra periodens begynnelse. Avgangen på årsbasis fra 1970 til 1971 var 28 prosent, eller 7 600 personer.

Bruttoavgangen var for hver periode større enn bruttotilgangen. Dette har gitt den netto nedgang som tellingsresultatene viser.

Hele analys materialet er gruppert etter fødselsår, svarende til en gruppering etter "alder i 1971", og etter levevei og næring ifølge folketelling 1970. En har på den måten sett hvor mange i de enkelte aldersgrupper som har gått over til forskjellige andre næringer, som var blitt pensjonister m.v. eller som var "ikke bosatt i landet" (dvs. døde, utvandret m.v.). Avgangen i de eldre aldersgruppene ved pensjon eller død er de sikreste avgangstallene. Bruttoendringene i de yrkesaktive aldersgruppene er mer usikre. Ved yrkeskombinasjon og sesongarbeid kan det være vanskelig å avgjøre hvilken næring som er den viktigste kilde til livsopphold. Forøvrig gir bruttostrømmene inntrykk av at mange, under de sterkt vekslende økonomiske vilkår innen fiske i årene 1960-1971, har hentet inntekten der den var å få til enhver tid. Inntektstallene synes å vise at fiskerne gjennomsnittlig ikke har oppnådd høyere inntekter av annet arbeid enn av fiske. Det kan tyde på at andre motiver enn de rent økonomiske ligger bak avgangen fra fiskerieringen.

4. Bosetting

Tallet på yrkesfiskere i Sør-Norge var omtrent halvert fra 1960 til 1971. I Nord-Norge var nedgangen ikke fullt så sterk og landsdelens andel økte noe, fra 50 prosent i 1960 til 54 prosent av landets yrkesfiskere i 1971.

Syssetningen i fiske er for det meste knyttet til tradisjonelle fiskerikommuner. Over 90 prosent av fiskerne i 1971 bodde i 150 kommuner med minst 50 fiskere. 50 kommuner var særlig avhengig av fiske og fisketilvirking m.v. som næringsgrunnlag¹⁾ (utgjorde minst 30 prosent av syssetningen i kommunens "markedsproduksjon"). I disse 50 kommunene bodde vel 40 prosent av fiskerne i 1971 (knappt 30 prosent av "tidligere fiskere" etter bosted 1970), og fortsatt nedgang i fisket vil være særlig merkbar i slike kommuner. Særlig utsatt synes næringen å stå i andre kommuner, hvor fiske og fisketilvirking spiller liten rolle (under 10 prosent av syssetningen i kommunens "markedsproduksjon"). I disse kommunene bodde 18 prosent av fiskerne i 1971 (23 prosent av "tidligere fiskere" etter bosted i 1970).

I forhold til mobiliteten i befolkningen som helhet har fiskerne flyttet lite til andre kommuner og fylker, særlig fiskere som har fortsatt i næringen (4 prosent flyttet fra 1960 til 1970). Flytting innen kommunene har en ikke fullstendig oversikt over, men en konsentrasjon om tettsteder har funnet sted.

I bosettingsmønsteret er det meget stor forskjell mellom fiskere og folkemengden som helhet:

	Folkemengde 1970	Fiskere 1971
	Prosent	Prosent
Bosatte i:		
Kommuner med 5 000 innbyggere og mer	82,4	48,9
" " mindre enn 5 000 innbyggere	17,6	51,1
Bostedsstrøk nær ²⁾ tettsted med:		
2 000 innbyggere og mer	81,9	27,7
200 - 1 999 innbyggere	11,0	24,1
Spredtbygd strøk, ikke nær tettsted	7,1	48,2

1) 39 av "fiskerikommunene" i standardgruppering av kommuner etter sentralitet og næringsstruktur kommer i denne gruppen. 2) Innenfor en reisetidsavstand på 3/4 time.

Lavt utdanningsnivå har gjennomgående sammenheng med spredt bosetting. Av yrkesfiskerne hadde 17 prosent fagutdanning, mot 42 prosent med fagutdanning av menn i alt 16-69 år. Utdanningsnivået vil ofte ha betydning for yrkesvalget.

Det var ikke særlig stor forskjell i aldersstrukturen for fiskere gruppert etter bosted. Det var likevel noe høyere prosent fiskere under 30 år i større kommuner og tettsteder enn ellers.

Inntektsnivået var noe lavere i spredtbygde strøk enn i tettstedene i alle aldersklasser, men andre forhold enn bostedet har større betydning for inntektsnivået.

Avsides bosted i forhold til tettsteder med samfunnsmessig kontakt og tjenesteyting, kan i fiskenæringen være et sentralt bosted i forhold til arbeidsplass og fangstfelt.

5. Inntektsforhold

Det foreligger forskjellig statistikk som viser inntektsforhold i fiskenæringen, og de bygger på noe forskjellige prinsipper.

Det årlig beregnede totalregnskap viser samlet arbeidsinntekt i fiskenæringen. Bearbeidde driftsregnskap for et utvalg av fiskebåter viser lønnsevne, arbeidsgodtgjørelse og fiskerlott, beregnet pr. årsverk utført ombord.

Personlig inntekt for fiskere bygger på materiale fra skattelikningen og det er nyttet to forskjellige inntektsbegrep. Fiskeridirektoratets materiale for ca. 10 prosent av yrkesfiskerne har inntektsoppgaver spesifisert på fiske og annen inntekt. Samlet inntekt minus gjeldsrenter kalles her "nettoinntekt". Byråets inntektsstatistikk, med næringsgruppering, bygger på oppgaver for et mindre utvalg av inntektstakere, mens Byråets årlige skattestatistikk omfatter alle personlige skattytere, ordinært uten næringsgruppering. Særskilt for 1971 har en skattestatistikk for fiskere og "tidligere fiskere". Byråets begrep "inntekt" i disse statistikkene svarer nær til den likningsmessige "antatt inntekt" etter likningsmessige fradrag. Dette inntektsbegrep ligger på et noe lavere nivå (ca. 20 prosent ifølge inntektsstatistikken) enn Fiskeridirektoratets "nettoinntekt".

Både driftsregnskapene og statistikken over personlig inntekt viser store inntektsvariasjoner. Når det gjelder den personlige inntekt har en få opplysninger om den innsats av forskjellig slag som ligger til grunn for inntekten.

Inntektsnivået for fiskere har de senere år variert mye fra år til år, mens det alminnelige inntektsnivå stadig har økt. For analyse materialet har en bare inntektstall for 1971, som var et økonomisk godt år for fiskenæringen.

Gjennomsnittsinntekten for fiskere gruppert etter alder viser et noe annet mønster enn for inntektstakere ellers. Fiskernes inntektsnivå var på det høyeste allerede ved 25-39-års alder, men det var sterkere nedgang med økende alder enn for inntektstakere ellers.

Det var stor forskjell i lønnsevne og utbetalt fiskerlott etter fiskebåtenes størrelse og driftsmåte. Dette har ført til stor forskjell også i personlig inntekt og kan være bakenforliggende årsak til inntektsforskjell ved gruppering av fiskere etter alder og bosted. Inntektsfordelingen i fiskenæringen i 1971 var likevel mindre skjev enn for gruppen personlig næringsdrivende, men noe mer skjev enn for gruppen lønnstakere.

I 1971 var gjennomsnittlig "nettoinntekt" ca. 33 000 kroner for yrkesfiskere i Fiskeridirektoratets statistikk. Byråets skattedata viste samme år en gjennomsnittlig "inntekt" på 25 100 kroner for fiskeritellingens yrkesfiskere og 18 600 kroner for byrkefiskerne, 22 100 kroner for selvstendige jordbrukere og 30 600 kroner for alle mannlige skattytere under ett.

Ved gruppering etter næring i 1970 hadde fiskere (vesentlig byrkefiskere og "tidligere fiskere" i 1971) som var med under næringen jordbruk m.v. en gjennomsnittsinntekt på 16 600 kroner og i de forskjellige andre næringer mellom 25 000 og 28 000 kroner. Fiskerne har således gjennomgående ikke oppnådd høyere inntekt i andre næringer, og særlig har jordbruket i fiskeridistriktene gitt lav inntekt. Bosettingsmønsteret antyder at valgmulighetene for annet yrke har vært begrenset, men en vet heller ikke hvilke vilkår det fisket som var forlatt, eventuelt kunne ha gitt.

Materialet kan gi inntrykk av at sysselsettingen i fiske er mest presset av konkurransen fra andre næringer i en rekke sentrale strøk med allsidig næringsliv, hvor også fiskenæringen har størst konkurransevne. I perifere strøk er presset mindre, på grunn av manglende alternative arbeidsplasser.

ENGLISH SUMMARY

This publication concerns mainly the period 1960-1971, based on the fishery census 1971. Data on 35 000 fishermen in this census and 52 000 persons enumerated as fishermen in previous censuses 1960-1970, are worked out in connection with the population and housing census in 1970 and the tax statistics of 1971.

The results worked out from this material are compared to various, previously published, statistics. The aim has been to give information about the development of the fishing industry especially regarding the number of fishermen.

Because of the material the fishing industry has mainly been treated as a whole. Important structural conditions have thus been considered only to a small extent.

In the following, the main results from the chapters III-VI are regarded as a whole.

1. The number of fishermen - net changes

The censuses performed by the Central Bureau seem to have shown in a realistic way the development of number of fishermen. It is, however, difficult to obtain figures with a high degree of precision.

The yearly reports on number of fishermen differ from the censuses in respect of definitions and in method of compiling data. The data should therefore not be assumed to be identical to the census results.

The decrease in the number of fishermen has been alarming, regarding the recruitment and thus the future of the fishing industry.

According to the censuses, the number of professional fishermen (with fishing as sole or main occupation or source of livelihood) in 1971 was 55 per cent of the number in 1960. According to the yearly statistics the corresponding percentage was 62 in 1971, and 57 in 1972.

The difficulties in obtaining exact figures are partly due to the gross flows of employed persons out from and into the industry.

2. Entrants and recruitment

By cross-tabulating persons who had participated in the two censuses, the entrants from 1960 to 1971 was calculated to 800 professional fishermen as an average per year, or 1.8 per cent of the number by start of the period.

Between these censuses there have been flows of persons out of and into the fishing industry. By computing separately the shorter periods 1960-1966 and 1966-1971, the entrants were about 4 per cent per year. The entrants computed directly as annual rate from 1970 to 1971 were 19 per cent, or 5 000 persons. This number comprises all classes of age, and includes probably some statistical border-line cases, differently classified, but where no real transfer has taken place.

As a trial measure of recruitment the census number of 19 years old fishermen has been compared to a mean class that make 2 per cent of the number of fishermen. Such a mean class was in 1966, 1970 and 1971 respectively 735, 545 and 495 professional fishermen, while the corresponding numbers of nineteen-year-olds were 785, 565 and 425. The recruitment thus seemed to have been fairly good - apart from the last figure, that probably is somewhat uncertain.

The age classification shows that the fishing industry has had noticeable entrants from the increasing classes of young people coming into economic activity from the middle of the 1960's. The prospects of a good income are likely to have been conductive.

3. Exits

The exits of professional fishermen, calculated in the same way as the entrants, were 5.9 per cent as an average per year from 1960 to 1971. By computing separately the shorter periods 1960-1966 and 1966-1971, the percentages were 7.5 and 10.0 respectively. The exits computed as annual rate from 1970 to 1971 were 28 per cent, or 7 600 persons.

For each of the periods the exits exceeded the entrants, leading to the decrease in number of fishermen shown by the censuses.

The whole statistical material is classified by year of birth (corresponding to "age in 1971") and by main source of livelihood and industry according to the population census in 1970.

This cross-tabulation shows the exits from fishing into various other industries, to the category of pensionists etc. and to the group "not resident in the country" (i.e. deaths, emigrants etc.), in the single age group.

The exits from the elder classes of age by pensioning or by death are the most certain exit figures. The gross flows in the age groups with higher activity rates are obviously more uncertain. In cases of combined activities in more than one industry and seasonal work it could be difficult to decide what industry represents the main source of livelihood.

The gross flows during a period of changing economic conditions in fishing industry - 1960-1971 - seem to reflect that many of the fishermen got their income from various available sources, from time to time.

The income figures show that the fishermen - as an average - have gained no higher income from other work than from fishing. This could be the reason for going back to fishery, but in respect of the gross flow as a whole, also other motives than economic conditions could be involved.

4. Residence

In the region of Sør-Norge the number of professional fishermen in 1971 was about half of the number in 1960. The decrease was less heavy in the region of Nord-Norge. This region had 50 per cent of the fishermen in the whole country in 1960, increasing to 54 per cent in 1971.

The employment in fishing is mostly located to traditional fishing municipalities. More than 90 per cent of the fishermen resided in 150 municipalities with at least 50 fishermen in 1971.

Out of these, 50 municipalities were largely dependent on fishery and fish processing industry as basis of economic activity (at least 30 per cent of the entire employment in the "market production" of the municipality). Most of these municipalities - 39 - were classified as "fishing municipalities" in the standard classification of Norwegian municipalities by industrial structure and centrality.

40 per cent of the fishermen in the 1971 fishery census were resident in the 50 municipalities mentioned (compared with 30 per cent of the "former fishermen", by residence in 1970). Further decrease in fishing industry will be specially noticeable in such municipalities.

In other municipalities, less dependent on fishing and fish processing (less than 10 per cent of the employment in "market production"), the fishing industry seems to be more exposed. 18 per cent of the fishermen in 1971 were resident in such municipalities (compared with 28 per cent of the "former fishermen").

Compared with the mobility of the entire population, few of the fishermen have moved to other municipalities and counties. Particularly referring to fishermen who had carried on fishing, only 4 per cent were migrants during the years 1960-1971.

Migration within the border of municipality is not fully registered, but a concentration to urban settlements has taken place.

There is a great difference between the pattern of settlement of the entire population and that of the fishermen:

Persons resident in:	Population	Fishermen
	Percentages	
Municipalities with 5 000 inhabitants or more	82.4	48.9
Municipalities with less than 5 000 inhabitants	17.6	51.1
Area of residence near ¹⁾ urban settlement		
with 2 000 inhabitants or more	81.9	27.7
with 200 - 1 999 inhabitants	11.0	24.1
Sparsely populated areas, distant from urban settlement	7.1	48.2

A low educational level usually is connected to sparsely populated areas. 17 per cent of the professional fishermen had vocational education, compared with 42 per cent of total male population 16-69 years of age. Educational level usually influences the choice of occupation.

The age structure did not differ much, by specification of the fishermen by residence. There were, however, some higher percentages of fishermen under 30 years of age in the greater municipalities and urban settlements, than elsewhere.

The income level of the fishermen was somewhat lower in the sparsely populated areas than in the urban areas, in all the age classes, but other conditions than the place of residence are obviously more important to the income level. Remote places of residence, in relation to urban settlements with social contact and services, could also be a central place in relation to the fisherman's working place and fishing ground.

5. Income conditions

There are various statistics available, showing income conditions in the fishing industry, and they are based on various principles.

The yearly calculations of an aggregate account of fishery show the "total income from labour" in this industry.

Operating results are calculated for a sample of fishing boats, showing the wage-paying ability, the wages and salaries paid and the paid share per fisherman per man-year worked on board.

Statistics on personal income of fishermen are based on tax material, but different terms of income are applied.

Statistics worked out by the Directorate of Fisheries comprise a sample of ca. 10 per cent of the professional fishermen. These statistics show the specified income items, from fishery and other sources. The term "net income" is equal to the total of the income items less interest on borrowed capital.

The income statistics of the Bureau are specified by industry and are based on a rather small sample of personal income earners. The tax statistics, on the other hand, comprise the total number of personal taxpayers, but they are ordinarily without specification by industry. Especially regarding 1971 tax statistics are worked out for "fishermen in 1971" and "former fishermen". The concept of "income" applied in income statistics and the tax statistics of the Bureau corresponds nearly to the "assessed income" (+ special allowances for age etc.), deduction made for both interest, expenditures and other deduction entries.

The concept of "income" thus represents a lower level (about 20 per cent according to the income statistics) compared to the "net income" in the statistics of the Directorate of Fisheries.

Both the account statistics and the personal income statistics show great variation in income. As to the personal income statistics, there are few informations about the contributions that have brought the income (the input of skillnes, work, capital etc.).

¹⁾ Near = within a distance of 45 minutes of daily driving to place of work.

During the recent years the income level in fishing industry has varied much from year to year, while the general income level has risen continually. In the analyzed material income data occur only for the income year 1971, which was economically a fairly good year in fishing.

The fishermen's average income, classified by age, shows a pattern different from that of the taxpayers' as a whole. The income level of the fishermen culminated at the age of 25-39 years, and the decrease by age was rather strong.

Great differences in wage-paying ability and payed share, depending on the type of fishery and size of fishing boat, are reflected also in the personal income statistics. These conditions probably affect the classification by age and by county and municipality, and to some extent also the classification of fishermen by area of residence.

In 1971 the "net income" according to the statistics of the Directorate of Fisheries was 33 000 kroner as an average for professional fishermen. The tax data of the Bureau showed for the same year as an average "income" 25 100 kroner for professional fishermen, 18 600 kroner for other fishermen, 22 100 kroner for agricultural holders (self-employed), and 30 600 kroner for all male personal taxpayers.

Classified by industry in 1970, the fishermen classified under agriculture etc. had 16 600 kroner as an average "income", and fishermen classified under various other industries had between 25 000 and 28 000 kroner.

The fishermen had generally gained no higher income from other industries than fishery, and especially the income from agriculture - in the fishery districts - has been low.

The pattern of residence indicates that the fishermen's choice of trade has been limited, besides, it is unknown what the abandoned fishery, in case, could have yielded.

The statistical material indicates that employment of the fishing industry is mostly squeezed by competition from other industries in some central areas with comprehensive industry - but where also the fishing industry has the highest competitive ability.

In the remote areas - nevertheless most important to the fishing industry - the pressure has been lower, owing to lack of alternative places of work.

DEFINISJONER M.V.

1. Tellingsår

Analysematerialet omfatter personer som er identifisert som fisker ved en eller flere av følgende tellinger: Fiskeritelling 1. november 1960, fiskertelling 1966, fiskeritellingen 1. oktober 1971, folke- og bolig telling 1970.

Hele materialet er benevnt "fiskere 1960-1971"	=	86 824 personer
Derav som hovedgruppe: Fiskere i 1971	=	35 027 "
"Fisker før 1971"	=	51 797 "

Figur 3 gir en oversikt over personer som var med i de enkelte tellingene.

2. Fiskerstatus, levevei, næring, yrkesstatus, yrkesbefolkning

a. Fiskerstatus betegner fiskeritellingenes gruppering av fiskere etter fiske som yrke eller levevei i tre grupper. I analysen er det mest brukt en todeling:

"Yrkesfisker" = eneyrkefisker eller hovedyrkefisker, dvs. fiske som eneste eller viktigste levevei

"Biyrkefisker" = biyrkefisker, dvs. fiske som ikke viktigste levevei

b. Levevei. Personer med data fra folketellingen er gruppert etter "viktigste kilde til livsopphold" etter folketellingens definisjoner, for det meste i 3 grupper: Inntekt av eget arbeid

Pensjon, trygd

Forsørget m.v. (medregnet gruppen "formue, lån, stipend" og husarbeid i hjemmet)

c. Næring. Personer med data fra folketellingen, gruppert under inntekt av eget arbeid som viktigste kilde til livsopphold, er gruppert etter næring (Standard for næringsgruppering, 1960-utgaven).

d. Yrkesstatus. Samme personer som under c. er gruppert slik:

Ansatte

Selvstendige (med eller uten leid hjelp)

Familiemedlemmer (uten fast lønn i familievirksomhet)

e. Yrkesbefolkning, eller "yrkesaktive personer", omfatter personer som nevnt under c og d. Yrkesfrekvens er yrkesbefolkningen i prosent av samlet folkemengde i en tilsvarende gruppe.

3. Fødselsår, alder

Analysematerialet er til dels gruppert direkte etter personenes fødselsår. Ved denne grupperingen kommer jevnaldrende i samme gruppe, uansett tellingsår. Grupperinger etter "alder i tellingsåret" er som regel tatt fra tidligere publiserte tabeller. For tellingsåret 1971 er alder = 1971 minus fødselsår.

4. Bosted

a. Bostedskommune. For alle personer i analysematerialet har en oppgave over bostedskommune for hver telling. Såvidt mulig er oppgavene justert slik at de skal gjelde kommuneinndelingen pr. 1. januar 1971. Oppgavene over bostedskommune fra telling til telling er nyttet til å beregne flytteaktiviteten.

b. Fylke og landsdel. Inndelingen er den samme som ved fiskeritellingen i 1971.

c. Kommunegruppe. Personer i analyse materialet er gruppert etter følgende kjennetegn knyttet til bostedskommunen:

"Fiskeritellingskommune", etter tallet på fiskere i kommunen i 1971

"Kommunetype", standardtype 1-9 etter næringsstruktur og sentralitet. Prinsippene er beskrevet i Artikler, nr. 67.

"Sysselsettingsprosent", eller sysselsatte i fiske og fisketilvirking i prosent av sysselsatte i kommunens "markedsproduksjon". Denne prosenten er beregnet etter følgende prinsipp:

Kommunens yrkesbefolkning i alt i 1970	=	100	
Minus 20 prosent som minstekrav til "lokalproduksjon" ¹⁾		20	
Minus sysselsatte i bygge- og anleggsvirksomhet (f.eks.)		5	
Rest "markedsproduksjon" ¹⁾		75	= 100
Sysselsatte i fiske m.v. (f.eks.)		20	
Sysselsatte i fisketilvirking m.v.			
= Verdi av ilandført fangst x fylkesfaktor = personer (f.eks.)		20	
	sum	40	= 55 prosent

Sysselsatte i fisketilvirking m.v. er for fylker og riket avstemt med industristatistikken. Disse tallene gjelder i prinsippet arbeidsstedet og ikke bosted.

"Kommunegruppe" ellers. Kommunene er gruppert etter folke mengde i 1970 og etter "vekst" dvs. prosentvis endring i folke mengde fra 1960 til 1970.

d. Bostedsstrøk, gjelder bosted 1970 på tellekrets-nivå.

Tettbygd strøk: Tellekrets innenfor et tettsted, dvs. "område med minst 200 innbyggere og der avstanden mellom husene ikke var mer enn 50 meter"

Spreddbygd strøk: Tellekrets utenfor tettsted

Tettbygde strøk er videre klassifisert etter vedkommende tettsteds størrelse (folke mengde 1970) og vekst (prosent endring i folke mengde fra 1960 til 1970 - i noen tilfelle skjønnsmessig der jamførbare tall mangler).

"Naboskap i forhold til tettsted" refererer seg til maksimal akseptabel arbeidsreiseavstand på 45 minutter ifølge Miljøverndepartementets undersøkelse "Senterstrukturen i Norge". Et register (Del II, side 70-98) viser hvilke kretser som ligger innenfor en slik avstand, og dermed er regnet som omland for en rekke utvalgte sentre. Dette er for det meste tettsteder i folketellingen 1970, men også noen arbeidsplasskonsentrasjoner utenom tettstedene er med i undersøkelsen.

Fiskeritellingens tellekretser tilhørende omlandet til ett eller flere slike sentre er kodet i samsvar med senterets størrelse, eventuelt det største av dem.

Noen få tettsteder faller utenom dette systemet og vedkommende kretser er kodet som tilhørende sitt eget tettsted, men uten tilgrensende omland av andre kretser.

Uten naboskap med tettsted, er kretser som falt utenom alle omland og kretser som bare falt innenfor omlandet til en arbeidsplasskonsentrasjon utenom tettsted.

5. Inntekt

Innholdet av de forskjellige inntektsbegrep i analysen er omtalt i teksten. Her skal bare tas med den fullstendige definisjon av Byråets begrep "inntekt" i skattestatistikken: Netto inntekt pluss særfradrag ved statsskattelikningen for de skattytere som har inntektsskatt til staten, ellers netto inntekt pluss særfradrag ved kommuneskattelikningen. For de skattytere som ikke har inntektsskatt til stat eller kommune, nyttes pensjonsgivende inntekt, også i de tilfelle denne ligger under grensen for avgiftsplikt.

Enheten i Byråets skattestatistikk er den enkelte skattyter. Detaljert definisjon er gitt i NOS Skattestatistikk.

1) Jfr. Arne Rideng: Typifisering av kommuner i Norge, på grunnlag av næringsstrukturen, 1968, side 44.

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå
siden 1. januar 1975

*Publications issued by the Central Bureau of Statistics
since 1 January 1975*

I serien Norges offisielle statistikk (NOS):

Rekke XII

Boktrykk 1975

- Nr. 280 Økonomisk utsyn over året 1974 *Economic Survey* Sidetall 142 Pris kr 15,00
- 281 Statistisk årbok 1975 *Statistical Yearbook of Norway* Sidetall 496 Pris kr 15,00
- 282 Fiskeristatistikk 1971 *Fishery Statistics* Sidetall 115 Pris kr 8,00

Rekke A

Offsettrykk 1975

- Nr. 683 Psykiatriske sykehus 1973 *Mental Hospitals* Sidetall 55 Pris kr 7,00
- 684 Byggearealstatistikk 1973 *Building Statistics* Sidetall 79 Pris kr 8,00
- 685 Regnskapsstatistikk 1973 Engroshandel *Statistics of Accounts Wholesale Trade* Sidetall 55
Pris kr 8,00
- 686 Regnskapsstatistikk 1973 Bergverksdrift og industri *Statistics of Accounts Mining and
Manufacturing* Sidetall 73 Pris kr 8,00
- 687 Fiskeritellingen 1. oktober 1971 IV Oversikt *Fishery Census IV Survey* Sidetall 115
Pris kr 9,00
- 688 Sosialhjelpstatistikk 1972 *Social Care Statistics* Sidetall 59 Pris kr 8,00
- 689 Kriminalstatistikk Fanger 1973 *Criminal Statistics Prisoners* Sidetall 47 Pris kr 8,00
- 690 Utdanningsstatistikk Folkehøgskolar, realskolar og gymnas 1. oktober 1973 *Educational
Statistics Folk High Schools and Secondary Schools* Sidetall 45 Pris kr 8,00
- 691 Sykehusstatistikk 1973 *Hospital Statistics* Sidetall 39 Pris kr 7,00
- 692 Tidsnyttingsundersøkelsen 1971-72 I *The Time Budget Survey I* Sidetall 139 Pris kr 8,00
- 693 Folke- og bolig telling 1970 II Næring, yrke og arbeidstid m.v. *Population and Housing
Census II Industry, Occupation, Working Hours etc.* Sidetall 327 Pris kr 11,00
- 694 Utdanningsstatistikk Grunnskoler 1. oktober 1973 *Educational Statistics Primary Schools*
Sidetall 59 Pris kr 8,00
- 695 Bygge- og anleggsstatistikk 1973 *Construction Statistics* Sidetall 31 Pris kr 7,00
- 696 Lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri 3. kvartal 1974 *Wage Statistics
for Workers in Mining and Manufacturing* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 697 Utdanningsstatistikk Fag- og yrkesskoler og høyskoler 1. oktober 1973 *Educational
Statistics Vocational Schools and Colleges* Sidetall 109 Pris kr 8,00
- 698 Lønnsstatistikk for ansatte i jordbruk, gartnerier og hagebruk september 1974 *Wage
Statistics for Workers and Salaried Employees in Agriculture and Horticulture* Sidetall 35
Pris kr 7,00
- 699 Varehandelsstatistikk 1973 *Wholesale and Retail Trade Statistics* Sidetall 161 Pris kr 8,00
- 700 Folketallet i kommunene 1974-1975 *Population in Municipalities* Sidetall 41 Pris kr 7,00
- 701 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i innenriks rutefart november 1974 *Wage Statistics for
Seamen on Ships in Scheduled Coasting Trade* Sidetall 27 Pris kr 7,00
- 702 Industristatistikk 1973 *Industrial Statistics* Sidetall 221 Pris kr 9,00
- 703 Barneomsorg 1973 *Child Welfare Statistics* Sidetall 57 Pris kr 7,00
- 704 Sjøulykkesstatistikk 1974 *Marine Casualties* Sidetall 59 Pris kr 8,00
- 705 Forbruksundersøkelse 1973 *Survey of Consumer Expenditure* Sidetall 209 Pris kr 9,00
- 706 Utdanningsstatistikk Universiteter og vitenskapelige høyskoler Høstsemesteret 1972
Educational Statistics Universities Autumn Term Sidetall 125 Pris kr 8,00
- 707 Helsestatistikk 1973 *Health Statistics* Sidetall 99 Pris kr 8,00
- 708 Folke- og bolig telling 1970 III Utdanning *Population and Housing Census III Education*
Sidetall 225 Pris kr 9,00
- 709 Utenrikshandel 1974 I *External Trade I* Sidetall 249 Pris kr 11,00
- 710 Elektrisitetsstatistikk 1973 *Electricity Statistics* Sidetall 91 Pris kr 8,00
- 711 Legestatistikk 1974 *Statistics on Physicians* Sidetall 77 Pris kr 8,00
- 712 Veitrafikkulykker 1974 *Road Traffic Accidents* Sidetall 73 Pris kr 8,00
- 713 Samferdselsstatistikk 1973-1974 *Transport and Communication Statistics* Sidetall 195
Pris kr 9,00
- 714 Arbeidsmarkedstatistikk 1974 *Labour Market Statistics* Sidetall 101 Pris kr 8,00
- 715 Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift april og oktober 1974 *Wage
Statistics for Employees in Hotels and Restaurants* Sidetall 45 Pris kr 7,00
- 716 Lønnsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn 1. oktober 1974 *Wage Statistics for
Central Government Employees* Sidetall 77 Pris kr 8,00
- 717 Forbruksundersøkelse for skoleungdom og studenter 1973-1974 *Survey of Students' Consumer
Expenditure* Sidetall 145 Pris kr 8,00
- 718 Hotellstatistikk 1974 *Hotel Statistics* Sidetall 61 Pris kr 7,00
- 719 Utenrikshandel 1974 II *External Trade II* Sidetall 275 Pris kr 11,00
- 720 Levekår 1973 *Level of Living* Sidetall 139 Pris kr 9,00
- 721 Sivilrettsstatistikk 1974 *Civil Judicial Statistics* Sidetall 31 Pris kr 7,00
- 722 Skogavvirking til salg og industriell produksjon 1973-74 *Roundwood Cut for Sale and
Industrial Production* Sidetall 55 Pris kr 7,00

Rekke A		Offsettrykk 1975 (forts.)	
Nr. 723	Jaktstatistikk 1974 <i>Hunting Statistics</i>	Sidetall 65	Pris kr 7,00
- 724	Lønnsstatistikk 1974 <i>Wage Statistics</i>	Sidetall 69	Pris kr 8,00
- 725	Friluftslivundersøkelse 1974 <i>Outdoor Life Survey</i>	Sidetall 133	Pris kr 9,00
- 726	Utdanningsstatistikk Grunnskoler 1. oktober 1974 <i>Educational Statistics Primary Schools</i>	Sidetall 69	Pris kr 8,00
- 727	Flyttestatistikk 1974 <i>Migration Statistics</i>	Sidetall 95	Pris kr 8,00
- 728	Kriminalstatistikk Forbrytelser etterforsket av politiet 1974 <i>Criminal Statistics Crimes Investigated by the Police</i>	Sidetall 73	Pris kr 8,00
- 729	Folkemengden etter alder og ekteskkelig status 31. desember 1974 <i>Population by Age and Marital Status</i>	Sidetall 141	Pris kr 8,00
- 730	Folke- og bolig telling 1970 V Boligstatistikk <i>Population and Housing Census V Housing Statistics</i>	Sidetall 155	Pris kr 8,00
- 731	Utdanningsstatistikk Universiteter og vitenskapelige høyskoler Høstsemesteret 1973 <i>Educational Statistics Universities Autumn Term</i>	Sidetall 125	Pris kr 9,00
- 732	Ferieundersøkelsen 1974 <i>Holiday Survey</i>	Sidetall 131	Pris kr 9,00
- 733	Bøndenes inntekt og formue 1973 <i>The Holders' Income and Property</i>	Sidetall 53	Pris kr 8,00
- 734	Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel 1. mars 1975 <i>Wage Statistics for Employees in Wholesale and Retail Trade</i>	Sidetall 79	Pris kr 8,00
- 735	Rutebilstatistikk 1974 <i>Scheduled Road Transport</i>	Sidetall 35	Pris kr 8,00
- 736	Alkohol og andre rusmidler 1974 <i>Alcohol and Drugs</i>	Sidetall 49	Pris kr 7,00
- 737	Folkemengdens bevegelse 1974 <i>Vital Statistics and Migration Statistics</i>	Sidetall 67	Pris kr 8,00
- 738	Familiestatistikk 1974 <i>Family Statistics</i>	Sidetall 71	Pris kr 8,00
- 739	Folke- og bolig telling 1970 IV Familier og husholdninger <i>Population and Housing Census IV Families and Households</i>	Sidetall 105	Pris kr 8,00
- 740	Veterinærstatistikk 1974 <i>Veterinary Statistics</i>	Sidetall 79	Pris kr 8,00
- 741	Skattestatistikk Inntektsåret 1973 <i>Tax Statistics</i>	Sidetall 131	Pris kr 8,00
- 742	Laks- og sjøaurefiske 1974 <i>Salmon and Sea Trout Fisheries</i>	Sidetall 55	Pris kr 8,00
- 743	Skogstatistikk 1974 <i>Forestry Statistics</i>	Sidetall 137	Pris kr 9,00
- 744	Jordbruksstatistikk 1974 <i>Agricultural Statistics</i>	Sidetall 141	Pris kr 9,00
- 745	Sykehusstatistikk 1974 <i>Hospital Statistics</i>	Sidetall 53	Pris kr 7,00
- 746	Sosial hjemmehjelp 1974 <i>Social Home-Help Services</i>	Sidetall 29	Pris kr 7,00
- 747	Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart mars 1975 <i>Wage Statistics for Seamen on Ships in Ocean Transport</i>	Sidetall 35	Pris kr 7,00
- 748	Kredittmarkedstatistikk 1972-1974 <i>Credit Market Statistics</i>	Sidetall 259	Pris kr 11,00
- 749	Sosialhjelpstatistikk 1973 <i>Social Care Statistics</i>	Sidetall 57	Pris kr 8,00
- 750	Lønnsstatistikk for kommunale arbeidstakere pr. 1. januar 1975 <i>Wage Statistics for Local Government Employees</i>	Sidetall 79	Pris kr 8,00
- 751	Hagebruksteling 1974 <i>Census of Horticulture</i>	Sidetall 163	Pris kr 9,00
- 752	Byggearealstatistikk 1974 <i>Building Statistics</i>	Sidetall 83	Pris kr 8,00
- 753	Psykiatriske sykehus 1974 <i>Mental Hospitals</i>	Sidetall 55	Pris kr 7,00
- 754	Kriminalstatistikk Fanger 1974 <i>Criminal Statistics Prisoners</i>	Sidetall 47	Pris kr 8,00
- 755	Finansinstitusjoner 1974 <i>Financial Institutions</i>	Sidetall 111	Pris kr 9,00

Rekke XII		Boktrykk 1976	
Nr. 283	Økonomisk utsyn over året 1975 <i>Economic Survey</i>	Sidetall 144	Pris kr 15,00

Rekke A		Offsettrykk 1976	
Nr. 756	Lønnsstatistikk for ansatte i skoleverket 1. oktober 1974 <i>Wage Statistics for Employees in Publicly Maintained Schools</i>	Sidetall 59	Pris kr 8,00
- 757	Barneomsorg 1974 <i>Child Welfare Statistics</i>	Sidetall 59	Pris kr 7,00
- 758	Dødsårsaker 1974 Hovedtabeller <i>Causes of Death Main Tables</i>	Sidetall 101	Pris kr 8,00
- 759	Kriminalstatistikk Reaksjoner 1974 <i>Criminal Statistics Sanctions</i>	Sidetall 51	Pris kr 7,00
- 760	Lønnsstatistikk for funksjonærer i bankvirksomhet 1. september 1975 <i>Wage Statistics for Bank Employees</i>	Sidetall 41	Pris kr 7,00
- 761	De offentlige sektors finanser 1971-1973 <i>Public Sector Finances</i>	Sidetall 73	Pris kr 8,00
- 762	Framskrivning av folkemengden 1975-2000 Regionale tall <i>Population Projections Regional Figures</i>	Sidetall 191	Pris kr 11,00
- 763	Regnskapsstatistikk 1974 Engroshandel <i>Statistics of Accounts Wholesale Trade</i>	Sidetall 67	Pris kr 8,00
- 764	Regnskapsstatistikk 1974 Bergverksdrift og industri <i>Statistics of Accounts Mining and Manufacturing</i>	Sidetall 99	Pris kr 8,00
- 765	Bygge- og anleggsstatistikk 1974 Bedriftstelling 1974 <i>Construction Statistics Census of Establishments</i>	Sidetall 69	Pris kr 7,00
- 766	Utdanningsstatistikk Videregående skoler 1. oktober 1974 <i>Educational Statistics Upper stage Secondary Schools</i>	Sidetall 91	Pris kr 9,00
- 767	Elektrisitetsstatistikk 1974 <i>Electricity Statistics</i>	Sidetall 91	Pris kr 8,00
- 768	Lønnsstatistikk for funksjonærer i forsikringsvirksomhet 1. september 1975 <i>Wage Statistics for Salaried Employees in Insurance Activity</i>	Sidetall 35	Pris kr 7,00
- 769	Kommunestyrevalget 1975 <i>Municipal Council Elections</i>	Sidetall 169	Pris kr 9,00
- 770	Fylkestingsvalget 1975 <i>County Council Elections</i>	Sidetall 119	Pris kr 9,00
- 771	Bedriftstelling 1974 Finnmark	Sidetall 65	Pris kr 7,00
- 772	Bedriftstelling 1974 Troms	Sidetall 69	Pris kr 7,00
- 773	Bedriftstelling 1974 Nordland	Sidetall 87	Pris kr 7,00
- 774	Bedriftstelling 1974 Nord-Trøndelag	Sidetall 75	Pris kr 7,00

Offsettrykk 1976 (forts.)

Rekke A

- Nr. 789 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i innenriks rutefart november 1975 *Wage Statistics for Seamen on Ships in Scheduled Coasting Trade* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 790 Lønnsstatistikk for ansatte i jordbruk, gartnerier og hagebruk september 1975 *Wage Statistics for Workers and Salaried Employees in Agriculture and Horticulture* Sidetall 35 Pris kr 7,00
- 792 Lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri 3. kvartal 1975 *Wage Statistics for Workers in Mining and Manufacturing* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 793 Folketallet i kommunene 1975-1976 *Population in Municipalities* Sidetall 41 Pris kr 7,00
- 794 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn 1. oktober 1975 *Wage and Employment Statistics for Central Government Employees* Sidetall 95 Pris kr 8,00
- 795 Sjøulykkesstatistikk 1975 *Marine Casualties* Sidetall 57 Pris kr 8,00
- 797 Utdanningsstatistikk Vaksenopplæring og folkeopplysning 1974-75 *Educational Statistics Adult Education and Popular Education* Sidetall 65 Pris kr 8,00
- 798 Kulturstatistikk 1975 *Cultural Statistics* Sidetall 61 Pris kr 8,00
- 799 Helsestatistikk 1974 *Health Statistics* Sidetall 103 Pris kr 8,00
- 800 Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift april og oktober 1975 *Wage Statistics for Employees in Hotels and Restaurants* Sidetall 49 Pris kr 7,00

I serien Statistiske analyser (SA):

- Nr. 10 Sosialt utsyn 1974 *Social Survey* Sidetall 295 Pris kr 11,00
- 11 Folkerøystinga om EF Aktivitet blant veljarane *The Advisory Referendum on Norway's Accession to the EC Voters' Activity* Sidetall 63 Pris kr 8,00
- 12 Regnskapsanalyse Industri og engroshandel *Accounting Analysis Manufacturing and Wholesale Trade* Sidetall 131 Pris kr 8,00
- 13 Flyttingene i Norge 1971 og 1949-1973 Rapport nr. 3 fra Flyttemotivundersøkelsen 1972 *Migration in Norway 1971 and 1949-1973 Report no. 3 from Survey of Migration Motives 1972* Sidetall 63 Pris kr 8,00
- 14 Revidert nasjonalregnskap Sidetall 63 Pris kr 8,00
- 15 Dødeligheten omkring fødselen og i første leveår 1969-1972 *Fetal and Infant Mortality* Sidetall 107 Pris kr 8,00
- 16 Skilsmisser 1971-1973 *Divorces* Sidetall 59 Pris kr 8,00
- 17 Kriminalstatistikk Oversikt 1960-1972 *Criminal Statistics Survey* Sidetall 125 Pris kr 8,00
- 18 Sesongkorrigering av norske konjunkturindikatorer *Seasonal Adjustment of Norwegian Economic Indicators* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 19 Tid nyttet til egenarbeid *Time Spent on Household Work and Family Care* Sidetall 77 Pris kr 8,00
- 21 Yrke og dødelighet 1970-1973 *Occupational Mortality* Sidetall 111 Pris kr 9,00
- 23 Fiskere 1960-1971 Alder, bosetting, inntekt *Fishermen Age, Residence, Income* Sidetall 77 Pris kr 8,00

I serien Samfunnsøkonomiske studier (SØS):

- Nr. 24 Det norske skattesystemet I Direkte skatter 1974 *The Norwegian System of Taxation I Direct Taxes* Sidetall 139 Pris kr 9,00
- 25 Friluftsliv, idrett og mosjon *Outdoor Recreation, Sport and Exercise* Sidetall 114 Pris kr 8,00
- 26 Nasjonalregnskap, modeller og analyse En artikkelsamling til Odd Aukrusts 60-årsdag *National Accounts, Models and Analysis To Odd Aukrust in Honour of his Sixtieth Birthday* Sidetall 320 Pris kr 13,00
- 27 Den representative undersøgelsesmetode *The Representative Method of Statistical Surveys* Sidetall 64 Pris kr 8,00
- 28 Statistisk Sentralbyrå 100 år 1876-1976 *Central Bureau of Statistics 100 Years* Sidetall 128 Pris kr 9,00

I serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå (ART):

- Nr. 71 Some Empirical Evidence on the Decreasing Scale Elasticity *Noen resultater for produkt-funksjoner med fallende passuskoeffisient for norsk bergverk og industri* Sidetall 20 Pris kr 5,00
- 72 En modell for analyse av utviklingen i de direkte skatter: Skattemodellen i MODIS IV *A Model for Analysis of the Development in Direct Taxes: Tax Model in MODIS IV* Sidetall 65 Pris kr 8,00
- 73 Hvem flytter i Norge? Tendenser i flyttegruppens sammensetning etter 1950 *The Migrants in Norway Trends in the Composition of the Migrant Group after 1950* Sidetall 23 Pris kr 5,00
- 74 Avskrivningsregler og prisen på bruk av realkapital *Depreciation Rules and the User Cost of Capital* Sidetall 46 Pris kr 7,00
- 75 Multiple Comparisons by Binary and Multinary Observations *Multiple sammenlikninger ved binære og multinære observasjoner* Sidetall 33 Pris kr 7,00
- 76 Yrkesbefolkningen i Norge *The Economically Active Population in Norway* Sidetall 95 Pris kr 8,00
- 77 The Distributive Effects of Indirect Taxation: An Econometric Model and Empirical Results Based on Norwegian Data *Fordelingsvirkningene av den indirekte beskatning: En økonometrisk modell og empiriske resultater basert på norske data* Sidetall 17 Pris kr 5,00

I serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå (ART): (forts.)

- Nr. 78 Aktuelle skattetal 1974 *Current Tax Data* Sidetall 45 Pris kr 8,00
- 79 Befolkningens utdanningsbakgrunn En analyse av tall fra Folketelling 1970 *Educational Background of the Population An Analysis of Data from Population Census 1970* Sidetall 89 Pris kr 8,00
- 80 Statistisk Sentralbyrås befolkningsprognosemodell ved de regionale framskrivinger 1975 *The Population Projection Model of the Central Bureau of Statistics of Norway in the Regional Projections* Sidetall 48 Pris kr 8,00
- 81 Two Addresses on Statistical Co-operation *To talar om statistisk samarbeid* Sidetall 20 Pris kr 5,00
- 82 Fødselstall i ekteskapskohorter 1965-1972 En analyse på grunnlag av registerdata *Fertility Marriage Cohorts An Analysis Based on Register Data* Sidetall 64 Pris kr 8,00

Utvalgte publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)
Selected publications in the series Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)

- Nr. 4 Innføring i maskinregning. Hefte 1. Addisjonsmaskiner
- 5 Innføring i maskinregning. Hefte 2. Kalkulasjonsmaskiner
- 8 Framlegg til nordisk statistisk terminologi
- 9 Standard for næringsgruppering
- 13 Standard for handelsområder
- 19 Varenomenklatur for industristatistikken
- 22 Statistisk testing av hypoteser ved regresjonsberegninger
- 23 Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk
- 24 Standard for gruppering av sykdommer - skader - dødsårsaker i offentlig norsk statistikk
- 26 Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen
- 27 Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk. Fra Forbruksundersøkelsen 1958
- 28 Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk
- 29 Norsk-Engelsk ordliste
- 30 Lov, forskrifter og overenskomst om folkeregistrering
- 32 Konsumprisindeksen
- 35 Standard for kommuneklassifisering
- 36 Produksjonsindeks for bergverksdrift, industri og kraftforsyning

1990-1991
Publication of the 1990-1991 Yearbook of International Law, Volume 15, No. 1, 1990-1991